

T.C.
ERZİNCAN BİNALİ YILDIRIM ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İLKÖĞRETİM ANABİLİM DALI
SINIF ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI

**İLKOKUL 4. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN ÇA-
LIŞMA KİTAPLARINDA YAPTIKLARI YA-
ZIM VE NOKTALAMA HATALARININ
TESPİTİ (ERZİNCAN ÖRNEĞİ)**

Yüksek Lisans Tezi

Ali Mürsel AKMUGAN

Danışman

Doç. Dr. Ali ÇİÇEK

Erzincan/2019

TEZ BİLDİRİMİ

"İlkokul 4. Sınıf Öğrencilerinin Çalışma Kitaplarında Yaptıkları Yazım ve Noktalama Hatalarının Tespiti (Erzincan Örneği)" isimli "Yüksek Lisans" tezim tarafımda intihal programı ile incelenmiştir. Buna göre tezimde bilimsel etik ihlali ve intihal olarak nitelendirilebilecek herhangi bir durum olmadığını taahhüt ederim.

Bu çalışmadaki tüm bilgilerin, akademik ve etik kurallara uygun bir biçimde elde edildiğini; aynı zamanda bu kural ve davranışların gerektirdiği gibi, bu çalışmanın özünde olmayan tüm materyal ve sonuçları tam olarak aktardığımı ve referans gösterdiğimi beyan ederim.

Ali Mürsel AKMUGAN

TEZ KABUL TUTANAĞI

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Bu alışma, İlköğretim Anabilim Dalının Sınıf Öğretmenliği Bilim Dalında jürimiz tarafından Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Danışman / Jüri : Doç. Dr. Ali ÇİÇEK

Jüri : Dr. Öğr. Üyesi Alper KAŞKAYA

Jüri : Dr. Öğr. Üyesi Muhammet Hanifi ERCOŞKUN

İLKOKUL 4. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN ÇALIŞMA KİTAPLARINDA YAPTIKLARI YAZIM VE NOKTALAMA HATALARININ TESPİTİ (ERZİNCAN ÖRNEĞİ)

Ali Mürsel AKMUGAN

Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İlköğretim Anabilim Dalı, Sınıf Öğretmenliği Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Ocak, 2019

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Ali ÇİÇEK

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, Erzincan ili merkez ilkokullarında okuyan 4. sınıf öğrencilerinin Türkçe dersi çalışma kitabı-1’de yaptıkları noktalama ve yazım hatalarını tespit etmektir.

Araştırmanın desenini nitel araştırma desenlerinden durum çalışması (case studies) oluşturmaktadır. Bu araştırmanın çalışma grubunu 2017-2018 Eğitim-Öğretim yılında Erzincan il merkezindeki 7 tane ilkokulda öğrenim görmekte olan 58 öğrenci oluşturmaktadır. Çalışma grubunun belirlenmesinde nitel örnekleme yöntemlerinden biri olan *kolay ulaşılabilir durum örnekleme* (convenience sampling) seçilmiştir. Araştırmanın verileri, Kişisel Bilgi Formu ile Noktalama İşaretleri ve Yazım Biçimleri Kontrol Listesine dayalı olarak toplanmıştır. Araştırmada elde edilen verileri çözümlmek için SPSS ve Microsoft Office Excel Çalışma Sayfası kullanılmıştır. Elde edilen veriler belirlenen başlıklara göre tasnif edilmiş ve veriler betimsel analize tabi tutulmuştur. Yapılan bu araştırmanın sonucunda, noktalama işaretlerinden nokta, virgöl, noktalı virgöl, üç nokta, soru işareti, uzun çizgi, eğik çizgi, tırnak işareti, denden işareti, yay ayraç ve kesme işaretini çalışma kitaplarında kullanan öğrencilerin bu noktalama işaretleri ile ilgili becerileri yeterince kazanamadıkları görülmüştür. Ancak çalışma kitaplarında, noktalama işaretlerinden iki nokta, ünlem işareti ve kısa çizgiyi

kullanan öğrencilerin bu noktalama işaretleri ile ilgili becerileri yeterince kazandıkları tespit edilmiştir. Çalışma kitaplarında yazım biçimlerinden soru eki mi, mı, mu, mü, sayıların yazılışı, kısaltmaların yazılışı ve büyük harflerin yazılışı ile ilgili becerileri kullanan öğrencilerin, bu yazım biçimleri ile ilgili becerileri yeterince kazanamadıkları görülmüştür. Çalışma kitaplarında yazım biçimlerinden bağlaç olan ki ve da, de'yi kullanan öğrencilerin bu yazım biçimleri ile ilgili becerileri yeterince kazandıkları tespit edilmiştir. Ayrıca Türkçe dersi çalışma kitabı-1 ile 2015 yılında hazırlanan Türkçe Dersi Öğretim Programının tam olarak uyuşmadığı da tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Türkçe Dersi Çalışma Kitabı-1, Noktalama İşaretleri, Yazım Biçimleri, İlkokul.

DETERMINATION OF WRITING AND PUNCTUATION ERROR OF PRIMARY SCHOOL 4TH GRADUATE STUDENTS IN THE WORKING BOOKS (ERZİNCAN MODEL)

Ali Mürsel AKMUGAN

Erzincan Binali Yıldırım University, Institute of Social Sciences, Department of Primary Education, Department of Primary Education, Master's Thesis, January, 2019

Thesis Advisor: Assoc. Prof. Dr. Ali ÇİÇEK

ABSTRACT

The aim of this study is to determine the punctuation and spelling mistakes of the 4th grade students in the book Turkish Lesson Workbook-1 in primary schools in Erzincan.

Case studies, one of the qualitative search designs, form the pattern of the research. The study group of this study consists of 58 students studying in 7 primary schools in Erzincan city center in the 2017-2018 academic year. In the study group, convenience sampling, one of the qualitative sampling methods, was selected. The data of the study were collected based on the Personal Information Form and Punctuation Marks and Spelling Forms Checklist. SPSS and Microsoft Office Excel Worksheet were used to analyze the data. The data were classified according to the determined headings and the data were subjected to descriptive analysis. According to the results of this study, we can express the following: It has been observed that students who work in the book with punctuation marks such as dot, comma, semicolon, three-point, question mark, long line, slash, quotation marks, the sign of the bow, spring bracket and cutting mark failed to gain enough skills. However, in the workbooks, it was

determined that the students who use the punctuation marks such as two points, exclamation point and the short line gained enough skills about these punctuation marks. It was seen that students who use the skills in the workbooks related to the questions attachments such as (mi, mı, mu and mü), the writing of the numbers, the writing of the abbreviations and the writing of the capital letters have not been able to gain enough skills about these forms of writing. It is determined that the students who use conjunctions such as (-ki, -da and -de) gained enough skills about these forms of writing. In addition, it was determined that the Turkish Course Study Book-1 and the Turkish Course Curriculum prepared in 2015 did not match exactly.

Key Words: Turkish Lesson Workbook-1, Punctuation, Writing Forms, Primary School.

ÖN SÖZ

Noktalama işaretleri ve yazım biçimlerinin çok kullanılanlarından bazıları ilköğretim 1. sınıftan itibaren öğretilmektedir. Bu becerileri insan, hayatı boyunca kullanmaktadır. Bu becerileri yaşamında doğru ve yerinde kullanan bireyler diğer insanlarla daha rahat iletişime geçerler. Diğer insanlarla iletişimi iyi düzeyde olan bireyler de çalışma ortamlarında ve sosyal yaşamda daha başarılı olmaktadır.

Bu araştırma kapsamında Erzincan ili merkez ilkokullarında 4. sınıf öğrencilerinin Türkçe dersi çalışma kitapları-1’de yaptıkları yazım ve noktalama hatalarının tespiti incelenmiştir. Bu araştırma ile Erzincan’daki öğretmenlere, öğrenci velilerine, okul yöneticilerine yararlı olabilecek bazı sonuçlara ulaşılmıştır. Araştırmanın ayrıca bu noktadaki bazı boşlukları dolduracağı düşünülmektedir.

Yapılan bu araştırma dört bölümden oluşmaktadır:

I. BÖLÜM: Bu bölümde yapılan araştırmanın problemine, amacına, alt amaçlarına, önemine, sınırlılıklarına ve varsayımına yer verilmiştir.

II. BÖLÜM: Yapılan araştırmanın kuramsal çerçeve kısmını oluşturan bölümdür. Bu bölümün sonunda bu çalışma ile ilgili yapılmış bazı araştırmalara da yer verilmiştir.

III. BÖLÜM: Bu bölümde araştırmanın yöntem kısmı açıklanmıştır. Bu kısmında, araştırmanın deseni, çalışma grubu, veri toplama araçları (Kişisel Bilgi Formu, Noktalama İşaretleri ve Yazım Biçimleri Kontrol Listesi ve güvenilirliği ve geçerliği) verilerin toplanması, verilerin analizi ile ilgili bilgilere yer verilmiştir.

IV. BÖLÜM: Araştırmanın bu bölümünde elde edilen bulgulara ve elde edilen bulguların yorumlarına yer verilmiştir.

V. BÖLÜM: Araştırmanın son bölümünü oluşturan V. bölümünde ise araştırmanın sonuçlarına, tartışmaya ve önerilere yer verilmiştir.

Bu çalışmanın hazırlanmasında benden yardımlarını hiç esirgemeyen danışmanım sayın Doç. Dr. Ali ÇİÇEK'e, tez çalışmamda kendisine danıştığım hemen her konuda beni destekleyen güler yüzlü hocam sayın Dr. Öğr. Üyesi Alper KAŞKAYA'ya, Doç. Dr. Guntay TAŞÇI'ya, lisansüstü eğitimimin ders ve tez döneminde yardımlarına başvurduğum Muhammed İslam ÇETİN'e, Tacettin DURAN'a, Recep GÜLTEKİN'e, Ali AKIN'a, araştırma yaptığım okullarda kendilerinden destek gördüğüm tüm öğretmenlere, okul yöneticilerine ve hayatta karşılaştığım dağ gibi zorlukları, dualarıyla yağ gibi eriten anne ve babama sonsuz teşekkürler.

İÇİNDEKİLER

TEZ BİLDİRİMİ.....	I
TEZ KABUL TUTANAĞI.....	II
ÖZET	III
ABSTRACT.....	V
ÖN SÖZ	VII
İÇİNDEKİLER	IX
KISALTMALAR.....	XIII
TABLO LİSTESİ.....	XIV
I. BÖLÜM.....	1
I.1. GİRİŞ	1
I.1.1. Problem	1
I.1.2. Amaç	2
I.1.2.1. Alt Amaçlar:	2
I.1.3. Önem	4
I.1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları	5
I.1.5. Araştırmanın Varsayımları	6
II. BÖLÜM	7
II.1. Dil Kavramı ve Dilin Tanımı	7
II.2. Türkçe Dersi Öğretim Programı	10
II.2.1. Programın Temel Yaklaşımı	12
II.2.2. Programın Genel Amacı	13
II.2.3. Öğrenme Alanları	15
II.2.3.1. Sözlü İletişim	15
II.2.3.2. Okuma	21
II.2.3.3. Yazma	22
II.2.3.3.1. Süreç Temelli Yazma Modeli.....	28
II.2.3.3.2. Yazılı Türleri	33
II.3. Noktalama İşaretleri ve Yazım Biçimlerinin Önemi.....	35

II.3.1. Noktalama İşaretleri.....	36
II.3.1.1. Nokta (.)	36
II.3.1.2. Virgül (,).....	37
II.3.1.3. Noktalı Virgül (;).....	39
II.3.1.4. İki Nokta (:).....	39
II.3.1.5. Üç Nokta (...).....	39
II.3.1.6. Soru İşareti (?).....	40
II.3.1.7. Ünlem İşareti (!).....	40
II.3.1.8. Kısa Çizgi (-).....	41
II.3.1.9. Uzun Çizgi (—) (Konuşma Çizgisi)	41
II.3.1.10. Eğik Çizgi (/).....	41
II.3.1.11. Tırnak İşareti (“ ”).....	42
II.3.1.12. Denden İşareti (").....	42
II.3.1.13. Yay Ayraç ( ).....	43
II.3.1.14. Kesme İşareti (‘ ’).....	43
II.3.2. Yazı Biçimleri.....	44
II.3.2.1. Soru Eki mı / mi / mu / mü’nün Yazılışı.....	44
II.3.2.2. Bağlaç Olan ki’nin Yazılışı.....	45
II.3.2.3. Bağlaç Olan da / de’nin Yazılışı	45
II.3.2.4. Sayıların Yazılışı.....	45
II.3.2.5. Kısaltmalar	46
II.3.2.6. Büyük Harflerin Yazılışı	46
II.4. Türkçe Dersi 4. Sınıf Yazma ile İlgili Kazanımlar.....	52
II.5. Çalışma Kitabı	52
II.6. İlgili Araştırmalar	54
III. BÖLÜM.....	60
III.1. YÖNTEM.....	60
III.1.1. Araştırma Deseni	60
III.1.2. Çalışma Grubu.....	60
III.1.3. Veri Toplama Araçları.....	63
III.1.3.1. Kişisel Bilgi Formu.....	63

III.1.3.2. Noktalama İşaretleri ve Yazım Biçimleri Kontrol Listesi	64
III.1.3.2.1 Noktalama İşaretleri ve Yazım Biçimleri Kontrol Listesi'nin Geçerliliği.....	64
III.1.3.2.2 Noktalama İşaretleri ve Yazım Biçimleri Kontrol Listesi'nin Güvenirliliği	64
III.1.4. Verilerin Toplanması.....	65
III.1.5. Verilerin Analizi.....	66
IV. BÖLÜM.....	67
IV.1. BULGULAR VE YORUMLAR.....	67
IV.1.1. Noktalama İşaretlerinin Kullanımı ile İlgili Bulgular ve Yorumlar.....	67
IV.1.1.1. Çalışma Kitaplarında Noktanın Kullanımı ile İlgili Bulgular ve Yorumlar	68
IV.1.1.2. Çalışma Kitaplarında Virgülün Kullanımı ile İlgili Bulgular ve Yorumlar	70
IV.1.1.3. Çalışma Kitaplarında Noktalı Virgülün Kullanımı ile İlgili Bulgular ve Yorumlar	73
IV.1.1.4. Çalışma Kitaplarında İki Noktanın Kullanımı ile İlgili Bulgular ve Yorumlar	73
IV.1.1.5. Çalışma Kitaplarında Üç Noktanın Kullanımı ile İlgili Bulgular ve Yorumlar	74
IV.1.1.6. Çalışma Kitaplarında Soru İşaretinin Kullanımı ile İlgili Bulgular ve Yorumlar	75
IV.1.1.7. Çalışma Kitaplarında Ünlem İşaretinin Kullanımı ile İlgili Bulgular ve Yorumları	76
IV.1.1.8. Çalışma Kitaplarında Kısa Çizginin Kullanımı ile İlgili Bulgular ve Yorumları.....	77
IV.1.1.9. Çalışma Kitaplarında Uzun Çizginin Kullanımı ile İlgili Bulgular ve Yorumları.....	78
IV.1.1.10. Çalışma Kitaplarında Eğik Çizginin Kullanımı ile İlgili Bulgular ve Yorumlar	78
IV.1.1.11. Çalışma Kitaplarında Tırnak İşaretinin Kullanımı ile İlgili Bulgular ve Yorumları	79
IV.1.1.12. Çalışma Kitaplarında Denden İşaretinin Kullanımı ile İlgili Bulgular ve Yorumları	80

IV.1.1.13. Çalışma Kitaplarında Yay Ayraç İşaretinin Kullanımı ile İlgili Bulgular ve Yorumları	81
IV.1.1.14. Çalışma Kitaplarında Kesme İşaretinin Kullanımı ile İlgili Bulgular ve Yorumları	82
IV.1.2. Yazım Biçimleri ile İlgili Bulgular ve Yorumlar	83
IV.1.2.1. Çalışma Kitaplarında Soru Eki mı, mi, mu, mü'nün Yazılışı ile İlgili Bulgular ve Yorumları	84
IV.1.2.2. Bağlaç Olan ki'nin Yazılışı ile İlgili Bulgular ve Yorumları	85
IV.1.2.3. Bağlaç Olan da, de'nin Yazılışı ile İlgili Bulgular ve Yorumları....	86
IV.1.2.4. Sayıların Yazılışı ile İlgili Bulgular ve Yorumları	87
IV.1.2.5. Kısaltmaların Yazılışı ile İlgili Bulgular ve Yorumları.....	89
IV.1.2.6. Büyük Harflerin Yazılışı ile İlgili Bulgular ve Yorumları	90
IV.1.3. Öğrencilerin Çalışma Kitaplarında Noktalama İşaretleri ve Yazım Biçimleri ile İlgili Yaptıkları Toplam Doğrular	100
IV.1.4. İlkokul 4. Sınıf Türkçe Dersi Çalışma Kitabı-1'de Bulunan Etkinlik Alanları	103
V. SONUÇLAR, TARTIŞMA VE ÖNERİLER	110
V.1. Sonuçlar, Tartışma	110
V.2. Öneriler.....	122
KAYNAKÇA.....	124
EKLER.....	131

KISALTMALAR

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

TDK: Türk Dil Kurumu

NİYBKL: Noktalama İşaretleri ve Yazım Biçimleri Kontrol Listesi

C. : Cilt

S. : Sayı

s. : sayfa

TABLO LİSTESİ

Tablo No	Tablo Adı	Sayfa No
Tablo 1:	Çalışma Gurubundaki Öğrencilerin Çeşitli Değişkenlere Göre Frekans ve Yüzdeler Dağılımları	60
Tablo 2:	Noktalama İşaretleri ve Yazım Biçimleri Kontrol Listesinin Güvenirliliği	65
Tablo 3:	Çalışma Kitaplarında Noktanın Kullanımı ile İlgili Bulgular	68
Tablo 4:	Çalışma Kitaplarında Virgülün Kullanımı ile İlgili Bulgular	70
Tablo 5:	Çalışma Kitaplarında Noktalı Virgülün Kullanımı ile İlgili Bulgular	73
Tablo 6:	Çalışma Kitaplarında İki Noktanın Kullanımı ile İlgili Bulgular	73
Tablo 7:	Çalışma Kitaplarında Üç Noktanın Kullanımı ile İlgili Bulgular	74
Tablo 8:	Çalışma Kitaplarında Soru İşaretinin Kullanımı ile İlgili Bulgular	75
Tablo 9:	Çalışma Kitaplarında Ünlem İşaretinin Kullanımı ile İlgili Bulgular	76
Tablo 10:	Çalışma Kitaplarında Kısa Çizginin Kullanımı ile İlgili Bulgular	77
Tablo 11:	Çalışma Kitaplarında Uzun Çizginin Kullanımı ile İlgili Bulgular	78
Tablo 12:	Çalışma Kitaplarında Eğik Çizginin Kullanımı ile İlgili Bulgular	78
Tablo 13:	Çalışma Kitaplarında Tırnak İşaretinin Kullanımı ile İlgili Bulgular	79

Tablo 14:	Çalışma Kitaplarında Denden İşaretinin Kullanımı ile İlgili Bulgular	80
Tablo 15:	Çalışma Kitaplarında Yay Ayraç İşaretinin Kullanımı ile İlgili Bulgular	81
Tablo 16:	Çalışma Kitaplarında Kesme İşaretinin Kullanımı ile İlgili Bulgular	82
Tablo 17:	Çalışma Kitaplarında Soru Eki mı, mi, mu, mü'nün Yazılışı ile İlgili Bulgular	84
Tablo 18:	Bağlaç Olan ki'nin Yazılışı ile İlgili Bulgular	85
Tablo 19:	Bağlaç Olan da, de'nin Yazılışı ile İlgili Bulgular	86
Tablo 20:	Sayıların Yazılışı ile İlgili Bulgular	87
Tablo 21:	Kısaltmaların Yazılışı ile İlgili Bulgular	89
Tablo 22:	Büyük Harflerin Yazılışı ile İlgili Bulgular	90
Tablo 23:	Noktalama İşaretleri ile İlgili Kazanımların Sonuçları	111
Tablo 24:	Yazım Biçimleri ile İlgili Kazanımların Sonuçları	115
Tablo 25, 26:	Noktalama İşaretleri ve Yazım Biçimleri ile İlgili Çalışma Kitaplarında Öğrencilerin Yaptığı Toplam Doğrular	143, 146

I. BÖLÜM

I.1. Giriş

I.1.1. Problem

Yazma, ilkokul 1. sınıftan itibaren başlayıp hayat boyu kullanılan bir beceridir. Yazma ile ilgili becerileri ilkokulda tam öğrenen bir öğrenci, hayatı boyunca bu becerileri kullanacak ve yazma ile ilgili karşısına çıkan problemleri rahatlıkla aşabilecektir. Dahası yazma becerisi güçlü olan bir öğrenci, bu yazma becerisini diğer alanlara da aktarabilecektir. Örneğin Türkçe dersi dışındaki diğer derslerde, sosyal hayatta, çalışma hayatında vb. başarılı olabilecektir.

2012-2013 Eğitim-Öğretim yılından itibaren getirilen eğitim sistemine göre öğrenciler, ilkokul 4. sınıfı bitirdikleri zaman ilkokul öğrenimleri de bitmekte ve ortaokula geçebilmektedirler. Öğrenciler, ilkokul 4. sınıfı bitirdikleri zaman, yazma ile ilgili birçok beceriyi de kazanmaktadırlar. Bunun için öğrencilerin ilkokul 4. sınıfta yazma ile ilgili becerileri kazanmış olmaları çok önemlidir.

Yazma kadar önemli olan bir diğer husus da noktalama işaretleridir. Noktalama işaretleri, cümlenin, paragrafın vermek istediği iletileri yeterince anlamak için oldukça önemli becerilerdendir. Noktalama işaretlerini yazılarında doğru kullanan bir öğrenci, kendisinin veya başka insanların yazdıkları yazıları anlaması, çözümlemesi, yazılar arası bağlantı kurması kolaylaşır.

Günümüzde, Türkçe dersi ile ilgili öğrencilerden üst sınıf bilişsel beceriler de istenmektedir. Öğrencilerin istenen bu becerileri yerine getirebilmeleri için noktalama işaretlerini doğru kullanmaları gerekmektedir. İlkokul 4. sınıf bitirildiğinde çoğu noktalama işaretini bilen ve noktalama işaretini nerede kullanılması gerektiğini yazılarında belirten öğrenci potansiyelinin olması gerekmektedir. Bu nedenle ilkokul 4. sınıf öğrencilerinin noktalama işaretlerini yazılarında doğru kullanması gerekmektedir.

Yukarıdaki ifadeler de dikkate alındığında yazım ve noktalama işaretlerinin ilkokul 4. sınıf öğrencileri için ne kadar önemli olduğu anlaşılmaktadır. Yapılan bu araştırmanın problem cümlesi ise şu şekildedir: İlkokul 4. sınıf öğrencileri yazım ve noktalama ile ilgili becerileri yeterince kazanabilmişler midir?

I.1.2. Amaç

Yazım ve noktalama hataları her sınıf düzeyinde görülebilecek hatalardandır. Öğrencilerin sınıf düzeylerine göre istenen yazım ve noktalama kazanımları farklılık göstermektedir. Türkçe Dersi Öğretim Programında her sınıf düzeyinin kazanımları belirtilmiştir. Buna göre ilkokul 1. sınıfa giden bir öğrenci ile ortaokul 8. sınıfa giden bir öğrenciden beklenen yazım ve noktalama kazanımları elbette bir olmayacaktır. Yazım hataları da yöreden yöreye farklılık gösterebilir. Konuştuğu yerel ağzı, yazı diline aktaran bazı öğrenciler de yazım hataları yapabilirler. Bu araştırmanın amacı Erzincan merkezindeki ilkokul 4. sınıf öğrencilerinin Türkçe dersi çalışma kitabı-1’de yaptıkları yazım ve noktalama hatalarını tespit etmektir. Erzincan merkez ilkokul 4. sınıflarda yapılmış böyle bir çalışmanın yapılmamış olması, bizi bu araştırmaya yönlendiren temel etken olmuştur.

I.1.2.1. Alt Amaçlar:

Yapılan bu araştırmanın alt amaçları şu şekilde sıralanabilir:

1. İlkokul 4. sınıf öğrencileri Türkçe dersi çalışma kitabı-1’de nokta işareti ile ilgili becerileri kazanmış mıdır?
2. İlkokul 4. sınıf öğrencileri Türkçe dersi çalışma kitabı-1’de virgül işareti ile ilgili becerileri kazanmış mıdır?
3. İlkokul 4. sınıf öğrencileri Türkçe dersi çalışma kitabı-1’de noktalı virgül işareti ile ilgili becerileri kazanmış mıdır?
4. İlkokul 4. sınıf öğrencileri Türkçe dersi çalışma kitabı-1’de iki nokta işareti ile ilgili becerileri kazanmış mıdır?

5. İlkokul 4. sınıf öğrencileri Türkçe dersi çalışma kitabı-1’de üç nokta işareti ile ilgili becerileri kazanmış mıdır?

6. İlkokul 4. sınıf öğrencileri Türkçe dersi çalışma kitabı-1’de soru işareti ile ilgili becerileri kazanmış mıdır?

7. İlkokul 4. sınıf öğrencileri Türkçe dersi çalışma kitabı-1’de ünlem işareti ile ilgili becerileri kazanmış mıdır?

8. İlkokul 4. sınıf öğrencileri Türkçe dersi çalışma kitabı-1’de kısa çizgi işareti ile ilgili becerileri kazanmış mıdır?

9. İlkokul 4. sınıf öğrencileri Türkçe dersi çalışma kitabı-1’de uzun çizgi (konuşma çizgisi) işareti ile ilgili becerileri kazanmış mıdır?

10. İlkokul 4. sınıf öğrencileri Türkçe dersi çalışma kitabı-1’de eğik çizgi işareti ile ilgili becerileri kazanmış mıdır?

11. İlkokul 4. sınıf öğrencileri Türkçe dersi çalışma kitabı-1’de tırnak işareti ile ilgili becerileri kazanmış mıdır?

12. İlkokul 4. sınıf öğrencileri Türkçe dersi çalışma kitabı-1’de denden işareti ile ilgili becerileri kazanmış mıdır?

13. İlkokul 4. sınıf öğrencileri Türkçe dersi çalışma kitabı-1’de yay ayraç işareti ile ilgili becerileri kazanmış mıdır?

14. İlkokul 4. sınıf öğrencileri Türkçe dersi çalışma kitabı-1’de kesme işareti ile ilgili becerileri kazanmış mıdır?

15. İlkokul 4. sınıf öğrencileri Türkçe dersi çalışma kitabı-1’de soru eki mı, mi, mu, mü ile ilgili becerileri kazanmış mıdır?

16. İlkokul 4. sınıf öğrencileri Türkçe dersi çalışma kitabı-1’de bağlaç olan ki ile ilgili becerileri kazanmış mıdır?

17. İlkokul 4. sınıf öğrencileri Türkçe dersi çalışma kitabı-1’de bağlaç olan da, de ile ilgili becerileri kazanmış mıdır?

18. İlkokul 4. sınıf öğrencileri Türkçe dersi çalışma kitabı-1’de sayıların yazılışı ile ilgili becerileri kazanmış mıdır?

19. İlkokul 4. sınıf öğrencileri Türkçe dersi çalışma kitabı-1’de kısaltmaların yazılışı ile ilgili becerileri kazanmış mıdır?

20. İlkokul 4. sınıf öğrencileri Türkçe dersi çalışma kitabı-1’de büyük harflerin yazılışı ile ilgili becerileri kazanmış mıdır?

21. İlkokul 4. sınıf öğrencilerinin Türkçe dersi çalışma kitabı-1’de noktalama işaretleri ve yazım biçimlerinin çeşitli değişkenlere (cinsiyet, ailenin sosyo-ekonomik durumu, baba eğitim durumu, anne eğitim durumu, Türkçe dersi başarı puanı, okul öncesi eğitim alma durumu, yazı yazmaktan hoşlanıp hoşlanmama, kitap okuma sıklığı, gazete okuma alışkanlığı, kişisel yazım kılavuzlarının olup olmama, evlerinde ayrı bir çalışma odasının olup olmama, ailedeki birey sayısı) göre en çok ve en az doğru yapma oranları nedir?

22. 2015 yılı Türkçe Dersi Öğretim Programı ile 4. sınıf Türkçe dersi çalışma kitabı-1 arasındaki uyum ne düzeydedir?

I.1.3. Önem

Bu çalışma ile Erzincan merkezindeki ilkokul 4. sınıf öğrencilerinin Türkçe dersi çalışma kitabı-1’de yaptıkları yazım ve noktalama hataları tespit edilmiştir.

Öğrenciler, eğitim ortamlarının dışında noktalama işaretleri ve yazım biçimleriyle ilgili birçok bilgi veya beceriye de muhatap olabilmektedir. Özellikle sosyal medyanın yaygınlaşması ve öğrencilerin bunları kullanma oranlarının fazla olması bunu tetiklemektedir. Öğrencilerin sosyal medyada kullandıkları veya gördükleri noktalama işaretleri ve yazım biçimleri ile ilgili bilgi veya beceriler onların eğitim ortamlarını da etkileyebilmektedir. Okuma yazmayı yeni öğrenen bir çocuk, bilgisayar ekranı karşı-

sında yanlış yazımlarla karşılaşmakta, doğru ve yanlış yazımı ayırt etmekte zorlanmaktadır. Türkçe'nin doğru kullanımında eğitim kurumlarının ve kitle iletişim araçlarının sorumluluğu büyüktür¹. Yaman ve Erdoğan² da yaptıkları bir araştırmada şu sonuca ulaşmışlardır: '...İmlâ kurallarına uyulmamasına ilişkin sonuçlar, internet ortamında yazı dilinin rast gele ve özensiz kullanıldığını göstermektedir. Bu bağlamda yapılması gerekenin; ilköğretim seviyesinden itibaren Türkçe öğretiminin yeniden gözden geçirilmesi, dilin kurallarının iletişimdeki önemini ön plâna çıkararak eğitim programları düzenlenmesi olduğu düşünülmektedir.'

Öğrenciler eğitim ortamlarında genellikle çalışma kitaplarını kullanmaktadırlar. Eğitim-Öğretimde çalışma kitaplarının kullanılmasıyla beraber öğrenciler, çoğunlukla yazı ile ilgili becerilerini bu kitaplardaki etkinlik alanlarına kaydırmaktadırlar. Öğrencilerin üzerinde çalıştıkları bu alanlar bize öğrencilerin noktalama işaretleri ve yazım biçimleri ile ilgili kazanımları bu beceriler hakkında bilgi vermektedir. Ayrıca bu alanlar öğrencilerin, noktalama işaretleri ve yazım biçimlerinden hangilerinde daha çok doğruları olduklarını bize gösterebilmektedir.

Bu çalışmanın 4. sınıfı okutan öğretmenlere, öğrenci velilerine ve okul yöneticilerine faydalı olacağı düşünülmektedir. Yapılan bu çalışmayı inceleyen öğretmen, veli ve okul yöneticileri, yazım ve noktalama konusunda öğrencilerin ne tür hatalar yaptığını görebileceklerdir. Öğretmenler ise yazım ve noktalama ile ilgili konular sınıfta işlendiği zaman daha fazla önem verecekleri düşünülmektedir. Bu araştırma, daha sonra yapılacak bu tür araştırmalara da kaynak oluşturabilecektir.

I.1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları

Yapılan bu araştırma, 2017-2018 Eğitim-Öğretim yılında Erzincan ili merkez ilkokullarından basit seçkisiz örnekleme ile seçilen 7 tane ilkokulda öğrenim görmekte olan 58 adet 4. sınıf öğrencisinin Türkçe dersi çalışma kitabı-1 üzerinde yaptığı yazım ve noktalama hataları ile sınırlıdır.

---

¹ Tüba KARAHİSAR, 'Dijital Nesil, Dijital İletişim ve Dijitalleşen (!) Türkçe', Online Academic Journal of Information Technology, 2013, C.4, S. 12, s. 81.

² Havva YAMAN ve Yavuz ERDOĞAN, 'İnternet Kullanımının Türkçeye Etkileri: Nitel Bir Araştırma' Journal of Language and Linguistic Studies, 2007, C. 3, S. 2, s. 247.

I.1.5. Araştırmanın Varsayımları

Yapılan bu araştırma için 2017-2018 Eğitim-Öğretim yılında Erzincan ili merkez ilkokullarında öğrenim görmekte olan 58 öğrencinin (4. sınıf) Türkçe dersi çalışma kitabı-1 toplanmıştır. Türkçe dersi çalışma kitabı alınan öğrencilere kişisel bilgi formu doldurulmuştur. Öğrencilerin kişisel bilgi formundaki soruları içtenlikle yanıtladıkları varsayılmıştır.

II. BÖLÜM

II.1. Dil Kavramı ve Dilin Tanımı

İnsan, var olduğundan beri çevresi ile iletişim halinde yaşamaktadır. İnsanın çevresi ile iletişime geçmeden yaşamını devam ettirmesi çok zordur. İnsan maddi ihtiyaçlarını karşılayabilmesinin yanında sosyal ihtiyaçlarını da karşılayabilmesi için çevresi ile iletişime geçmesi gerekir. İletişime geçtiği insanlarla anlaşabilmesi hiç şüphesiz ki dil ile olur. İnsanoğlu kendi cinsiyle iletişim kurdukça, kullandığı dilin de gelişme göstereceği, daha mükemmele ulaşacağı bilinir. Böylece isteklerini, ihtiyaçlarını, sevincini, üzüntüsünü daha rahat ifade edecektir.

İnsan, çevresi ile iletişime geçtiği zaman bunu sadece konuşarak yapmaz. Kundaktaki bir çocuğun, karnı acıktığı zaman ağlaması onun iletişim dilidir. Çocuğunu kaybeden bir annenin çocuğunu aramadaki gayreti, telaşı, sabırsızlığı, korkusu onun halini bize anlatan bir dili olabilir. Yüzyıllar öncesinden bize ulaşan bir sanat eseri o çağı veya o sanatçıyı bazı yönleriyle bize tanıtabilir.

Dil, ortaya çıktığı ilk zamandan günümüze kadar kendini yenileyerek, değişerek, gelişerek ve çeşitli kollara ayrılarak gelmiştir. Ayrılan bu çeşitli kollarla beraber toplumlar, kendi dilleri vasıtasıyla geleneklerini, göreneklerini, örf ve adetlerini gelecek kuşaklara aktarmışlardır. Bu kültür aktarımı hala devam etmektedir. Kültür aktarımının en yoğun olduğu yerlerden birisi de okullardır. Okullarda öğrenciler dil vasıtasıyla kendi kültürlerini edindikleri gibi birçok beceri de kazanmaktadırlar.

Okullarda eğitim gören öğrencilerin zihinsel becerilerini geliştirme, iletişim kurma, duygu ve düşüncelerini ifade etme, bilgi edinmelerinde dilin yeri çok önemlidir. Öğrencilerde dil ve zihinsel becerilerinin gelişimi; öğrencilerin olayları sorgulama, çok yönlü düşünme, değerlendirme, karar verme, sosyalleşme ve mesleki gelişim süreçlerini kolaylaştırmaktadır. Bu sebeple öğrencilerin küçük yaşlardan itibaren dil ve zihinsel becerilerini geliştirmek gerekmektedir.³

---

³ MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, “*Türkçe Dersi(1-8. Sınıflar) Öğretim Programı*”, MEB Yayınları, Ankara, 2015, s. 2

Dilin ne olduğu, kapsam alanının nerelere kadar ulaştığı ile ilgili birçok araştırmacının farklı tanımlamaları mevcuttur.

Ergin (2007)'in dil ile ilgili getirdiği tanım Şu Şekildedir: “Dil, insanlar arasında anlaşmayı sağlayan tabiî bir vasıta, kendisine mahsus kanunları olan ve ancak bu kanunlar çerçevesinde gelişen canlı bir varlık, temeli bilinmeyen zamanlarda atılmış bir gizli antlaşmalar sistemi, seslerden örölmüş içtimaî bir müessesedir.”⁴

Timurtaş'ın dilin tanımı ile ilgili ifadeleri ise Şunlardır: “Dil, umumiyetle insanlar arasındaki anlaşmayı temin eden bir vasıttır. Dil, bir anlaşma vasıtasıdır. Dil bir anlaşma vasıtası olduğuna göre, bu anlaşma sözler, sesler veya bir takım vasıtalarla da ifade edilebilir. Yani jestler, mimikler, el kol hareketleri, bayraklar ve flamalarla işaretlemeler de yine dil mefhumuna girer.”⁵

Aksan (2003) ise dil ile ilgili Şu ifadeleri kullanmaktadır: “Dil, bir anda düşünemeyeceğimiz kadar çok yönlü, değişik açılardan bakınca başka başka nitelikleri beliren, kimi sınırlarını bugün de çözemediğimiz büyüü bir varlıktır.”⁶

Aktaş ve Gündüz (2013) ise dili insanlar arasında anlaşmayı sağlayan bir araç olarak tanımlamaktadırlar. Aktaş ve Gündüz'e göre dilin bu işlevinin yanında, dil bir insanın yetişmesine, zihinsel bakımdan gelişmesine de yardımcı olur. Çünkü insan dil ile düşünür ve dil aracılığı ile hisseder.⁷

Toker (2006) dili, ‘İnsanların duygu ve düşüncelerini başkalarına aktarmayı, anlamayı, geçmiş ve gelecek ile bağ kurmayı sağlayan çok yönlü bir araçtır’ şeklinde tanımlamaktadır. Toker'e göre dil, bireylerin doğayla, çevreleriyle ve öteki bireylerle

---

⁴ Muharrem ERGİN, *Türk Dil Bilgisi*, Bayrak Basım Yayım Tanıtım, İstanbul, 2007, s. 3

⁵ Faruk Kadri TİMURTAŞ, Hazırlayan: Mustafa ÖZKAN, *Diller ve Türkçemiz*, Alfa Basım Yayım Dağıtım, İstanbul, 1996, s. 5

⁶ Doğan AKSAN, *Her Yönüyle Dil Ana Çizgileriyle Dilbilim*, Türk Dil Kurumu, Ankara, 2003, s. 11

⁷ Şerif AKTAŞ ve Osman GÜRBÜZ, *Yazılı ve Sözlü Anlatım Okuma-Dinleme Konuşma-Yazma*, Akçağ Basım Yayım Pazarlama, Ankara, 2013, 17. Baskı, s. 29

kurdukları ilişkilerden ve bu ilişkiler çerçevesinde çeşitli gereksinimlerden doğmuştur.⁸

Dilin kültürle ilişkisini belirten Şahin (2007) dili bir kültürün can damarı olarak görmektedir. Her kültürde düşünmenin, hayal kurmanın, iletişim ve gelişimin temel aracı dildir. Bu nedenle, dil yaşamın kalitesini belirleyen bir unsurdur. İnsanlar dil becerilerinin elverdiği ölçüde hayatlarına anlam katabilirler. Dildeki yeterlilik sosyal ve bilişsel yeterlilikleri destekler, yetersizlik ise sosyal ve bilişsel sorunlara yol açabilir. Bu nedenle dil eğitimi her ülkede eğitim sisteminin öncelikli ve temel görevlerinden biridir.⁹

Güneş (2007) ise konu ile ilgili şunları yazmaktadır: Dil, öğrenmenin kalbidir. Dil insan beyninin sınırsız bir becerisidir. İnsanlar bu sınırsız becerilerini kullanarak öğrenirler ve zihinsel becerilerini geliştirirler. İnsanlar zihinlerindeki duygu ve düşünceleri ifade etmek için de dili kullanır. Dil böylece iletişimin de özel bir aracı olmaktadır. Dil, insanlar arasında özel bir iletişim sistemidir. Çeşitli kişilerle veya gruplarla iletişim kurmayı ve etkileşmeyi sağlar. Böylece dil çevreyle ve dış dünyayla bütünleşmeye katkı sağlar. Yani dil kültür aktarımını sağlar.¹⁰

Bektaş da (2007) dili, temel iletişim aracı olarak görmektedir. Bektaş'a göre dili iyi kullanma becerisine sahip bir insanın, etkili bir iletişim becerisine de sahip olması beklenir. Dil, anlamayı ve anlatmayı sağlayan bir araçtır. Dil aynı zamanda bir düşünme aracıdır. Dil, düşüncenin yaratıcısıdır. Dil, bir ulusun ya da tüm insanlığın bütün kültür birikimini aktaran en etkili araçtır.¹¹

---

⁸ Tuğba TOKER, 'İlkokuma Yazma Yöntemleri ve Okuduğunu Anlamaya Etkisi', Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İlköğretim Anabilim Dalı, 2006, s. 1

⁹ İsmet ŞAHİN, 'Yeni İlköğretim 1. Kademe Türkçe Programının Değerlendirilmesi', İlköğretim Online Dergi, 2007, S. 6(2), s. 285

¹⁰ Firdevs GÜNEŞ, *Türkçe Öğretimi ve Zihinsel Yapılandırma*, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, 2007, s. 24

¹¹ Abdülbaki BEKTAŞ, "Ses Temelli Cümle Yöntemiyle Gerçekleştirilen İlk Okuma-Yazma Öğretiminin Değerlendirilmesi", Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2007, s.1

Duran'ın (2009) da dil ile ilgili tanımı şu şekildedir: “Dinleme, konuşma, okuma ve yazma yoluyla bireylerin iletişimini sağlayan bir araç olan dil, dünyaya açılan farklı bir pencere ya da bireyin sınırlarını genişletme yoluyla çevreyi algılayış biçimidir.”¹²

Yukarıdaki dil tanımlarına şu da eklenebilir: İnsan, dünyaya geldiğinden itibaren çevresine isteklerini, arzularını, duygularını, fiillerini anlatmaya çalıştığı bir iletişim aracıdır dil. İnsan ayrıca dil vasıtasıyla geçmişteki bilgi ve kültür birikimlerini gelecek kuşaklara aktarabilmektedir.

II.2. Türkçe Dersi Öğretim Programı

Çağın gereksinimlerine uygun olarak Türkçe Dersi Öğretim Programlarında da değişiklikler yapılmaktadır. Örneğin; 2004, 2009 ve 2015 öğretim yıllarında Türkçe Dersi Öğretim Programlarında bazı değişiklikler yapılmıştır. Öğrencilerin eğitim kurumlarında alabileceği temel beceriler bu programlarda ayrıntılı bir şekilde düzenlenmektedir. İlkokul 4. sınıf öğrencilerinin Türkçe dersindeki kazanımlarını sağlayabilmeleri Türkçe Dersi Öğretim Programına bağlıdır. Öğretim programının kapsamlı, tutarlı ve uygulanabilir olması, istenen kazanımları gerçekleştirmek için önemlidir.

2015 yılında hazırlanan Türkçe Dersi Öğretim Programı, Türkçe dersi ile ilgili becerileri öğrencilere kazandırmak için kapsamlı bir şekilde ele alınmıştır. Türkçe Dersi öğrenme alanları, sözlü iletişim, okuma ve yazma alanlarından oluşmaktadır. Bu programda önceki yıllarda yayımlanan Türkçe Dersi Öğretim Programlarından farklı olarak dinleme ve konuşma alanları birleştirilmiş ve sözlü iletişim alanı oluşturulmuştur. 2004 yılında Türkçe Dersi Öğretim Programına eklenen Görsel Okuma ve Görsel Sunu öğrenme alanı 2015 yılında hazırlanan Türkçe Dersi Öğretim Programına alınmamıştır.

Türkçe Dersi Öğretim Programı öğrencilerin hem okul içinde hem de okul dışındaki temel iletişim becerilerini kazanmalarında doğrudan etkili olmaktadır. Türkçe dersiyle temel iletişim becerilerini yeteri kadar kazanan bir öğrencinin diğer derslerdeki (Matematik, Hayat Bilgisi vb.) kazanımları da edinmesine katkı sağlayacaktır.

---

¹² Erol DURAN, “*Bitişik Eğitim Yazı Öğretimi Çalışmalarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi*”, Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 2009. S.2

Türkçe dersinde iletişim, dilsel, zihinsel, sosyal becerileri yeteri kadar kazanan bir öğrenci bu kazanımlarını diğer derslere kolaylıkla aktarabilmektedir. Öğrencilerin bu kapasiteleri geliştiği zaman okul dışında başarılı olma süreci de yükselmektedir.

Türkçe Dersi (1-8.Sınıflar) Öğretim Programının yapılandırılmasında, öğrencilerin hayat boyu kullanabilecekleri sözlü iletişim, okuma ve yazma ile ilgili dil becerilerini ve zihinsel becerileri kazanmaları doğrudan etkili olmuştur. Dil becerilerini ve zihinsel becerileri kullanarak kendilerini bireysel ve sosyal yönden geliştirmeleri, etkili iletişim kurmaları, Türkçe sevgisiyle, istek duyarak okuma ve yazma alışkanlığı edinmelerini sağlayacak şekilde bilgi, beceri ve değerleri içeren bir bütünlük içinde yapılandırılmıştır. Türkçe Dersi Öğretim Programı; dil becerilerinin ve yeterliliklerinin geliştirilmesini, diğer tüm alanlarda öğrenme, kişisel ve sosyal gelişme ile mesleki becerileri edinmenin ön şartı olarak kabul etmektedir. Bu temel kabulden hareketle Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın vizyonu;

1. Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanan,
2. Kendini ifade eden, iletişim kuran, iş birliği yapan, girişimcilik ve sorun çözme kapasitesi gelişmiş,
3. Bilimsel düşünen, anlayan, araştıran, inceleyen, eleştiren, sorgulayan ve yorumlayan,
4. Haklarını ve sorumluluklarını bilen, öz güveni yüksek, çevresiyle uyumlu, görüş ve tezlerini gerekçe ve kanıtlarla destekleyerek yazılı ve sözlü olarak ifade edebilen,
5. Okuduklarını anlayarak eleştirel bir bakış açısıyla değerlendirebilen, sentezleyebilen, okuma ve öğrenmeden zevk alan,
6. Bilgi teknolojilerini güvenli bir şekilde kullanarak bilgi edinme, oluşturma ve paylaşma becerileri gelişmiş bireyler yetiştirmektir.¹³

---

¹³ MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, *Türkçe Dersi(1-8. Sınıflar)*, s. 3

II.2.1. Programın Temel Yaklaşımı

Günümüzde Türkçe dersi ile ilgili öğrencilerden beklenen beceriler, geçmiş yıllarda veya yüzyıllarda beklenen becerilere göre farklılık göstermektedir. Bulunduğumuz yüzyılda, öğrencilere Türkçe dersinde kazandırılmak istenen beceriler, kazanımlar genel itibarıyla analiz, sentez, değerlendirme, yorumlama, anladığını ifade etme gibi üst beceriler olduğunu söylenebilir. Bu da yaşadığımız yüzyılda, Türkçe dersinin önemini daha da artırmaktadır.

Kültürleri gelecek kuşaklara aktaran bir dilin geçmiş zamanlarda kendine has kuralları, istekleri olabileceği gibi bulunduğumuz yüzyılda da bir dilin kendine has kuralları, istedikleri vardır. Toplum da tıpkı bir insan gibi büyüyüp gelişmektedir. Bir insanın çocuklukta istekleriyle olgunluk çağındaki istekleri bir olmadığı gibi günümüzdeki toplumun istekleriyle geçmiş zamanlardaki toplumların istekleri de bir değildir. 2015 yılında hazırlanan Türkçe Dersi Öğretim Programı da günümüz öğrencilerinden istenen becerileri, kazanımları yansıtmaya amacındadır.

Türkçe Dersi Öğretim Programının birçok amacı vardır. Bunlardan bazıları şöyledir: Basılı ve elektronik ortamlarda dinlediklerini ve okuduklarını anlayan, kendilerini yazılı ve sözlü olarak ifade eden; eleştirel, yansıtıcı ve yaratıcı düşünen, millî, manevî ve evrensel değerlere duyarlı bireyler yetiştirilmesidir. Türkçe Dersi Öğretim Programı; öğrencinin birikim, beceri ve gelişimini göz önünde bulunduran ve öğrenciyi merkeze alan bir yaklaşımla hazırlanmıştır. Programın bütün kazanımları sürekli gelişme ve ilerleme gösteren bir yapı içinde tasarlanmıştır. Programda öğrenme alanları, 1. sınıftan 8. sınıfa kadar bir bütün olarak düşünülmüştür. Program, öğrencilerin dilin zenginliklerini tecrübe ederek dil becerilerini geliştirmelerini sağlayacak şekilde tasarlanmıştır. Program; öğrencilerin “Sözlü İletişim”, “Okuma” ve “Yazma” öğrenme alanlarındaki kazanımlarla farklı türlerden metinler üzerinde çalışmalar yaparak anlama, anlamlandırma, değerlendirme ve sentezleme becerilerini geliştirmeye odaklanmıştır.¹⁴

2015 tarihli Türkçe Dersi Öğretim Programının temellerinden birisi de öğrenme alanlarıdır. Bu alanlarda öğrencilerden istenen temel kazanımlar belirtilmektedir.

---

¹⁴ MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, *Türkçe Dersi(1-8. Sınıflar)*, s. 4

Programda öğrenme alanları “Sözlü İletişim”, “Okuma” ve “Yazma” olmak üzere üç ana başlık altında düzenlenmiştir. Bu programda dil bilgisi ile ilgili kazanımlar öğrenme alanları içinde sınıf seviyesine uygunluk gözetilerek 1. sınıftan 8. sınıfa kadar aşamalı olarak yapılandırılmıştır. Bu yaklaşımla dil bilgisi konularının ezberlenmesi yerine sezdirme ve uygulama yoluyla öğretilmesi amaçlanmıştır. Dil bilgisi, öğrenme alanlarıyla ilişkilendirilerek metin bağlamı içerisinde ele alınmalıdır.¹⁵

2015 yılında hazırlanan Türkçe Dersi Öğretim Programında Türkçe dersi ile ilgili birçok temel becerilerin kazandırılması öngörülmüştür. Bu temel becerilerin kazandırılmasıyla öğrenciler Türkçenin güzelliğini de görebileceklerdir. Türkçe Dersi Öğretim Programında: Türkçeyi doğru, etkili ve güzel kullanma, eleştirel ve yaratıcı düşünme, iletişim, problem çözme, araştırma, bilgi teknolojilerini kullanma, girişimcilik ve karar verme gibi temel becerilere yer verilmiştir. Programda; düşünme, anlama, sıralama, sınıflama, sorgulama, ilişki kurma, eleştirme, tahmin etme, analiz-sentez yapma ve değerlendirme gibi zihinsel beceriler ön plana çıkarılmıştır. Programda; okuma ve yazma kazanımları metin içi, metin dışı ve metinler arası okuma yoluyla anlam oluşturmayı sağlayacak şekilde yapılandırılmıştır. Programda; öğrencilerin yaş, düzey, dil ve zihin gelişimleri göz önünde bulundurularak dil bilgisi, yazım kuralları, okuduğunu anlama ve yazılı anlatım becerileri ile ilgili kazanımlar artan bir yoğunluk ve derinlik içinde yapılandırılmıştır. Programda; tematik yaklaşım esas alınmış ve sınıf seviyeleri itibariyle temalar belirlenmiştir. Programda; ilk okuma-yazma öğretiminde “ses temelli cümle yöntemi” benimsenmiştir. Programda; yazı öğretimine birinci sınıftan itibaren bitişik eğik yazıyla başlanması ve bütün yazı çalışmalarının bitişik eğik yazı harfleriyle yapılması ve bütün sınıf seviyelerinde sürdürülmesi benimsenmiştir.¹⁶

II.2.2. Programın Genel Amacı

Her öğretim programında olduğu gibi 2015 yılında hazırlanan Türkçe Dersi Öğretim Programının da belli başlı amaçları vardır. Türk Milli Eğitimi bir bütün olarak düşünüldüğü zaman, Türkçe Dersi Öğretim Programının Milli Eğitimin Temel Kanun-

---

¹⁵ MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, *Türkçe Dersi(1-8. Sınıflar)*, s. 4

¹⁶ MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, *Türkçe Dersi(1-8. Sınıflar)*, s. 4

larına uygun olması beklenir. Bulduğumuz yüzyılda öğrencilere kazandırılmak istenen üst bilişsel beceriler, kazanımlar 2015 yılında hazırlanan Türkçe Dersi Öğretim Programına alınmaya çalışılmıştır.

Türkçe öğretiminin amacı, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nda ifade edilen Türk millî eğitiminin genel amaçları ve temel ilkeleri doğrultusunda öğrencilerin;

1. Sözlü iletişim, okuma ve yazma becerilerini geliştirmek,
2. Türkçeyi, konuşma ve yazma kurallarına uygun olarak bilinçli, doğru ve özenli kullanmalarını sağlamak,
3. Düşünme, anlama, sıralama, sınıflama, sorgulama, ilişki kurma, eleştirme, tahmin etme, yorumlama, analiz-sentez yapma ve değerlendirme becerilerini geliştirmek,
4. Okuduğu, dinlediği ve izlediğinden hareketle, söz varlığını zenginleştirerek dil zevki ve bilincine ulaşmalarını; duygu, düşünce ve hayal dünyalarını geliştirmelerini sağlamak,
5. Okuma ve yazma sevgisi ile alışkanlığını kazanmalarını sağlamak,
6. Duygu ve düşünceleri ile bir konudaki görüşlerini veya tezini sözlü ve yazılı olarak etkili ve anlaşılır biçimde ifade etmelerini sağlamak,
7. Bilimsel, yapıcı, eleştirel ve yaratıcı düşünme, kendini ifade etme, iletişim kurma, işbirliği yapma, problem çözme ve girişimcilik gibi temel becerilerini geliştirmek,
8. Bilgiyi araştırma, keşfetme, yorumlama ve zihinde yapılandırma becerilerini geliştirmek,
9. Basılı materyaller ile çoklu medya kaynaklarından bilgiye erişme, bilgiyi kullanma ve üretme becerilerini geliştirmek,
10. Çoklu medya ortamlarında aktarılanları sorgulamalarını sağlamak,
11. Kişisel, sosyal ve kültürel yönlerden gelişmelerini sağlamak,
12. Millî, manevi, ahlaki, tarihî, kültürel, sosyal, estetik ve sanatsal değerlere önem vermelerini sağlamak; millî duygu ve düşüncelerini güçlendirmek,

13. Türk ve dünya kültür ve sanatına ait eserler aracılığıyla millî ve evrensel değerleri tanımlarını sağlamaktır.¹⁷

II.2.3. Öğrenme Alanları

2015 yılında hazırlanan Türkçe Dersi Öğretim Programında öğrenme alanları yeniden düzenlenmiştir. Bu öğretim programında öğrenme alanlarıyla ilgili iki temel değişiklik göze çarpmaktadır. Bunlardan ilki; dinleme ve konuşma öğrenme alanları “sözlü iletişim” başlığı altında birleştirilmiştir. İkincisi ise; ilk defa 2004 yılında Türkçe Dersi Öğretim Programına eklenen Görsel Okuma ve Görsel Sunu alanı da programdan çıkarılmıştır. Böylece Türkçe Dersi Öğretim Programı üç öğrenme alanı (sözlü iletişim, okuma ve yazma) ile yayımlanmıştır. Bu program için öğretmenlerin, yöneticilerin ve velilerin görüşleri alınmıştır. Değerlendirilen bu görüşler, belli süzgeçlerden geçirilerek programa son şekli verilmiştir.

II.2.3.1. Sözlü İletişim

2015 yılında hazırlanan Türkçe Dersi Öğretim Programında konuşma ve dinleme öğrenme alanları sözlü iletişim öğrenme alanı adı altında birleştirilmiştir. 2015 yılından önce yayımlanan Türkçe dersi ile ilgili öğretim programlarında dinleme ve konuşma diye ayrılan bu öğrenme alanları bu öğretim programında birleştirilmiştir.

Konuşma ve dinleme etkinlikleri birbirini doğrudan etkilemektedir. Birbirinden ayrı düşünülmemen bu iki alan birbirleri ile sürekli ilişkilidir.

İlkokul 4. sınıfa kadar gelen öğrencilerin konuşma ve dinleme becerileri büyük oranda gelişmiştir. İlkokul 4. sınıfta, bu becerilerin yeterince gelişmemiş olduğu öğretmenler tarafından fark edilebilir. Bu durumda öğretmenin bu alanlar ile ilgili yeteri kadar etkinlik yaparak öğrencilerin bu alanlardaki eksiklikleri giderilmeye çalışılabilir. Öğretmen tarafından yeterince etkinlik veya uygulama yapıldığı halde istenen seviyeye gelemeyen öğrenciler için okul psikolojik ve rehberlik hizmetlerinden faydalanılabilir. Öğrencilerin konuşma ve dinleme becerilerindeki eksiklikleri giderilirse bu, diğer alanlara ve derslere de yansiyacaktır.

---

¹⁷ MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, *Türkçe Dersi(1-8. Sınıflar)*, s. 5

Konuşma ile ilgili Türk Dil Kurumunun belirlediği bazı tanımlar mevcuttur: Konuşma konuşmak işidir. Konuşma, görüşme, danışma, müzakeredir. Konuşma dinleyicilere bilim, sanat, edebiyat vb. konularda bilgi vermek için yapılan söyleşi, konferanstır.¹⁸

Aktaş ve Gündüz'e (2013) göre konuşma, duygu ve düşüncelerin, dil aracılığı ile aktarılmasıdır. Konuşma, bir yönüyle insan için yaşamsal önem taşıırken, bir yönüyle de Türkçe öğretiminin temelini oluşturur.¹⁹

Sözlü iletişimin en önemli unsurlarından biri konuşmadır. Konuşma, insanı diğer insanlar ile ortak bir paydada birleştiren en büyük iletişim araçlarından birisidir. Konuşma ile insanlar çevresindeki ve bazen teknolojik araçlar yardımıyla kendilerinden kilometrelerce uzaktaki insanlarla iletişime geçip duygu, düşünce, istek ve dileklerini paylaşırlar. Konuşma bu yönüyle insanlar için vazgeçilemez bir iletişim aracıdır.

Hazırlanan Türkçe Dersi Öğretim Programında sözlü iletişimin temel bir unsuru olan konuşma becerisinin ayrı bir önemi vardır. Bu programda Türkçenin birçok özelliği, güzelliği konuşma vasıtasıyla ortaya çıkmaktadır. Türkçe Dersi Öğretim Programının bir amacı da öğrencilerin Türkçenin estetik zevkine varabilmesi ve zengin söz varlığından faydalanabilmesidir. Bunun da yapılabilmesi büyük oranda konuşma ile mümkün olacaktır.

Konuşma, bireyin sosyal hayatında iletişim kurmasını, bilgi ve birikimlerini paylaşmasını, duygu, düşünce, hayal ve gözlemlerini ifade etmesini sağlar. Türkçe Dersi Öğretim Programında, konuşma becerisinin geliştirilmesinin bazı amaçları vardı. Bunların bazıları şöyledir: Öğrencilerin, Türkçenin estetik zevkine vararak ve zengin söz varlığından faydalanarak kendilerini doğru ve rahat ifade edebilmeleri, sosyal hayatta karşılaşacakları sorunları konuşarak çözebilmeleri, yorumlayıp değerlendirebilmeleri amaçlanmaktadır. Bu amaçlarla sözlü iletişim öğrenme alanında birikimlerden, çeşitli görsel ve işitsel materyallerden yararlanma, düşüncelerini mantık akışı ve bütünlük

---

¹⁸<http://www.tdk.gov.tr>(17-08-2017 tarihinde indirilmiştir.)

¹⁹ Şerif AKTAŞ ve Osman GÜRBÜZ, *Yazılı ve Sözlü Anlatım*, s. 99

içinde sunma, karşılaştırma yapma, sebep-sonuç ilişkisi kurma, sınıflandırma, değerlendirme, özetleme gibi anlamayı ve zihinsel becerileri geliştirici kazanımlar oluşturulmuştur.²⁰

Türkçe derslerinde kazandırılmaya çalışılan konuşma becerisi diğer derslere ve öğrencinin tüm hayatına etki etmektedir. Bu sebeple konuşma eğitimi rastgelelikten çıkarılmalı ve sistemli bir halde öğrencilere öğretilmelidir. Konuşma becerisinin tam ve yerinde kazandırılabilmesi için öğrencilere sistemli çalışmalar yaptırılabilir. Konuşma becerisinin amacına ulaşmasıyla da sözlü iletişim başarılı olacaktır.

İlkokullar, çocuğun doğumdan kısa bir süre sonra ve okuma yazmadan önce kazanılan konuşma becerisinin geliştirilmesi ve etkili bir iletişim aracı olarak kullanılması açısından önemli bir yere sahiptir. Çocuğun konuşması, içinde yaşadığı çevrenin dilinden oluşmaktadır ve bu dil yerel ağız özellikleri taşır. Yerel ağzın düzeltilmesi belirli bir süreci gerektirir. Başlangıçta çocuğun konuşmasına fazla müdahale edilmelidir. Özellikle alaycı bir tavır ile yapılan müdahaleler çocukta çekingenlik oluşmasına yol açar ki bu da çocuğun, eğitim ortamında pasifleşmesine sebep olur.²¹ Öğrencilerin eğitim öğretim ortamlarında, sınıflarında pasif davranmaları istenmeyen bir durumdur. Öğrenci, eğitim ortamında pasifleştiği zaman kendini ifade edemez, hangi bilgileri kazandığı belli olmaz. Kazanımları ne kadar edindiği de ortaya çıkmaz. Bu durum öğrencinin tüm eğitim hayatına yansiyabilir.

Okullardaki konuşma derslerindeki amaç, öğrencilerin düşünce ve duygularını dil kurallarına uygun, doğru ve etkili bir biçimde anlatma yeteneğini kazandırmaktır. Konuşma etkinliğinin amacına ulaşabilmesi için bütün derslerde ve hatta ders dışı çalışmalarda öğrencilere doğal fırsatlar hazırlanmalı, sözlü anlatım derslerinin başlangıcında planlı konuşma ile doğru seslendirme çalışmaları birlikte verilmeli, daha sonra uygulamaya geçilmelidir.²²

---

²⁰ MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, *Türkçe Dersi(1-8. Sınıflar)*, s. 6

²¹ Hayati AKYOL, *Türkçe Öğretim Yöntemleri*, Pegem Akademi, Ankara, 2011, 4. Baskı, s.

23

²² Şerif AKTAŞ ve Osman GÜRBÜZ, *Yazılı ve Sözlü Anlatım*, s. 99

Öğrencilerin okulda veya okul dışı sosyal ortamlarda konuşma etkinliklerini yapabilmesi, isteklerini, ihtiyaçlarını, duygularını doğru ve etkili bir şekilde aktarabilmesi bilişsel yeteneklerinin gelişmesiyle de ilgilidir. Dolayısıyla konuşmada, öğrenciler bilişsel özelliklerini iyi kullanmalıdır.

Konuşma ve dinleme becerisi yüksek olan bir öğrenci diğer insanlarla daha rahat iletişime geçer. Sosyal yönü daha çabuk gelişir. Öğrencilerin diğer insanlar ile rahat bir şekilde iletişime geçmesi öğrencilerin farklı alanlardaki akademik başarılarını da etkileyecektir. Türkçe dersinde sözlü iletişim becerisi gelişen bir öğrenci söz gelimi matematik dersinde de kendisini rahat ifade edebilecektir.

Sözlü iletişim öğrenme alanı, öğrencilerin çevreleriyle iletişim kurmaları, iş birliği yapmaları, ortak karar vermeleri ve karşılaştıkları sorunları çözmeleri açısından da önemlidir. Bu nedenle öğretmenin konuşma etkinliklerinde öğrencilerin her birinin ayrı ayrı söz almalarını sağlayarak onları bu çalışmalara katması gerekmektedir. Hayatın her alanında doğru, güzel, etkili konuşan ve konuşulanları doğru anlayıp yorumlayan bireylerin yetiştirilmesi, onların diğer dil becerilerinde de başarılı olmalarına bağlıdır. Bu nedenle sözlü iletişim öğrenme alanının okuma ve yazma öğrenme alanlarıyla desteklenmesi gerekmektedir. Sınıf içinde konuşma veya tartışmalarda konuşma ve dinleme ile ilgili temel kurallara uyma, gerektiğinde ön hazırlıkların yapılması gibi konularda öğretmenlerin yeterli açıklamalarda bulunması ve yönlendirme yapması beklenir.²³

Çocuklar önce yakın çevrelerindeki kişilerin konuşmalarını öğrenirler. Daha sonra bireysel çabaları ve sosyal etkileşimleriyle konuşma becerilerini geliştirirler. Öğrenciler, kendilerini ifade etmek, iletişim kurmak, öğrenmek ve zihinsel yapılarını geliştirmek amacıyla konuşma becerilerinden yararlanırlar. Konuşma öğrencilerin, iş birliği yapmaları, tartışmaları, ortak karar vermeleri ve sorun çözmeleri açısından da önemli bir alandır.²⁴

Konuşma becerisi gelişmemiş öğrencilerde konuşma becerisini geliştirmek için farklı yöntemler denenebilir. Öğrencilerin konuşmaması, derse katılmaması geçmiş

---

²³ MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, *Türkçe Dersi(1-8. Sınıflar)*, s. 6

²⁴ Firdevs GÜNEŞ, *Türkçe Öğretimi*, s. 96

yıllarda olduğu gibi günümüzde de istenmeyen bir durumdur. Öğrencilerin derste ders ile ilgili konuşmaması öğrencilerin dil gelişimleri için de iyi sayılmamaktadır. Öğrenciler Türkçe dersinde kendilerini ifade edebilmeli ve sınıf ortamında konuşabilmelidirler. Öğretmenlerin de sınıfta öğrencilerin kendini ifade etmelerine zemin hazırlaması gerekmektedir. İlkokulda sınıf ortamında kendini yeterince ifade edemeyen öğrencilerin ileriki yıllarda sözlü iletişim becerilerinin fazla gelişme göstermediği gözlenmektedir. Öğrencilerin konuşma becerisini daha ileriye taşımak için öğrencilere farklı etkinlikler yapılabilir.

Sözlü iletişimin bir diğer önemli unsuru ise dinlemedir. Dinleme ile ilgili Türk Dil Kurumunun getirdiği bazı tanımlar mevcuttur: Dinlemek işitmek, kulak vermektir. Dinlemek birinin sözünü, öğüdünü kabul edip gereğince davranmaktır. Dinlemek uyumak, baş eğmek, itaat etmektir.²⁵

Dinleme, çevreden gelen anlamlı seslerin zihinde belli aşamalardan geçtikten sonra bir temele oturtulmasıdır. Öğrencilerin okulda veya okul dışında öğretmenlerinden, arkadaşlarından, aile fertlerinden gelen sesleri anlaması ve ona göre davranması sözlü iletişimi sağlıklı devam ettirebilmesi için şarttır. Öğrencilerin dinleme konusunda hassas davranmaması onların hem akademik hem de sosyal gelişimleri açısından uygun değildir. Öğretmenini dikkatli bir şekilde dinlemeyen öğrencinin derslerinde yeterli akademik başarıyı sağlaması çok zordur. Öğrencinin işitme konusunda bir problemi varsa öğretmenin bunu daha önceden tespit edip ona göre önlem alması, iletişimin sağlıklı olmasını sağlayacaktır. Arkadaşlarını veya aile fertlerini yeteri kadar dikkatli dinlemeyen bir öğrenci de sosyal yaşamında iletişim yönünden sorunlar yaşayacaktır.

Dinleme, iletişim, anlama öğrenme ve zihinsel becerileri geliştirme sürecinin önemli bir ögesidir. Dinleyici dinleme sürecinde ön bilgileri ve deneyimleri ışığında konuşmacının aktardıklarını inceler, bazılarını alır. Kendi için yararlı gördüğü bilgileri, düşünceleri uygulamak ve değerlendirmek amacıyla seçer. Seçtiği bilgilerle ön

---

²⁵<http://www.tdk.gov.tr>(17-08-2017 tarihinde indirilmiştir.)

bilgilerini birleştirir ve zihinde yapılandırır. Aktif ve etkili dinleme becerilerini geliştiren öğrenciler konuşmacının aktardığı bilgilere gönüllü katkıda bulunur ve anlamalarını zenginleştirir.²⁶ Öğrencilerin dinlediklerini iyi anlaması ve zihninde yapılandırması, dinleme sürecinin en önemli aşamalarıdır. Bu aşamalara gereken önem verilmeli ve çeşitli çalışmalar yapılmalıdır. Bu amaçla öğrencilere dinlediklerini zihninde canlandırma, dinlediklerinin konusunu, ana fikrini belirleme, dinlediklerinden hareketle ilişki kurma, çıkarımlar yapma, sonucu tahmin etme, dinlediklerini sınıflama, sorgulama, özetleme, değerlendirme ve arkadaşlarıyla paylaşma gibi etkinlikler yaptırılabilir. Bu etkinlikler öğrencilerin dinleme ve zihinsel becerilerini geliştirmede etkili rol oynar.²⁷

Türk eğitim sisteminde son yıllarda birçok değişiklik yapılmıştır. Yapılan bu değişiklikler ile öğretmenin sınıftaki rolünde de değişiklikler olmuştur. Bu değişiklikler sözlü iletişime, dinleme becerisine de etki etmektedir. Değişen eğitim sistemi ile beraber öğretmen, sınıfta öğrencilere yol gösterici ve rehber konumuna getirilmiştir. Öğretmenin bu konumu da sınıfta, dersleri işlerken bazı yöntem, teknik ve stratejileri kullanmasını gerektirir.

Sözlü iletişim öğrenme alanında kazanımların işlenişinde öğretmenin yönlendirme ve desteği ile gerektiğinde tekrar dinleme, beyin fırtınası, 5N1K, empati kurma, hikâyeleştirme, bilmediği kelimeleri sorma, görsellerden yararlanma, not alma, sonucu tahmin etme gibi yöntem, teknik ve stratejiler kullanılır. Öğrencilerin bu stratejileri kullanma becerileri geliştirilmelidir. Yöntem, teknik ve stratejilerin kullanımında sınıf seviyesi gözetilmelidir. 4. sınıfta gerektiğinde tekrar dinleme, beyin fırtınası, 5N1K, empati kurma, hikâyeleştirme, bilmediği kelimeleri sorma, görsellerden yararlanma, not alma, sonucu tahmin etme gibi yöntem teknik ve stratejiler kullanılabilir.²⁸

---

²⁶ Firdevs GÜNEŞ, *Türkçe Öğretimi*, s. 76

²⁷ MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, *Türkçe Dersi(1-8. Sınıflar)*, s. 6

²⁸ MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, *Türkçe Dersi(1-8. Sınıflar)*, s. 6

II.2.3.2. Okuma

Okuma ile ilgili Türk Dil Kurumunun getirdiği bazı tanımlar mevcuttur: Okumak bir yazıyı meydana getiren harf ve işaretlere bakıp bunları çözümlmek ve seslendirmektir. Okumak yazılmış bir metnin iletmek istediği şeyleri öğrenmektir. Okumak bir konuyu öğrenmek için okulda, bir öğretmenin yanında veya yazılı şeyler üzerinde çalışmak, öğrenim görmektir. Okumak bazı belirtilerle bir anlamı, gizli bir duyguyu anlamak, kavramaktır.²⁹

2015 tarihli Türkçe Dersi Öğretim Programında öğrenme alanlarından birisi de okuma öğrenme alanıdır. Bireyin okuduklarını anlaması, yorumlaması, analiz ve sentez yapması, okuduğu metnin başka metinler ile farkını bilmesi okumada öğrencilerden istenen önemli becerilerdir. Bu becerileri yeterince kazanan öğrencilerin sosyal ve akademik gelişimleri istenen seviyede olacaktır.

Sağlık problemi olmayan öğrenciler konuşma ve dinleme öğrenme alanlarını kısmen eğitim öğretim kurumlarının dışında da öğrenebilmektedirler. Okuma öğrenme alanı ise bu öğrenme alanlarından farklı olarak büyük oranda eğitim kurumlarında öğrenilen bir alandır.

Öğrencilerin ilkökul 1. sınıftan itibaren başladıkları okuma çalışmaları ilkökul 4. sınıfa gelindiğinde belli bir mesafe kat edilmiş olmaktadır. Öğrenciler 4. sınıfa geldiklerinde hemen hemen hepsi okumayı öğrenmiştir. Bununla beraber Türk eğitim sistemi sadece okuma-yazmayı öğrencilerden istememektedir. Türk eğitim sistemi çağın gereksinimi olan analiz, tartışma, yorumlama, sentez, metinler arası bağ kurma gibi üst bilişsel beceriler istemektedir. 4. sınıf öğretmenlerinin de buna dikkat ederek öğrencilerden sadece metinleri okumalarını istememelidirler. Öğrencilere üst bilişsel beceriler olan analiz, tartışma, yorumlama, sentez, metinler arası bağ kurma gibi becerileri kazandırmalıdır.

---

²⁹<http://www.tdk.gov.tr> (16.08.2017 tarihinde indirilmiştir.)

Okumada birey daha önceki yaşantılarında benimsediği, kazandığı bilgileri veya becerileri belli kurallar içerisinde uygulamaya dönecektir. Okumada bireyin metni görüp kapsamını veya vermek istediği mesajları, duygu ve düşünceleri zihninde anlamlandırması esastır.

Okuma becerisi, öğrencinin farklı kaynaklara ulaşarak yeni bilgi, olay, durum ve deneyimlerle karşılaşmasını sağlar. Dolayısıyla bu beceri; öğrenme, araştırma, yorumlama, tartışma ve eleştirel düşünmeyi sağlayan bir süreci de içine alır. Programda okuma öğrenme alanıyla öğrencilerin yazılı metinleri doğru, akıcı bir biçimde okuyabilmeleri, okuduklarını değerlendirip dönemin zihniyetini, kültürel, ekonomik, sanatsal, siyasi, ahlaki vb. değerleri nasıl yansıttığının farkında olarak okumayı bir alışkanlık hâline getirmeleri amaçlanmıştır.³⁰

II.2.3.3. Yazma

Öğrenme alanlarından üçüncüsü olan yazma öğrenme alanı, belki de en önemli öğrenme alanlarından birisidir. Yazma, öğrencilerin daha önceki öğrenme alanlarından edindikleri bilgi, becerileri ve kazanımları uygulamaya, fiile dönebileceği bir alandır. Yazma sırasında öğrencilerin zihinlerindeki bilgileri anlamlılık esasına göre kâğıda aktarmaları önem kazanmaktadır.

Yazma ile ilgili Türk Dil Kurumu'nun getirdiği bazı tanımlar şu şekildedir: Yazmak, söz ve düşünceyi özel işaret veya harflerle anlatmaktır. Yazmak yazı ile anlatmak, yazıya dökmektir. Yazmak yazı ile bildirmek, haber vermektir. Yazmak bir bilim veya edebiyat eseri oluşturmaktır.³¹

Yazının tanımı, özellikleri, öğretilmesi, kapsamı ve çeşitleri üzerine de şimdiye kadar pek çok araştırma yapılmış, kitap yazılmıştır. Yazı üzerine yapılan incelemelerde her bir yazar kendi cephesinden bakan yönüyle ifadelerde bulunmuştur. Günümüzde de yazı üzerine birçok araştırmacının tanımı mevcuttur:

---

³⁰ MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, *Türkçe Dersi(1-8. Sınıflar)*, s. 6

³¹<http://www.tdk.gov.tr>(17.08.2017 tarihinde indirilmiştir.)

Güneş yazmayı beyinde yapılandırılmış bilgilerin yazıya dökülmesi işlemidir diye tanımlamaktadır.³²

Ungan yazmayı, öğrencilerin bilgilerini birbiri ile ilişkili olan birçok cümleyi dilbilgisi kurallarına uygun olarak art arda sıralaması gereken uzun süreli bir süreç eylemidir diye tanımlamaktadır.³³

Göçer yazmayı herhangi bir konuda duygu, hayal ya da özgün fikirleri belli bir düzen ve bütünlük içinde yazıya geçirme işidir diye tanımlamaktadır.³⁴

Akyol yazmayı düşüncelerimizi ifade edebilmek için gerekli sembol ve işaretleri motorsal olarak üretebilmektir diye tanımlamaktadır.³⁵

Keskinkılıç, Keskinkılıç yazmayı duygu, düşünce, istek ve hayallerin yazılı işaretlerle iletilmesidir diye tanımlamaktadır.³⁶

Aktaş ve Gündüz(2013) ise yazıyı bilgi, deneyim, düşünce, duygu gibi zihinsel ve duygusal etkinliklerimizin bütününe sonraki nesillere aktarma işinde kullanılan bir araç olarak tanımlamaktadır. Yazının bu şekilde kullanılması insanın tarihsel bir varlık olmasını sağlamakta, uygarlık ve kültürlerin oluşmasına zemin hazırlamaktadır. Çünkü yazılı belge ve her türlü yazılı metin, uygarlık, kültür ve tekniğin gelişmesine, sonraki kuşaklara aktarılmasına hizmet eder.³⁷

Yazı ile yapılan iletişim konuşma ile yapılan iletişimden daha farklıdır. Yazı ile yapılan iletişimin kalıcılığı konuşmaya göre daha uzun sürelidir. İnsanların hangi se-

---

³² Firdevs GÜNEŞ, 'Türkçe Öğretiminde Günümüz Gelişmeleri ve Yapılandırıcı Yaklaşım', Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 2009, S.11, s. 11

³³ Suat UNGAN, 'Yazma Becerisinin Geliştirilmesi ve Önemi', Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 2007, S.23, s. 462

³⁴ Ali GÖÇER, 'Türkçe Öğretiminde Yazma Eğitimi', Uluslar Arası Sosyal Araştırmalar Dergisi, 2010, S.3, s. 1

³⁵ Hayati AKYOL, *Türkçe İlk Okuma Yazma Öğretimi*, 6. baskı, Pegem Yayıncılık, Ankara, 2007, s. 51

³⁶ Kadir KESKİNKILIÇ, Sultan B. KESKİNKILIÇ, *Türkçenin Temel Becerileri ve (Dinleme, okuma, konuşma, yazma, görsel okuma ve görsel sunu) Ses Temelli Cümle Yöntemi ile İlkokuma Yazma Öğretimi*, Asil Yayın, Ankara, 2005, 2. baskı, s. 155

³⁷ Şerif AKTAŞ ve Osman GÜRBÜZ, *Yazılı ve Sözlü Anlatım*, s. 243

bepile olursa olsun yazıya geçirilmeyen konuşmalarının, sözlerinin, anlattıklarının gelecek kuşaklara ulaşması çok zordur. “Söz uçar, yazı kalır.” atasözü de bunu göstermektedir. Gelecek kuşaklara aktarılmayan konuşmaların çoğu belli bir zaman sonra unutulmaktadır. Yazıya geçirilerek gelecek kuşaklara aktarılan eserler, toplumların yazı ve eğitimleri ile ilgili bilgilerini bize ulaştırmaktadır. Böylece yüzyıllar öncesinde kullanılan eğitim modelleri, yazı teknikleri, yazı biçimleri günümüze aktarılmaktadır. Geçmişten, sağlıklı bir şekilde günümüze aktarılan bu bilgi ve becerilerin Türk yazı ve eğitim sistemini olumlu yönde etkilemesi beklenmektedir.

Yazı, yazan kişinin amacına göre biçimsel veya içerik yönünden farklılık gösterebilmektedir. Ödev yazan bir öğrenci, yazısını ödevde göre düzenlerken, roman yazan bir kişi de yazısını romana göre düzenlemektedir. Yazısını sadece kendisinin okuyacağı bir birey, günlük yazdığı zaman yazının üslubunu ona göre düzenlerken, yazısı gazetede yayımlanacak bir gazeteci de yazısını okuyucu kitlesine göre düzenlemektedir. Diğer taraftan bitişik eğik el yazısı ile yazan bir öğrencinin yazıda dikkat edeceği kurallar; yazısını dik temel harflere göre yazacak bir öğrencinin dikkat edeceği kurallardan farklı olacaktır. Yazının şekli ve içeriği bu şekilde farklı biçimlere girebilmektedir. Bunun için yazının yazılış amacı yazının şekline ve içeriğine yön verebilmektedir.

Türk eğitim sistemi bir bütündür ve bu bütünün parçaları birbirini tamamlamaktadır. Aynı durum öğrenme alanları için de geçerlidir. Öğrenme alanları da birbirini etkilemektedir. Sözlü iletişim öğrenme alanı, okuma öğrenme alanına etki ettiği gibi yazma öğrenme alanı da okuma öğrenme alanını etkilemektedir.

Bazı öğrenme alanları daha erken yaşlarda kazanılırken bazıları da daha geç kazanılmaktadır. Sözel iletişim alanındaki konuşma ve dinlemeyi öğrenciler okula gelmeden kısmen öğrenmişlerdir. Okuma ve yazma öğrenme alanı ise okula başladıktan sonra öğrenilen öğrenme alanlarıdır.

Öğrenme alanlarının birbirini etkilediği düşünüldüğünde öğrencilerin yazma ile ilgili becerilerinin yeterli seviyede olması sözel iletişim ve okuma öğrenme alanlarına bağlıdır. Aynı şekilde yazma becerisi iyi olan öğrencilerin bu başarısı sözel iletişim ve

okuma alanlarına da olumlu yansıtacaktır. Bu sebeple yazma öğrenme alanı bireyin diğer öğrenme alanlarını etkilemektedir.

Yazma becerisinin bilgi, birikim ve dili etkili kullanmayı gerektirdiği göz önüne alınarak bu sürecin konuşma ve dinleme, okuma ile ilgili çalışmalarla bütünleştirilmesi ve desteklenmesi gerekmektedir. Hikâye, roman, şiir gibi türlerde ürün vermek, bireysel yetenek ve yaratıcılık gerektirse de öğrencilerin duygu, düşünce, hayal ve izlenimlerini doğru, açık, anlaşılır ve yazma kurallarına uygun şekilde anlatmaları, yazma tekniğine uygun bilgi ve beceriler kazandırılarak sağlanabilir. Bu düşünceden hareketle programda yazmayla ilgili olarak yazma kurallarını uygulama, planlı yazma, farklı türlerde metinler yazma, kendi yazdıklarını değerlendirme, kendini yazılı olarak ifade etme alışkanlığı kazanma, yazım ve noktalama kurallarını kavrama ve uygulama ile ilgili amaçlara yönelik kazanımlar yer almaktadır. Öğretmen, farklı yöntemlere uygun etkinliklerle yazmayı öğrenciler açısından zevkli hâle getirerek yazma alışkanlığı kazanmalarına yardımcı olmalı, öğrencilerin hangi türlerde yazmaya yetenekli olduğunu belirleyerek onları başarılı olduğu türlerde yazmaya yönlendirmelidir.³⁸

Yazmanın insan yaşamında önemli bir yeri vardır. Duygu, düşünce ve hayallerin açık ve anlaşılır olarak yazma, çeşitli zihinsel becerileri gerektirir. Öğrenciler, bu beceriler yoluyla düşüncelerini sıralamayı, sınırlamayı, düzenlemeyi, yazı amaçlarını belirlemeyi ve kuralları uygulamayı öğrenirler. Yazma becerisi özellikle okuma becerisi ile doğrudan ilişkilidir.³⁹

Türk eğitim sisteminde son zamanlarda yapılan değişikliklerden birisi de 2005 yılında ele alınan yapılandırıcı yaklaşımdır. Benimsenen yapılandırıcı yaklaşım her öğrenme alanına ayrı bir önem vermektedir. Yapılandırıcı yaklaşıma göre yazma öğrenme alanının önemi aşağıda belirtilmiştir.

Yapılandırıcı dil yaklaşımı yazma öğretimine ağırlık vermektedir. Çünkü yazmada kullanılan zihinsel işlemler aynı zamanda zihin yapısını düzenleyen işlemler olmaktadır. Yazma becerileri bireyin zihninde yapılandığı bilgileri inceleme, gözden

---

³⁸ MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, *Türkçe Dersi(1-8. Sınıflar)*, s. 7

³⁹ Firdevs GÜNEŞ, *Türkçe Öğretimi*, s. 160

geçirme, sorgulama, ilişkilendirme, kontrol etme vb. işlemlerle yeniden düzenlemektedir. Bu düzenleme bireyin zihin yapısının da düzenlenmesini gerektirmektedir. Yazma dil becerilerinin yanında zihinsel süreçlerle iç içe olması nedeniyle çok sayıda becerinin gelişimine katkı sağlamaktadır. Yazma, özellikle öğrencilerin düşüncelerini genişletme, bilgilerini düzenleme, dili kullanma, bilgi birikimlerini zenginleştirme ve zihinsel sözcüklerini geliştirmelerine yardım etmektedir. Yazma, aynı zamanda öğrencilere düşüncelerini aktarma, uygulama ve somutlaştırmaya izin veren bir süreçtir. Bu yönleriyle yazma öğretimi, öğrencinin zihinsel gelişimi açısından büyük önem taşımaktadır.⁴⁰

Yazma becerisi kısa bir zamanda kazanılan bir beceri değildir. Yazma becerisinin istenen seviyede kazanılması bazen yıllar almaktadır.

Yazının insanlar arasındaki iletişime katkısı büyüktür. Bilimin, edebiyatın ve sanatın gelişmesinde yazının doğrudan etkisi vardır. Günümüzde kullandığımız bir bilgisayar bile yüz binlerce kişinin on binlerce yıllık deneyiminin sonucunda ortaya çıkmaktadır. Bilimin, sanatın ve edebiyatın gelişimi bu şekilde günümüzde de devam etmektedir. Gelecek insanlara bizim şu anda bilimde, edebiyatta, sanatta vb. yaptığımız faaliyetler yazı vasıtasıyla ulaşacaktır.

Türkçe Dersi Öğretim Programında yazma becerisinin geliştirilmesiyle; öğrencilerin duygu, düşünce, hayal, tasarı ve izlenimleri ile bir konuda görüşlerini ve tezlerini dilin imkânlarından yararlanarak yazılı anlatım kurallarına uygun şekilde anlatmaları, yazmayı kendini ifade etmede bir alışkanlığa dönüştürmeleri ve yazma yeteneği olanların bu becerilerini geliştirmeleri amaçlanmaktadır. Uzun bir süreç isteyen yazma becerisinin kazanılması ve istenen amaçlara ulaşılması, ancak çeşitli ve özendirici yazma uygulamalarıyla mümkün olabilir.⁴¹

Öğrencilerde yazmaya karşı istek uyandırmak için şunlar yapılabilir: Yazı yazmak için öğrencilere kendine güvenmesi gerektiği düşüncesi verilebilir. Öğrencinin düşünmesine yardımcı olunmalı; öğrencinin düşünceleri somut bir hale getirilmelidir.

---

⁴⁰ Firdevs GÜNEŞ, *Türkçe Öğretimi*, s. 160-161

⁴¹ MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, *Türkçe Dersi(1-8. Sınıflar)*, s. 7

Öğretmen öğrencinin tıkanıdığı yerlerde (öğrenci yazıya başlık bulamayabilir, giriş yapamayabilir, yazıda verecekleri örnekler aklına gelmeyebilir vs.) ona yardımcı olmalıdır. Öğretmen öğrenciye nelerden yararlanacağına dair yardımcı kaynakları tanıtmalıdır. Öğrencinin yazma çalışmaları okuma, gözlem yapma, konuşma, tartışma yolları ile desteklenmelidir. Öğrencinin yazdığı yazılarda yazının olumsuz yanlarından çok olumlu ve başarılı olan yönlerine dikkat çekilmelidir. Konular öğrencinin hoşuna giden, rahat yazabileceği konulardan seçilmelidir.⁴²

Bir öğrencinin ilkokul 1. sınıftaki bilgi ve becerisi ile ilkokul 4. sınıftaki bilgi ve becerisi bir seviyede değildir. Öğrenciler okula başlayıp yıllar içinde bilgi ve becerilerini artırınca onlardan istenen kazanımlar da farklı olmaktadır. İlkokul 4. sınıfta okuyan öğrencilerden ilkokul 1. sınıfta okuyan öğrencilere göre yazma ile ilgili daha üst düzey beceriler istenmektedir. İlkokul 4. sınıftaki öğrencilerin, noktalama işaretleri (yay, ayraç, üç nokta, eğik çizgi, nokta, virgül vs.) konusunda, yazma (soru eki, bağlaç eklerini, kısaltmaları vs.) konusunda dikkat edecekleri beceriler ilkokul 1. sınıftaki bir öğrenciye göre daha farklıdır.

Öğrenme alanlarından biri olan yazmada, yazı ile ilgili yapılan faaliyetlerin amacına ulaşabilmesi için birtakım işlerin yapılması gerekir: Yazma çalışmaları öğrenci tarafından gözden geçirilip ve geliştirilmesi, öğrenci yazdıklarını gözden geçirerek anlam bütünlüğünü bozan ifadeleri, yazım ve noktalama hatalarını, anlatım akışında ve iç tutarlılığındaki uyumsuzlukları belirlemesi, düzeltmesi ve metni yeniden yazması veya düzenlemesi gerekir.⁴³

Tüm bunlarla beraber yazma sürecinin kusursuz olması beklenemez. Diğer öğrenme alanlarında olduğu gibi yazma öğrenme alanında da bazı sorunlar olabilmektedir. Akyol (2011) yayımladığı kitabında yazma sorunlarına değinmekte ve bu yazma sorunlarını şu başlıklar altında toplamaktadır: Dikkati toplayamama sorunları, yazının kâğıt yüzeyine yerleştirilmesiyle ilgili sorunlar, aşamalandırma sorunları, hafıza sorunları, dil sorunları, bilişsel problemler ve motorsal sorunlar.⁴⁴

---

⁴² Şerif AKTAŞ ve Osman GÜRBÜZ, *Yazılı ve Sözlü Anlatım*, s. 216

⁴³ MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, *Türkçe Dersi(1-8. Sınıflar)*, s. 7

⁴⁴ Hayati AKYOL, *Türkçe Öğretim*, s. 118-119

Yazma faaliyetlerinin istenen becerileri sağlaması için yenilenen eğitim programı “süreç temelli yazma modeli”ni esas almıştır. Yazma kazanımları, birbiriyle ilişkili birçok becerinin art arda kullanılmasıyla gerçekleşen bir süreç şeklinde tasarlanmıştır. Hazırlıktan başlayıp paylaşmaya/yayımlamaya uzanan süreç, birkaç haftayı bulabileceği gibi daha uzun zaman da alabilir. Önemli olan, öğrenciye süreç temelli yazmanın aşamalarıyla ilgili beceriler kazandırmaktır.⁴⁵

II.2.3.3.1. Süreç Temelli Yazma Modeli

Günümüzde bilim ve teknolojiye yaşanan gelişmeler hiç şüphesiz eğitim alanına da yansımıştır. Türk eğitim sisteminde yazı ile ilgili geçmiş yıllarda uygulanan sistem ve modellerin günümüzde uygulanması mevcut şartlara göre zor olabilmektedir. 2015 yılında yayımlanan Türkçe Dersi Öğretim Programında yazı alanında süreç temelli yazma modelinin kullanılması gerektiği belirtilmiştir. Süreç temelli yazma modelinin, eğitimin yazı ile ilgili istenen becerilerini karşılaması beklenmektedir.

Süreç temelli öğrenme modeli alan yazında farklı isimlerle (sürece dayalı, süreç odaklı, süreç merkezli vb.) adlandırılmaktadır. Bu kısım 2015 yılında yayımlanan Türkçe Dersi Öğretim Programında süreç temelli yazma modeli ismiyle adlandırılmaktadır. Bu çalışmada da bu isim kullanılacaktır.

Süreç temelli öğrenme yaklaşımı, öğretmenlerin öğrencilere rehberlik etme amacıyla yüksek sesle düşünerek onların planlama ve etkinlikler için nasıl düşünebilecekleri konularında bilinçlendirmeyi amaçlayan bir yaklaşımdır. (Ashman, Conway ve Wright, 1994, 202)(akt. Göçer (2015))⁴⁶

Culham’a (2003) göre iyi bir yazar, yazmadan önce plan yapar, planını gözden geçirir, yazar, yazarken başkasına sorar, araştırma yapar, başkasına okutur ve son halini almadan önce birçok taslak yapar. Son ürüne ulaşmadan önce birçok aşamadan geçer. Bütün bu yapılan işlemlerin bütünü “süreç temelli yazma” kavramı ile ifade

---

⁴⁵ MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, *Türkçe Dersi(1-8. Sınıflar)*, s. 7

⁴⁶ Ali GÖÇER, “Süreç Temelli Yazma Yaklaşımının Grup Çalışması Tekniğiyle Uygulanabilirliği ve Etkililiği”, *International Journal of Language Academy* ISSN: 2342-0251, 2015, C 3/2, s. 16

etmiştir.⁴⁷ Yazma öğretiminde 1970 ve 1980’li yıllar süreç yaklaşımının başlangıcı olmuştur.⁴⁸ Bu yaklaşımda öğretmen ve öğrenci rolleri değişmektedir. Öğrencilerin yazma becerilerini geliştirmeye dayanan bu yaklaşımda öğrencilerin metin oluşturana kadar geçirdikleri sürede ortaya koydukları beceriler dikkate alınmaktadır. Önemli olan metin değil, metin oluşturma becerilerine sahip olmaktır. Bu sebeple değerlendirmeler sürece dayalı olarak yapılmaktadır. Öğrenci bu yaklaşımda aktif bir role sahiptir. Süreç boyunca öğrenci kısıtlamalara maruz kalmadığı için bilgiyi yansıtarak değil yapılandırarak, hayal gücünü kullanarak ve düşüncelerini açıkça ortaya koyarak metnini oluşturur.⁴⁹ Öğrencilerin neyi nasıl ve ne zaman yazacaklarına karar verememeleri, yani hedef dilin hangi ögesini, nasıl ve ne zaman üreteceklerini bilmemeleri söz konusu becerilerde (yazma) zorlanmalarının en önemli nedenleri arasındadır. Öğrencilerin yazma becerisinde zorlanmaları bu beceriye yönelik tutumlarında, düşüncelerinde ve başarı durumlarında olumsuzluk yaratmaktadır. Dolayısıyla öğrencilerin yazma becerisindeki bu olumsuzluklarını olumluluğa dönüştürmenin yolu öğrencilerin söz konusu beceride yaşadığı zorlukları aşmasını sağlamaktan geçmektedir. Bu noktada yazma işleminin basamaklandırılarak, neyi ne zaman yapmaları gerektiğinin ve nelere dikkat etmeleri gerektiğinin altını çizen bir yaklaşım izlenmelidir. Süreç-Odaklı Yazma Yaklaşımının (süreç temelli) (Process Writing Approach) bu noktada öğrencilere yardımcı olacağına inanılmaktadır.⁵⁰

Yazma becerisini geliştirmeyi amaçlayan süreç temelli yazma modelleri, öğrencilere başarılı bir yazılı anlatım becerisi kazandırmak için yazmayı belli basamaklara ayırmakla aslında öğrencilere yazma sürecinde yapılması gereken çalışmalarla ilgili

---

⁴⁷ Aysel MEMİŞ, Esra SEVER, “Süreç Temelli Yazma Modellerinin İlkokul Dördüncü Sınıf Öğrencilerinin Yazılı Anlatım ve Yaratıcı Yazma Becerilerine Etkisi”, Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi, 2014, C.3, S. 10, s.25

⁴⁸ Saadet MALTEPE, ‘Türkçe Öğretiminde Yazılı Anlatım Uygulamaları İçin Bir Seçenek: Yaratıcı Yazma Yaklaşımı’, Dil Dergisi, 2006, S.132, s. 59

⁴⁹ Gürkan TABAK, Ali GÖÇER, “6-8. Sınıflar Türkçe Dersi Öğretim Programının Ürün ve Süreç Odaklı Yazma Yaklaşımları Çerçevesinde Değerlendirilmesi”, Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi, 2013, C. 14, S. 2, s. 150-151

⁵⁰ Nejla Gezmiş CEYHAN, “Süreç-Odaklı Yazma Yaklaşımının Yazma Dersindeki Yeri ve Etkisi”, Dil Dergisi, 2014, S. 163, s.48

analitik düşünme, düşüncelerini planlayarak anlatabilme ile ilgili bilişsel farkındalık edindirme ve uygulama becerileri kazandırma felsefesi üzerine kurulmuştur.⁵¹

Geçmiş zamanlarda uygulanan yazı modellerinden farklı olarak süreç temelli yazı modeli, öğrencinin yazma etkinliğinde yazıyı ortaya çıkarıncaya kadar geçen zamanda sürecin önemli olduğunu savunmaktadır. Öğrenciler, yazma süreci içerisinde yazdıklarını birkaç kez gözden geçirebilecek ve sonunda ortaya çıkan yazı istenen düzeyde olabilecektir.

Sürece dayalı (süreç temelli) yazma, ürün yerine sürece öncelik veren bir yaklaşımdır. Flower ve Hayes'in (1981) geliştirdiği bu yaklaşımda yazılı ürünün daha iyi bir duruma getirilmesi için yazma süreci boyunca gerçekleştirilecek noktalara odaklanılır. Bunun için yazılı metnin niteliğini düşüren engelleyicileri ortadan kaldıracak bir anlayış geliştirilir. Yazma edimi tüm boyutlarıyla ele alınır. Sürece dayalı (süreç temelli) yazma, değerlendirmenin odağında ürünün yer almasından kaynaklanan sorunları çözen bir yapıdadır.⁵²

Süreç temelli yazma modeli, yazının oluşturulma sürecine önem verdiği için yazı yazma süreci içerisinde öğrencinin dikkat etmesi gereken noktaları belirtmektedir. Bu süreçte öğretmenin de bazı sorumlulukları vardır.

Süreç merkezli (süreç temelli) yaklaşımda yazı, düşüncenin ve dilin keşfedilmesi, yenilenip değiştirilmesi olarak görülmektedir. Bu yaklaşım, yazıyı yazmadan önce ve yazım sırasında ortaya çıkan farklı süreçlerle alt beceriler üzerinde durur ve stratejiler üretir. Bu alt süreçler, ön yazım, taslak yazma, gözden geçirip düzeltme, yazım işlemi bitene kadar uyumun korunmasını kapsar. Bu yaklaşımda öğretmen, öğrencinin yazım sürecinde ona rehberlik etme ve destek vermekle yükümlüdür. Öğretmenin ilk önce yazım tekniği açısından öğrencisine model olması gerekir. Yani öğretmen, öğrenciye nasıl yazacağını anlatmakla kalmaz, kendisi de yazar.⁵³

---

⁵¹ Halit KARATAY, "4+1 Planlı Yazma ve Değerlendirme Modelinin Öğretmen Adaylarının Yazılı Anlatım Tutumlarını ve Yazma Becerilerini Geliştirmeye Etkisi", *International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 2011, C. 6/3, s. 1034

⁵² Nihat BAYAT, "Sürece Dayalı Yazma Yaklaşımının Yazma Başarısı ve Kaygısı Üstündeki Etkisi", *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri • Educational Sciences: Theory & Practice*, 2014, C.14(3), s. 1124-1125

⁵³ Saadet MALTEPE, *Türkçe Öğretiminde*, s. 59

Yazılı anlatım çalışmalarında fikirlerin özgünlüğü, farklı bir tarzda söylenmesi, duygu ve düşüncelerin anlaşılabilirliği başlangıç aşamasında yazının iyi bir şekilde planlanmasını gerektirir. Çünkü yazılı anlatım ürünü olan metin, planlı bir anlatım göstermezse okuyucu yazıdaki duygu ve düşünceleri okurken anlamlandırmakta güçlük çeker. Yazı okuyucuya akıcı gelmez, okuyucunun ya kafası karışır ya da okuyucu yazıyı okuma isteği duymaz. Eğer yazı planlanmaz ve fikirler mantıklı ve çekici bir anlatım akışı içinde verilmezse okur, yazının içinde kaybolur. Bu nedenle iyi bir yazılı anlatım ürünü, yazarın söyleyeceklerine başlangıçta hazırlık yapmasına, düşüncelerini planlamasına; yazma taslağı oluşturmasına, düşüncenin akışına göre bu taslağı yeniden düzenlemesine ve yazıyı en sonunda dil ve anlatım hataları, anlaşılabilirlik ve akıcılık yönünden düzeltmesine bağlıdır. Özetle iyi bir yazma ürünü, yazarın konuyla ilgili hazırlık ve anlatım planı yapması, süreç içinde taslaklarını yeniden gözden geçirme ve değerlendirme çalışmaları ile nitelikli hale gelir. Bundan dolayı anlatım yönünden iyi, nitelikli bir yazıyı oluşturan iki temel öge vardır. Bunlar: yazma sürecini planlama ve değerlendirmedir.⁵⁴

Süreç temelli yazma modelinin çeşitli aşamaları vardır. Bunlar aşağıda verilmiştir.

Süreç yaklaşımının amacı yazma engellerini ortadan kaldırmaktır. Süreç odaklı (süreç temelli) yazma anlayışında yazma süreci aşamaları şunlardan oluşmaktadır:

1. Hazırlık
2. Taslak
3. Gözden geçirerek yazma
4. Düzeltilme
5. Yayımlama ve paylaşma⁵⁵

---

⁵⁴ Halit KARATAY, *4+1 Planlı Yazma*, s. 1035

⁵⁵ Gürkan TABAK, Ali GÖÇER, 6-8. *Sınıflar Türkçe Dersi Öğretim*, s. 150

Süreç temelli yazma modeli üzerine yapılmış bazı araştırmalar bulunmaktadır. Bu araştırmalara genel anlamda bakıldığında süreç temelli yazma modelinin öğrencilerden istenen yazı becerilerini karşıladığı söylenilebilir. Bu araştırmalardan bazıının elde edilmiş sonuçları aşağıda verilmiştir:

İlkokul dördüncü sınıflar ile yapılan bazı araştırmalarda süreç temelli yazma modelleriyle yapılan çalışmaları; öğrencilerin yaratıcı yazma becerilerini anlamlı şekilde etkilediği bulunmuştur. Bu nedenle süreç temelli yazma modelleri ilkokul dördüncü sınıflara uygulanabilir.⁵⁶

Yapılan başka bir araştırmada da, sürece dayalı yazma (süreç temelli) yaklaşımının yazma başarısını olumlu yönde ve istatistiksel olarak anlamlı düzeyde etkilediğini ortaya koymuştur.⁵⁷ Yapılan aynı araştırmalarda sürece dayalı yazma yaklaşımının yazma başarısını artırmasının nedenlerinden biri de yazılan metinlerin birkaç kez değerlendirilmesi olduğu düşünülmektedir. Yazma çalışmaları hem öğrencinin kendisi tarafından öz değerlendirmeyle, hem arkadaşları tarafından yapılan akran değerlendirmeyle, hem de öğretmen tarafından yapılan değerlendirmeyle en az üç kez gözden geçirilir. Bu işlemler, daha az hata içeren başarılı metinlerin ortaya çıkmasını sağlar. Yine yapılan bu araştırmada sürece dayalı yazma yaklaşımının yazma kaygısını istatistiksel olarak anlamlı ölçüde azalttığını ortaya koymuştur. Yazma kaygısına ilişkin böyle bir bulgunun elde edilmesinin nedenini sürece dayalı yazma yaklaşımının doğasında aramak gerekir.⁵⁸ Denel işlemler süresince yazma için harcanan zamanın yeterince çok olması da sürece dayalı (süreç temelli) yazma yaklaşımının yazma kaygısını azaltmasının başka bir nedeni olarak düşünülmektedir.⁵⁹

Bayat'ın yaptığı araştırmanın bir başka sonucuna göre yazılı anlatım çalışmalarında sürece dayalı (süreç temelli) yazma yaklaşımının kullanılması önerilmektedir. Öğrenciler yazma etkinliklerinde diğer dil becerilerine oranla daha çok güçlük yaşar. Bu nedenle başarılı bir yazma çalışmasını engelleyen nedenler doğru saptanmalı ve bunları ortadan kaldıracak teknikler kullanılmalıdır. Sürece dayalı yazma, bu noktada

---

⁵⁶ Aysel MEMİŞ, Esra SEVER, *Süreç Temelli Yazma Modellerinin*, s. 40

⁵⁷ Nihat BAYAT, *Sürece Dayalı*, s. 1130

⁵⁸ Nihat BAYAT, *Sürece Dayalı*, s. 1131

⁵⁹ Nihat BAYAT, *Sürece Dayalı*, s. 1132

yararlı bir yaklaşım olarak görünmektedir. Yazma kaygısı, aynı biçimde yazma çalışmalarını önleyen psikolojik bir durumdur. Sürece dayalı (süreç temelli) yazma yaklaşımı, bu olumsuzluğu önemli ölçüde azalttığından yazma kaygısı konusunda bu tekniğe başvurulması önerilmektedir. Ancak sürece dayalı (süreç temelli) yazma yaklaşımı, yazma kaygısının özellikle dil becerisiyle ilişkili boyutunu gidermekte etkilidir. Öğrencilerin kişilik özelliklerinden kaynaklanan kaygı biçimi bu yaklaşımla giderilebilir.⁶⁰

Yapılan başka bir araştırmanın sonucuna göre de öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun süreç temelli yazma modeline göre yazma çalışması yaptırmadıkları söylenebilir.⁶¹

II.2.3.3.2. Yazılı Türleri

2015 Türkçe Dersi Öğretim Programı dikkate alınarak bazı yazılı türleri aşağıda verilmiştir. Öğrenciler hangi yazı türünde başarılı ise öğretmenin, öğrencileri başarılı oldukları alana yönlendirmesi gerekmektedir. İlkokul 4. sınıflarda öğrencilerin metin türünü ayırt edebilmesi, anlamlı ve kurallı cümleler kullanarak bilgilendirici, hikâye edici metin yazmaları, istenilen bazı yazma kazanımları olarak karşımıza çıkmaktadır. 4. sınıf öğrencilerine yönelik bazı yazı türleri şunlardır: Hikâye(öykü), şiir, öğretici metinler, masal, fabl, anı, drama, mektup ve günlük.

Yazma becerisinin bilgi, birikim ve dili etkili kullanmayı gerektirdiği göz önüne alınarak bu sürecin konuşma ve dinleme, okuma ile ilgili çalışmalarla bütünleştirilmesi ve desteklenmesi gerekmektedir. Hikâye, roman, şiir gibi türlerde ürün vermek, bireysel yetenek ve yaratıcılık gerektirse de öğrencilerin duygu, düşünce, hayal ve izlenimlerini doğru, açık, anlaşılır ve yazma kurallarına uygun şekilde anlatmaları, yazma tekniğine uygun bilgi ve beceriler kazandırılarak sağlanabilir. Bu düşünceden hareketle programda yazmayla ilgili olarak yazma kurallarını uygulama, planlı yazma, farklı türlerde metinler yazma, kendi yazdıklarını değerlendirme, kendini yazılı olarak ifade

---

⁶⁰ Nihat BAYAT, *Sürece Dayalı*, s. 1132

⁶¹ Mehmet AŞIKCAN, Gülhiz PİLTEN; “Sınıf Öğretmenlerinin Yazılı Anlatım Çalışmalarının Süreç Temelli Yazma Modeli Odaklı Değerlendirilmesi”, *Turkish Studies International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 2016, S. 11\3, ISSN: 1308-2140, s. 273

etme alışkanlığı kazanma, yazım ve noktalama kurallarını kavrama ve uygulama ile ilgili amaçlara yönelik kazanımlar yer almaktadır. Öğretmen, farklı yöntemlere uygun etkinliklerle yazmayı öğrenciler açısından zevkli hâle getirerek yazma alışkanlığı kazanmalarına yardımcı olmalı, öğrencilerin hangi türlerde yazmaya yetenekli olduğunu belirleyerek onları başarılı olduğu türlerde yazmaya yönlendirmelidir.⁶²

Örneğin, “Bilim ve Teknoloji” temasında şiir yerine bilgi verici ve hikâye edici metin daha fazla etkili olabilir. Başka bir temada ise şiir türündeki metinlere daha fazla yer verilebilir. Ancak ilke olarak metin türlerinin temalar arasında dengeli bir şekilde dağılımının sağlanması esastır.⁶³

Metinler işlenirken sınıf düzeylerine göre türlerin dağılımına dikkat edilmelidir. 1-4. sınıflar düzeyinde hikâye edici metinler kapsamında hikâye, masal, fabl, anı türlerinden; bilgi verici metinler kapsamında kronolojik sıralamaya, tanımlamaya/betimlemeye, karşılaştırmaya, sebep-sonuca ve problem çözmeye dayalı metin yapılarından örneklerle olabildiğince yer verilmelidir. Bütün sınıflarda düzeye uygun şiirlere yer verilmelidir.⁶⁴

Türkçe Dersi Öğretim Programı’nda okuma öğrenme alanının kazanımları 1. sınıfta okumanın öğrenilmesine odaklanırken 2, 3 ve 4. sınıflarda aşamalı bir şekilde okuduğunu anlama, metin türlerini ayırt etme, okuduklarını canlandırma, görsellerle metin ilişkisini kavrama, metni bütünlük içinde anlama, metnin bölümleri/sahneleri arasındaki ilişkileri kavrama, kelimeleri kullanıldığı bağlam içinde anlamlandırma, akıcı bir şekilde okuma, yazarın bir görüşü veya konuyu gerekçe ve kanıtlarla nasıl desteklediğini anlama gibi becerilerin geliştirilmesini amaçlamaktadır. Süreç içinde yapılan ölçme ve değerlendirme çalışmalarında öğrenciye bu becerilerin bilgisini sormak yerine, becerilerin ne ölçüde edinildiğini sınımayı sağlayacak uygulamalar ve öğrenme deneyimleri oluşturulmalıdır.⁶⁵

---

⁶² MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, *Türkçe Dersi(1-8. Sınıflar)*, s. 7

⁶³ MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, *Türkçe Dersi(1-8. Sınıflar)*, s. 10

⁶⁴ MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, *Türkçe Dersi(1-8. Sınıflar)*, s. 10

⁶⁵ MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, *Türkçe Dersi(1-8. Sınıflar)*, s. 13

II.3. Noktalama İşaretleri ve Yazım Biçimlerinin Önemi

Yazının insanlar arasındaki iletişime etkisi büyüktür. İnsanların birbirlerine olan mesajları, istekleri, arzuları vs. sözlü olduğu gibi yazı vasıtasıyla da yapılır. Yazının kusursuz olması ya da en az seviyede hata içermesi insanlar arasındaki iletişimi daha sağlıklı kılacaktır. Sağlıklı iletişimde bireylerin birbirlerini anlaması, isteklerine cevap vermesi daha kolaydır.

Yazılan yazılarda yerinde ve doğru kullanılan noktalama işaretleri, yazının anlamını veya vermek istediği mesajı karşı tarafa doğru aktaracaktır. Yazılarda noktalama hatalarının bulunması ise yukarıdaki durumu tersine çevirecektir. Noktalama işaretlerinin bu yönü onun önemini belirtmektedir.

Bununla ilgili şöyle bir örnek verebiliriz:

-Tazı Ahmet ve arkadaşlarının yanından hızla geçmesin mi!

-Tazı, Ahmet ve arkadaşlarının yanından hızla geçmesin mi!

Birinci cümlede virgül kullanılmadığı takdirde Ahmet'in "tazı" diye bir lakabının olduğu anlaşılmaktadır. İkinci cümlede tazı adlı bir hayvanın Ahmet ve arkadaşlarının yanından geçtiği anlaşılmaktadır. Cümleyi kuranın anlatmak istediği manaya göre virgülün kullanılması önemli olmaktadır.

Bazı noktalama işaretlerinin ilkokul 1. sınıftan itibaren öğrencilere Türkçe dersinde kazandırılmaya çalışılması da bunun eğitim-öğretim için ne kadar önemli olduğunu göstermektedir. İlkokula başlayan öğrencilerin yazılarında bazı noktalama işaretlerinin kullanılması istenmektedir. Öğrencilerin sınıf seviyeleri yükseldikçe, istenen noktalama işaretlerinin sayısı da artmaktadır.

Yazılan metinlerde bir harfin yanlış yazılması veya yerinde kullanılmayan bir ek vs. kişiyi amacına ulaştırmayacaktır. Bu sebeple yazılarda harflerin kullanımı, eklerin yazılması vs. çok önemlidir. 4. sınıf öğrencilerine, yazma ile ilgili kazandırılması istenen becerilerin başında bazı eklerin (soru eki, bağlaç olan da, de, bağlaç olan ki gibi) gelmesi de bunun bir göstergesidir. Cümle içerisinde ekleri olması gereken yerlerde kullanan öğrenciler, anlam karışıklığını da önlemiş olurlar.

Türkçe, sondan eklemeli bir dil olduğu için bir harfin, bir ekin yanlış yazımı/yazılmaması, ayrı/bitişik yazılması bazen anlam bozukluğuna sebep olmaktadır. Bu durum Türkçenin yapısından kaynaklanmaktadır.

Bununla ilgili şöyle örnekler verebiliriz:

-Dün akşam, eve doğru koşuyordum.

-Dün akşam, eve doğru koşuyordun.

Yukarıdaki birinci cümlede, koşma eyleminin birinci tekil kişi tarafından yapıldığı belirtilmektedir. İkinci cümlede ise koşma eyleminin ikinci tekil kişi tarafından yapıldığı belirtilmektedir. Cümlelerin kullanım amacı birinci tekil kişi tarafından sağlanıyor fakat ikinci tekil kişi kullanılıyorsa bu cümlelerin anlamını bozmuş olacaktır (“koşuyordum” yerine “koşuyordun”un getirilmesi). Bunun tersi için de aynı anlam geçerlidir.

-Bunu bana sen de mi yapacaktın Murat?

-Kaybolan silgim sende mi Murat?

İlk cümlede bağlaç olan “de” ayrı yazılması gerektiği için bitişik yazılmamıştır. İkinci cümlede ise “de” bulunma hali eki, “sen” kelimesine bitişik yazılmıştır.

II.3.1. Noktalama İşaretleri

Duygu ve düşünceleri daha açık ifade etmek, cümlelerin yapısını ve duraklama noktalarını belirtmek, okumayı ve anlamayı kolaylaştırmak, sözün vurgu ve ton gibi özelliklerini belirtmek üzere kullanılan işaretlere noktalama işaretleri denir. Konuşmada sesin belirlediği anlatım değerini yazılı anlatımda noktalama işaretleri sağlar. Bu işaretler okumayı düzenleyerek yanlış anlaşılmayı önler.⁶⁶

Bu bölümde geçen noktalama işaretleri Türk Dil Kurumunun resmi internet adresindeki açıklamalara⁶⁷ göre hazırlanmıştır.

II.3.1.1. Nokta (.)

1. Cümlelerin sonuna konur: Türk Dil Kurumu, 1932 yılında kurulmuştur.

2. Bazı kısaltmaların sonuna konur: Alb. (albay), Dr. (doktor), vb.

⁶⁶ Cahit KAVCAR, Ferhan OĞUZKAN, Özlem AKSOY, “Yazılı ve Sözlü Anlatım”, 6. Baskı, Anı Yayıncılık, Ankara, 2007, s.42

⁶⁷ <http://www.tdk.gov.tr>(17.08.2017 tarihinde indirilmiştir.)

3. Sayılardan sonra sıra bildirmek için konur: 3. (üçüncü), 15. (on beşinci); II. Mehmet, XIV. Louis, XV. yüzyıl; 2. Cadde, 20. Sokak, 4. Levent vb.

4. Dört ve dörtten çok rakamlı sayılar sondan sayılmak üzere üçlü gruplara ayrılarak yazılır ve araya nokta konur: 1.000, 326.197, 49.750.812 vb.

5. Bir yazının maddelerini gösteren rakam veya harflerden sonra konur:

I. 1. A. a.

6. Tarihlerin yazılışında gün, ay ve yılı gösteren sayıları birbirinden ayırmak için konur: 29.5.1453, 29.X.1923 vb.

7. Saat ve dakika gösteren sayıları birbirinden ayırmak için konur: Tren 09.15'te kalktı. Toplantı 13.00'te başladı.

II.3.1.2. Virgül (,)

1. Birbiri ardınca sıralanan eş görevli kelime ve kelime gruplarının arasına konur:

Sessiz dereler, solgun ağaçlar, sarı güller

Dillenmiş ağızlarda tutuk dilli gönüller (Faruk Nafiz Çamlıbel)

2. Sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için konur:

Umduk, bekledik, düşündük. (Yakup Kadri Karaosmanoğlu)

3. Cümle içinde ara sözleri veya ara cümleleri ayırmak için ara sözlerin veya ara cümlelerin başına ve sonuna konur:

Zemin bu kadar koyu bir kırmızıya dönüşünce, bir an için de olsa, belirginliğini yitiriverdi sivilceleri. (Elif Şafak)

4. Anlama güç kazandırmak için tekrarlanan kelimeler arasına konur:

Akşam, yine akşam, yine akşam,

Göllerde bu dem bir karnış olsam! (Ahmet Haşim)

5. Tırnak içinde olmayan alıntı cümlelerinden sonra konur:

Adana'ya yarın gideceğim, dedi.

6. Konuşma çizgisinden sonraki alıntı cümlesinin bitimine konur:

– Bu akşam Datça'ya gidiyor musunuz, diye sordu.

7. Edebî eserlerde konuşma bölümünden önceki ifadenin sonuna konur:

Bahçe kapısını açtı. Sermet Bey'e,

– Bu anahtar köşkü de açar, dedi. (Ömer Seyfettin)

8. Kendisinden sonraki cümleye bağılı olarak ret, kabul ve teşvik bildiren hayır, yok, evet, peki, pekâlâ, tamam, olur, hayhay, başüstüne, öyle, haydi, elbette gibi kelimelerden sonra konur: Peki, gideriz.

Evet, kırk seneden beri Türkçe merhale merhale Türkleşiyor. (Yahya Kemal Beyatlı)

9. Bir kelimenin kendisinden sonra gelen kelime veya kelime gruplarıyla yapı ve anlam bakımından bağlantısı olmadığını göstermek ve anlam karışıklığını önlemek için kullanılır:

Bu, tek gözlü, genç fakat ihtiyar görünen bir adamcağızdır. (Halit Ziya Uşaklıgil)

10. Hitap için kullanılan kelimelerden sonra konur:

Sayın Başkan,

Sevgili Kardeşim,

II.3.1.3. Noktalı Virgöl (;)

1. Cümle içinde virgüllerle ayrılmış tür veya takımları birbirinden ayırmak için konur: Erkek çocuklara Doğan, Tuğrul, Aslan, Orhan; kız çocuklara ise İnci, Çiçek, Gönül, Yonca adları verilir.

2. Öğeleri arasında virgül bulunan sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için konur: Sevinçten, heyecandan içim içime sığmıyor; bağırarak, kahkahalar atmak, ağlamak istiyorum.

At ölür, meydan kalır; yiğit ölür, şan kalır. (Atasözü)

II.3.1.4. İki Nokta (:)

1. Kendisiyle ilgili örnek verilecek cümlenin sonuna konur:

Millî Edebiyat akımının temsilcilerinden bir kısmını sıralayalım: Ömer Seyfettin, Halide Edip Adıvar, Ziya Gökalp, Mehmet Emin Yurdakul, Ali Canip Yöntem.

2. Kendisiyle ilgili açıklama verilecek cümlenin sonuna konur:

Kendimi takdim edeyim: Meclis kâtiplerindenim. (Falih Rıfkı Atay)

II.3.1.5. Üç Nokta (...)

1. Anlatım olarak tamamlanmamış cümlelerin sonuna konur:

Ne çare ki çirkinliği hemencecik ve herkes tarafından görülüyordu da bu yanı... (Tarık Buğra)

2. Sözün bir yerde kesilerek geri kalan bölümün okuyucunun hayal dünyasına bırakıldığını göstermek veya ifadeye güç katmak için konur:

Sana uğurlar olsun... Ayrılıyor yolumuz! (Faruk Nafiz Çamlıbel)

II.3.1.6. Soru İşareti (?)

1. Soru eki veya sözü içeren cümle veya sözlerin sonuna konur:

Ne zaman tükenecek bu yollar, arabacı? (Faruk Nafiz Çamlıbel)

2. Soru bildiren ancak soru eki veya sözü içermeyen cümlelerin sonuna konur:

Gümrükteki memur başını kaldırdı:

— Adınız?

3. Bilinmeyen, kesin olmayan veya şüpheyle karşılanan yer, tarih vb. durumlar için kullanılır: Yunus Emre (1240 ?-1320), (Doğum yeri: ?) vb.

1496 (?) yılında doğan Fuzuli...

Ankara'dan Antalya'ya arabayla üç saatte (?) gitmiş.

II.3.1.7. Ünlem İşareti (!)

1. Sevinç, kıvanç, acı, korku, şaşma gibi duyguları anlatan cümle veya ibarelerin sonuna konur: Hava ne kadar da sıcak! Aşk olsun! Ne kadar akıllı adamlar var! Vah vah!

2. Seslenme, hitap ve uyarı sözlerinden sonra konur:

Ak tolgalı beylerbeyi haykırdı: İlerle! (Yahya Kemal Beyatlı)

Dur, yolcu! Bilmeden gelip bastığın

Bu toprak bir devrin battığı yerdir. (Necmettin Halil Onan)

*Ünlem işareti, seslenme ve hitap sözlerinden hemen sonra konulabileceği gibi cümlenin sonuna da konabilir:

Arkadaş, biz bu yolda türküler tuttururken

Sana uğurlar olsun... Ayrılıyor yolumuz! (Faruk Nafiz Çamlıbel)

II.3.1.8. Kısa Çizgi (-)

1. Satıra sığmayan kelimeler bölünürken satır sonuna konur:

Soğuktan mı titriyordum, yoksa heyecandan, üzüntüden mi bil-
mem. Havuzun suyu bulanık. Kapının saatleri 12'yi geçmiş. Kanepe-
lerde kimseler yok. Tramvay ne fena gıcırdadı! Tramvayda-
ki adam bir tanıdık mı idi acaba? Ne diye öyle dönüp dönüp baktı?
Yoksa kimseciklerin oturmadığı kanepelerde bu saatte pek başiboş-
lar mı oturur? (Sait Faik Abasıyanık)

2. Heceleri göstermek için kullanılır: a-raş-tır-ma, bi-le-zik, du-ruş-ma, ku-yum-
cu-luk, prog-ram, ya-zar-lık vb.

II.3.1.9. Uzun Çizgi (—) (Konuşma Çizgisi)

1. Yazıda satır başına alınan konuşmaları göstermek için kullanılır. Buna ko-
nuşma çizgisi de denir.

Frankfurt'a gelene herkesin sorduğu şunlardır:

— Eski şehri gezdin mi?

— Rothschild'in evine gittin mi?

— Goethe'nin evini gezdin mi? (Ahmet Haşim)

2. Oyunlarda uzun çizgi konuşanın adından sonra da konabilir:

Sıtkı Bey — Kaleyi kurtarmak için daha güzel bir çare var. Gerçekten ölecek
adam ister.

İslam Bey — Ben daha ölmedim. (Namık Kemal)

II.3.1.10. Eğik Çizgi (/)

1. Tarihlerin yazılışında gün, ay ve yılı gösteren sayıları birbirinden ayırmak için konur: 18/11/1969, 15/IX/1994 vb.

2. Adres yazarken apartman numarası ile daire numarası arasına ve semt ile şehir arasına konur: Altay Sokağı No.: 21/6 Kurtuluş / ANKARA

Ülke adı yazılacağında ise:

Atatürk Bulvarı No.: 217

06680 Kavaklıdere / Ankara

TÜRKİYE

II.3.1.11. Tırnak İşareti (“ ”)

1. Başka bir kimseden veya yazıdan olduğu gibi aktarılan sözler tırnak içine alınır: Bakınız, şair vatani ne güzel tarif ediyor:

“Bayrakları bayrak yapan üstündeki kandır.

Toprak eğer uğruna ölen varsa vatandır.”

*Tırnak içindeki alıntının sonunda bulunan işaret (nokta, soru işareti, ünlem işareti vb.) tırnak içinde kalır:

“İzmir üzerine dünyada bir şehir daha yoktur!” diyorlar. (Yahya Kemal Beyatlı)

2. Özel olarak vurgulanmak istenen sözler tırnak içine alınır: Yeni bir “barış taruzunu” başladı.

II.3.1.12. Denden İşareti (")

1. Bir yazıdaki maddelerin sıralanmasında veya bir çizelgede alt alta gelen aynı sözlerin, söz gruplarının ve sayıların tekrar yazılmasını önlemek için kullanılır:

a. Etken   fiil

b. Edilgen "

c. Dönüştü "

ç. İşteş "

II.3.1.13. Yay Ayraç ( )

1. Cümledeki anlamı tamamlayan ve cümlenin dışında kalan ek bilgiler için kullanılır. Yay ayraç içinde bulunan ve yargı bildiren anlatımların sonuna uygun noktalama işareti konur:

Anadolu kentlerini, köylerini (Köy sözünü de çekinerek yazıyorum.) gezsek bile görmek için değil, kendimizi göstermek için geziyoruz. (Nurullah Ataç)

2. Tiyatro eserlerinde ve senaryolarda konuşanın hareketlerini, durumunu açıklamak ve göstermek için kullanılır:

İhtiyar – (Yavaş yavaş Kaymakam'a yaklaşır.) Ne oluyor beyefendi? Allah rızası için bana da anlatın... (Reşat Nuri Güntekin)

II.3.1.14. Kesme İşareti (')

1. Özel adlara getirilen iyelik, durum ve bildirme ekleri kesme işaretiyle ayrılır: Kurtuluş Savaşı'nı, Türkiye'mizin, Fatih Sultan Mehmet'e, Muhibbi'nin, Gül Baba'ya, Sultan Ana'nın, Osmanlı Devleti'ndeki, Cebrail'den, Çanakkale Boğazı'nın, Sait Halim Paşa Yalısı'ndan, Resmî Gazete'de, Eski Çağ'ın, Yükselme Dönemi'nin, Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı'na vb.

*Yer bildiren özel isimlerde kısaltmalı söyleyiş söz konusu olduğu zaman ekten önce kesme işareti kullanılır: Hisar'dan, Boğaz'dan vb.

*Belli bir kanun, tüzük, yönetmelik kastedildiğinde büyük harfle yazılan kanun, tüzük, yönetmelik sözlerinin ek alması durumunda kesme işareti kullanılır: *Bu Kanun'un 17. maddesinin c bendi... Yukarıda adı geçen Yönetmelik'in 2'nci maddesine göre... vb.*

*Kurum, kuruluş, kurul, birleşim, oturum ve iş yeri adlarına gelen ekler kesmeyle ayrılmaz: Türkiye Büyük Millet Meclisine, Türk Dil Kurumundan, Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığına, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Başkanlığının; Bakanlar Kurulunun, Danışma Kurulundan, Yürütme Kuruluna; Türkiye Büyük Millet Meclisinin 112'nci Birleşiminin 2'nci Oturumunda; Mavi Köşe Bakkaliyesinden vb.

2. Kişi adlarından sonra gelen saygı ve unvan sözlerine getirilen ekleri ayırmak için konur: Nihat Bey'e, Enver Paşa'ya; Türk Dil Kurumu Başkanı'na vb.

3. Kısaltmalara getirilen ekleri ayırmak için konur: TBMM'nin, TDK'nin, BM'de, ABD'de, TV'ye vb.

4. Sayılara getirilen ekleri ayırmak için konur: 1985'te, 8'inci madde, 2'nci kat; 7,65'lik, 9,65'lik, 657'yle vb.

5. Belirli bir tarih bildiren ay ve gün adlarına gelen ekleri ayırmak için konur: Başvurular 17 Aralık'a kadar sürecektir. Yabancı Sözlere Karşılıklar Kılavuzu'nun veri tabanının Genel Ağ'da hizmete sunulduğu gün olan 12 Temmuz 2010 Pazartesi'nin TDK için önemi büyüktür.

II.3.2. Yazı Biçimleri

Bu bölümde geçen yazı biçimleri de Türk Dil Kurumunun resmi internet adresine⁶⁸ göre hazırlanmıştır.

II.3.2.1. Soru Eki mı / mi / mu / mü'nün Yazılışı

1. Bu ek gelenekleşmiş olarak ayrı yazılır ve kendisinden önceki kelimenin son ünlüsüne bağlı olarak ünlü uyumlarına uyar: Kaldı mı? Sen de mi geldin? Olur mu?

2. Soru ekinden sonra gelen ekler, bu eke bitişik olarak yazılır: Verecek misin? Okuyor muyuz? Çocuk muyum? Gelecek miydi? Güler misin, ağlar mısın?

---

⁶⁸ <http://www.tdk.gov.tr>(17.08.2017 tarihinde indirilmiştir.)

3. Bu ek sorudan başka görevlerde kullanıldığında da ayrı yazılır: Güzel mi güzel! Yağmur yağdı mı dışarı çıkamayız.

II.3.2.2. Bağlaç Olan ki'nin Yazılışı

1. Bağlaç olan ki ayrı yazılır: bilmem ki, demek ki, kaldı ki vb.

Geçmiş zaman olur ki hayali cihan değer.

2. Birkaç örnekte ki bağlacı kalıplaşmış olduğu için bitişik yazılır: belki, çünkü, hâlbuki, mademki, meğerki, oysaki, sanki. Bu örneklerden çünkü sözünde ek aynı zamanda küçük ünlü uyumuna uymuştur.

II.3.2.3. Bağlaç Olan da / de'nin Yazılışı

1. Bağlaç olan da / de ayrı yazılır ve kendisinden önceki kelimenin son ünlüsüne bağlı olarak büyük ünlü uyumuna uyar: Kızı da geldi gelini de. Durumu oğluna da bildirdi. Sen de mi kardeşim? Güç de olsa. Konuşur da konuşur.

2. Ayrı yazılan da / de hiçbir zaman ta / te biçiminde yazılmaz: Gidip de gelmek var, gelip de görmemek var (Gidip te gelmemek var, gelip te görmemek var değil).

3. Da / de bağlacını kendisinden önceki kelimedenden kesme ile ayırmak yanlıştır: Ayşe de geldi (Ayşe'de geldi değil). Kitabın kapağına da dikkat et (Kitabın kapağına'da dikkat et değil).

II.3.2.4. Sayıların Yazılışı

1. Sayılar harflerle de yazılabilir: bin yıldan beri, on dört gün, haftanın beşinci günü, üç ayda bir, yüz soru, iki hafta sonra, üçüncü sınıf vb.

Buna karşılık saat, para tutarı, ölçü, istatistik verilere ilişkin sayılarda rakam kullanılır: 17.30'da, 11.00'de, 1.500.000 lira, 25 kilogram, 150 kilometre, 15 metre kumaş, 1.250.000 kişi vb.

2. Saatler ve dakikalar metin içinde yazıyla da yazılabilir: saat dokuzu beş geçe, saat yediye çeyrek kala, saat sekizi on dakika üç saniye geçe vb.

3. Dört veya daha çok basamaklı sayıların kolay okunabilmesi amacıyla içinde geçen bin, milyon, milyar ve trilyon sözleri harfle yazılabilir: 1 milyar 500 milyon kişi, 3 bin 255 kalem, 8 trilyon 412 milyar vb.

4. Birden fazla kelimedenden oluşan sayılar ayrı yazılır: iki yüz, üç yüz altmış beş, bin iki yüz elli bir vb.

II.3.2.5. Kısaltmalar

Kısaltma; bir kelimenin, terimin veya özel adın, içerdiği harflerden biri veya birkaçı ile daha kısa olarak ifade edilmesi ve simgeleştirilmesidir. Kısaltmalarla ilgili kurallar şunlardır:

1. Kuruluş, ülke, kitap, dergi ve yön adlarının kısaltmaları her kelimenin ilk harfinin büyük olarak yazılmasıyla yapılır: TBMM (Türkiye Büyük Millet Meclisi), TDK (Türk Dil Kurumu); KB (Kutadgu Bilig); TD (Türk Dili), TK (Türk Kültürü); B (batı), D (doğu); GB (güneybatı), GD(güneydoğu), KB (kuzeybatı) vb.

*Gelenekleşmiş olan T.C. (Türkiye Cumhuriyeti) ve T. (Türkçe) kısaltmalarının dışında büyük harflerle yapılan kısaltmalarda nokta kullanılmaz.

2. Ölçü birimlerinin uluslar arası kısaltmaları kullanılır: m(metre), mm(milimetre), m²(metrekare), kg(kilogram) vb.

II.3.2.6. Büyük Harflerin Yazılışı

1. Cümle büyük harfle başlar: Ak akçe kara gün içindir.

2. Cümle içinde tırnak veya yay ayraç içine alınan cümleler büyük harfle başlar ve sonlarına uygun noktalama işareti (nokta, soru, ünlem vb.) konur:

Anadolu kentlerini, köylerini (Köy sözünü de çekinerek yazıyorum.) gezsek bile görmek için değil, kendimizi göstermek için geziyoruz. (Nurullah Ataç)

3. Tabela, levha ve levha niteliğindeki yazılarda geçen kelimeler büyük harfle başlar: Giriş, Çıkış, Müdür, Vezne, Başkan, Doktor, Otobüs Durağı, Dolmuş Durağı, Şehirler Arası Telefon, 3. Kat, 4. Sınıf, 1. Blok vb.

4. İki noktadan sonra gelen cümleler büyük harfle başlar: Menfaat sandalyeye benzer: Başında taşırsan seni küçültür, ayağının altına alırsan yükseltir. (Cenap Şahabettin)

*İki noktadan sonra cümle ve özel ad niteliğinde olmayan örnekler sıralandığında bunlar büyük harfle başlamaz: Bu eskiliği siz de çok evde görmüşsünüzdür: duvarlarda çiviler, çivi yerleri, lekeler... (Memduh Şevket Esenal)

5. Rakamla başlayan cümlelerde rakamdan sonra gelen kelime özel ad değilse büyük harfle başlamaz: 2007 yılında Türk Dil Kurumunun 75. yılını kutladık.

6. Örnek niteliğindeki kelimelerle başlayan cümlede de ilk harf büyük yazılır: "Banka, bütçe, devlet, fındık, kanep, menekşe, şemsiye" gibi yüzlerce kelime, kökenleri yabancı olmakla birlikte artık dilimizin malı olmuştur.

7. Dizeler büyük harfle başlar:

Halk içinde muteber bir nesne yok devlet gibi

Olmaya devlet cihanda bir nefes sıhhat gibi. (Muhibbi)

Korkma! Sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak

Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak. (Mehmet Akif Ersoy)

8. Özel adlar büyük harfle başlar.

9. Kişi adlarıyla soyadları büyük harfle başlar: Kâzım Karabekir, Ahmet Haşım, Yunus Emre, Wolfgang von Goethe, Vilhelm Thomsen vb.

10. Takma adlar da büyük harfle başlar: Muhibbi (Kanuni Sultan Süleyman), Demirtaş (Ziya Gökalp), Tarhan (Ömer Seyfettin), Aka Gündüz (Hüseyin Avni, Enis Avni), Kirpi (Refik Halit Karay), Deli Ozan (Faruk Nafiz Çamlıbel) vb.

11. Kişi adlarından önce ve sonra gelen unvanlar, saygı sözleri, rütbe adları ve lakaplar büyük harfle başlar: Kaymakam Erol Bey, Dr. Alâaddin Yavaşça, Sayın Prof. Dr. Hasan Eren, Mustafa Efendi, Zeynep Hanım, Mareşal Fevzi Çakmak vb.

Akrabalık adı olup lakap veya unvan olarak kullanılan kelimeler büyük harfle başlar: Baba Gündüz, Dayı Kemal, Hala Sultan, Nene Hatun; Gül Baba, Susuz Dede, Telli Baba vb.

*Akrabalık bildiren kelimeler küçük harfle başlar: Tülay ablama gittim. Ayşe teyzemin keki çok güzel.

12. Cümle içinde özel adın yerine kullanılan makam veya unvan sözleri büyük harfle başlar: Uzak Doğu'dan gelen heyeti Vali dün kabul etti.

13. Saygı bildiren sözlerden sonra gelen ve makam, mevki, unvan bildiren kelimeler büyük harfle başlar:

Sayın Bakan,

Sayın Başkan,

Sayın Rektör,

Sayın Vali, vb.

Mektuplarda ve resmî yazışmalarda hitaplar büyük harfle başlar:

Sevgili Kardeşim,

Aziz Dostum, vb.

14. Hayvanlara verilen özel adlar büyük harfle başlar: Boncuk, Fındık vb.

15. Millet, boy, oymak adları büyük harfle başlar: Alman, Arap, İngiliz, Japon, Rus, Türk; Kazak, Kırgız, Oğuz, Özbek, Tatar; Hacımusalı, Karakeçili vb.

16. Dil ve lehçe adları büyük harfle başlar: Türkçe, Almanca, İngilizce, Rusça, Arapça; Oğuzca, Kazakça, Kırgızca, Özbekçe, Tatarca vb.

17. Devlet adları büyük harfle başlar: Türkiye Cumhuriyeti, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, Amerika Birleşik Devletleri, Suudi Arabistan, Azerbaycan vb.

18. Din ve mezhep adları ile bunların mensuplarını bildiren sözler büyük harfle başlar: Müslümanlık, Müslüman; Hristiyanlık, Hristiyan; Musevilik, Musevi; Budizm, Budist; Hanefilik, Hanefi; Katoliklik, Katolik vb.

19. Din ve mitoloji ile ilgili özel adlar büyük harfle başlar: Tanrı, Allah, İlah, Ceb-rail, Zeus, Osiris, Kibele vb.

*“Tanrı, Allah, İlah” sözleri özel ad olarak kullanılmadıklarında küçük harfle başlar: Eski Yunan tanrıları. Müzik dünyasının ilahı.

20. Gezegen ve yıldız adları büyük harfle başlar: Merkür, Neptün, Satürn; Halley vb.

21. Düşünce, hayat tarzı, politika vb. anlamlar bildirdiğinde doğu ve batı sözlerinin ilk harfleri büyük yazılır: Batı medeniyeti, Doğu mistisizmi vb.

*Bu sözler yön bildirdiğinde küçük yazılır: Bursa'nın doğusu, Ankara'nın batısı vb.

22. Yer adları (kıta, bölge, il, ilçe, köy, semt vb.) büyük harfle başlar: Afrika, Asya; Güneydoğu Anadolu, İç Anadolu; İstanbul, Taşkent; Turgutlu, Ürgüp; Akçaköy, Çayırbağı; Bahçelievler, Kızılay, Sarıyer vb.

23. Yer adlarında ilk isimden sonra gelen ve deniz, nehir, göl, dağ, boğaz vb. tür bildiren ikinci isimler büyük harfle başlar: Ağrı Dağı, Asya Yakası, Çanakkale Boğazı, Dicle Irmağı, Ege Denizi, Fırat Nehri, Süveyş Kanalı, Van Gölü vb.

*Özel ada dâhil olmayıp tamlama kuran şehir, il, ilçe, belde, köy vb. sözler küçük harfle başlar: Konya ili, Etimesgut ilçesi, Uzungöl beldesi, Taflan köyü vb.

24. Mahalle, meydan, bulvar, cadde, sokak adlarında geçen mahalle, meydan, bulvar, cadde, sokak kelimeleri büyük harfle başlar: Yunus Emre Mahallesi, Karaköy Meydanı, Ziya Gökalp Bulvarı, Nene Hatun Caddesi, Cemal Nadir Sokağı vb.

25. Saray, köşk, han, kale, köprü, kule, anıt vb. yapı adlarının bütün kelimeleri büyük harfle başlar: Dolmabahçe Sarayı, İshakpaşa Sarayı, Çankaya Köşkü, Horozlu Han, Ankara Kalesi, Galata Köprüsü, Zafer Abidesi, Bilge Kağan Anıtı vb.

26. Yer bildiren özel isimlerde kısaltmalı söyleyiş söz konusu olduğunda, yer adının ilk harfi büyük yazılır: Hisar'dan, Boğaz'dan, Köşk'e vb.

27. Kurum, kuruluş ve kurul adlarının her kelimesi büyük harfle başlar: Türkiye Büyük Millet Meclisi, Türk Dil Kurumu, Devlet Malzeme Ofisi, Millî Kütüphane, Çocuk Esirgeme Kurumu, Çankaya Lisesi; Anadolu Kulübü, Mavi Köşe Bakkaliyesi; Türk Ocağı, Yeşilay Derneği, Emek İnşaat; Bakanlar Kurulu, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı; Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü vb.

28. Ulusal, resmî ve dinî bayramlarla anma ve kutlama günlerinin adları büyük harfle başlar: Cumhuriyet Bayramı, Kurban Bayramı, Nevruz Bayramı, Miraç Kandili; Anneler Günü, Öğretmenler Günü, Dünya Tiyatro Günü, 14 Mart Tıp Bayramı vb.

29. Kurum, kuruluş, kurul, merkez, bakanlık, üniversite, fakülte, bölüm, kanun, tüzük, yönetmelik ve makam sözleri asılları kastedildiğinde büyük harfle başlar:

Türkiye Büyük Millet Meclisi her yıl 1 Ekim’de toplanır. Bu yıl ise Meclis, yeni döneme erken başlayacak. Türk Dil Kurumu çalışmalarını titizlikle sürdürüyor. Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü, Kurumun 21 Mayıs 2009 tarihinde Kars’ta düzenlediği toplantıda kullanıma açıldı.

30. Kitap, dergi, gazete ve sanat eserlerinin (tablo, heykel, beste vb.) her kelimesi büyük harfle başlar: Safahat, Kendi Gök Kubbemiz, Anadolu Notları, Sinekli Bakkal; Türk Dili, Türk Kültürü, Varlık; Resmî Gazete, Hürriyet, Milliyet, Türkiye, Yeni Asır; Kaplumbağa Terbiyecisi; Yorgun Herkül; Saraydan Kız Kaçırma, Onuncu Yıl Marşı vb.

*Özel ada dâhil olmayan gazete, dergi, tablo vb. sözler büyük harfle başlamaz: Türk Dili dergisi, Halı Dokuyan Kızlar tablosu vb.

31. Belirli bir tarih bildiren ay ve gün adları büyük harfle başlar: 29 Mayıs 1453 Salı günü, 29 Ekim 1923, 28 Aralık 1982’de göreve başladı.

32. Yer, millet ve kişi adlarıyla kurulan birleşik kelimelerde sadece özel adlar büyük harfle başlar: Antep fıstığı, Brüksel lahanası, Frenk gömleği, Hindistan cevizi, İngiliz anahtarı, Japon gülü, Maraş dondurması, Van kedisi vb.

*Belirli bir tarihi belirtmeyen ay ve gün adları küçük harfle başlar: Yürütme Kurulu toplantılarını perşembe günleri yaparız.

33. Tarihî olay, çağ ve dönem adları büyük harfle başlar: Kurtuluş Savaşı, Millî Mücadele, Cilalı Taş Devri, İlk Çağ, Lale Devri, Cahiliye Dönemi, Buzul Dönemi, Millî Edebiyat Dönemi, Tanzimat Dönemi’nde vb.

34. Kitap, bildiri, makale vb.nde ana başlıktaki kelimelerin tamamı, alt başlıktaki kelimelerin ise yalnızca ilk harfleri büyük olarak yazılır.

II.4. Türkçe Dersi 4. Sınıf Yazma ile İlgili Kazanımlar

2015 yılında hazırlanan Türkçe Dersi Öğretim Programında ilkokul 4. sınıf öğrencilerinden yazma ile ilgili istenen kazanımlar verilmiştir. Bu kazanımların bir kısmını noktalama işaretleri ve yazım biçimleri oluşturmaktadır. Bu programda 4. sınıflar için noktalama işaretleri ile ilgili şu beceriler istenmektedir: *Yay ayraç, üç nokta, eğik çizgi, soru eki, nokta, virgül, iki nokta, ünlem, tırnak işareti, kısa çizgi, konuşma çizgisi, kesme işareti*. Yazım biçimleri ile ilgili olarak da şu beceriler öğrencilerden istenmektedir: *Soru ekini, “de” ve “ki” bağlaçlarını, sayıları, pekiştirmeli sözleri ve kısaltmaları doğru yazar; satır sonunda kelimeleri uygun şekilde böler*. 2015 Türkçe Dersi Öğretim Programında ayrıca öğrencilerden metne uygun bir başlık belirlemeleri de istenmektedir. Bu programda öğrencilerin yaptıkları yazım ve noktalama hataları sınıf düzeyi ile sınırlı tutulmuştur. İlkokul 1. sınıftan itibaren kazandırılmaya çalışılan bazı noktalama işaretleri 4. sınıf Türkçe Dersi Öğretim Programının kazanımlarına da ele almaktadır. Bunlardan bazıları şunlardır: Nokta, kısa çizgi ve kesme işareti⁶⁹.

II.5. Çalışma Kitabı

2004-2005 Eğitim-Öğretim yılından itibaren öğrenci çalışma kitaplarının öğrencilere verilmeye başlanmasıyla eğitimde köklü değişiklikler olmuştur. Öğrenci çalışma kitapları verilmeden önce öğrenciler, her ders için defter alıyorlardı. Öğrenci çalışma kitaplarının devlet tarafından verilmeye başlanması ile beraber öğrencilerin defter almasına ihtiyaç kalmamıştır. Bu uygulama derslerden sonra etkinliklerin daha rahat öğrenmesine, öğrencilerin daha düzenli olmasına, öğretmenin daha rahat davranmasına zemin hazırlamıştır.

Çalışma kitaplarında yer alan etkinliklerin renklendirilmesi, çeşitli süslemeler yapılması, grafiklerle, tablolarla zenginleştirilmesi öğrencilerin dikkatini çekerek etkinliklere, doldurması gereken alanlara olan ilgisini arttırmaktadır.

---

⁶⁹ MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, *Türkçe Dersi(1-8. Sınıflar)*, s. 24-25

İlköğretim 4. sınıf Türkçe öğrenci çalışma kitapları da öğrenci ders kitapları ile beraber aynı kitapta öğrencilere verilmektedir. İlköğretim 4. sınıf Türkçe ders ve öğrenci çalışma kitapları üç kitap halinde basılmıştır. Bu kitaplardan 1. kitapta üç tema (Birey ve Toplum, Atatürk ve Sağlık, Çevre), 2. kitapta üç tema (Oyun ve Spor, Üretim, Tüketim ve Verimlilik, Güzel Ülkem Türkiye) ve 3. kitapta da iki tema (Değerlerimiz ve Güzel Sanatlar) bulunmaktadır.

Öğrenci çalışma kitabı, ders kitabı ile bağlantılı olarak öğrencileri istenilen hedeflere ulaştırmayı sağlayacak etkinliklerin yer aldığı kitaplardır. Öğrenciler çalışma kitaplarındaki etkinlikleri öğretmenlerin yönlendirmesiyle gerektiği şekilde ve zamanda uyguladıklarında amaçlanan hedeflere ulaşırlar. Yapılandırmacı anlayışta çalışma kitabında verilen etkinliklerin öğrenci merkezli, öğrenme sürecinde öğrencileri etkin olacakları şekilde hazırlanmasına; öğrencilerin ilgilerini çekecek, öğrenme ile ilgili ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde olmasına dikkat edilir.⁷⁰ Türkçe Öğretim Programı gerek yapılandırmacı yaklaşıma uygun konu dağılımı ve dizilimi, gerekse öğrenci ve öğretmenlere büyük kolaylık sağlayan öğrenci çalışma kitaplarıyla büyük bir öneme sahiptir. Öğrenci ders kitapları, çalışma kitapları ve öğretmen kılavuz kitaplarının ders yılı başında ülkenin her yerinde aynı anda dağıtılması hem materyal sıkıntısını gidermesi hem de öğrenciler arasında fırsat eşitliğini sağlaması bakımından önemli bir adımdır. Öğrenci çalışma kitapları öğrencinin deftere olan gereksinimini asgari düzeye indirdiği gibi öğretmenin öğrencilerin çalışmalarını denetlemesine ve değerlendirmesine de olanak sağlamıştır. Uygulamadaki birçok soruna rağmen, program özelde yazılı anlatım becerileri, genelde Türkçenin doğru kullanımı açısından ümit verici niteliktedir.⁷¹

---

⁷⁰ Hülya ÖZATALAY, “İlköğretim I. Kademe Türkçe Öğretim Programında Öğrencilere Kazandırılması Hedeflenen Temel Becerilerin Ders Kitaplarında Kullanılmasına İlişkin Durum Çalışması”, Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü İlköğretim Anabilim Dalı Sınıf Öğretmenliği Bilim Dalı, 2007, s. 67

⁷¹ Ebru KARA, “Yazım, Noktalama ve Dil Bilgisel Becerileri Kazandırma Bakımından 6.,7., 8.Sınıf Öğrenci Çalışma Kitaplarının İncelenmesi”, Yüksek Lisans Tezi, Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü,2010, s. 4

II.6. İlgili Araştırmalar

Odabaşı'nın (2007) yaptığı çalışmada, “2006–2007 öğretim yılında öğretmenlerin görüşlerine göre 4. sınıf Türkçe öğrenci çalışma kitabı etkinliklerinin kazanımları gerçekleştirme düzeyi” araştırılmıştır. Yapılan bu araştırmanın bazı sonuçları şu şekildedir: 1. Türkçe Öğretim Programında, ilköğretim 4. sınıf için belirlenen kazanım ve gerçekleştirilecek etkinliklerin, sınıf seviyesine uygunluğu öğretmenlerin geneline göre olumludur. 2. Öğretmenler Türkçe Öğretim Programında belirlenen kazanımları gerçekleştirmeye yönelik Türkçe öğrenci çalışma kitabında etkinliklere yer verildiğini belirtmişlerdir. Ancak yer verilen etkinliklerin çeşidinin yetersiz olduğunu bildirmişlerdir. 3. Araştırmaya katılan öğretmenlerin etkinlik uygulamaları, görev yaptıkları yerleşim yerine göre (il - ilçe merkez, kasaba, köy) farklılıklar göstermektedir. 4. Kazanımları gerçekleştirmeye yönelik yapılan etkinliklere, öğrencilerin katılım oranı etkinliğe göre değişmektedir.⁷²

Çetin'in de 2013 yılında “İlkokul 4. Sınıf Öğrencilerinin Yazım ve Noktalama Kurallarını Uygulama Düzeyleri” adında bir çalışma yapmıştır. Bu çalışmanın amacı ilkokul 4. sınıf öğrencilerinin yazım ve noktalama kurallarını uygulama düzeylerini tespit etmektir. Bu araştırmanın bazı sonuçları şu şekildedir: 1. Öğrencilerin yazım ve noktalama kurallarını uygulama düzeyleri istenenin çok altındadır. 2. Öğrencilerin yazım ve noktalama kurallarını uygulama düzeyleri cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir. 3. Öğrencilerin yazım ve noktalama kurallarını uygulama düzeylerinin anne-baba eğitim düzeylerine ve sosyoekonomik düzeylerine göre ise anlamlı bir şekilde farklılık göstermiştir.⁷³

Kula, Budak, Taşdemir'in 2015 yılında İlkokul 4. Sınıf Öğrencilerinin Noktalama Kurallarını Öğrenme Düzeyi isimli bir çalışma yapmışlardır. Yaptıkları bu araş-

---

⁷² Neslihan ODABAŞI, “Öğretmenlerin Görüşlerine Göre 4. Sınıf Türkçe Öğrenci Çalışma Kitabı Etkinliklerinin Kazanımları Gerçekleştirme Düzeyi (Nevşehir İli Örneği)”, Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı, 2007, s.IV-V

⁷³ Ayşe ÇETİN, “İlkokul 4. Sınıf Öğrencilerinin Yazım ve Noktalama Kurallarını Uygulama Düzeyleri”, Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü İlköğretim Anabilim Dalı, 2013, s. III

tırmanın amacı, ilkokul 4. sınıf öğrencilerinin Türkçe dersi programında yer alan kazanımlar bağlamında noktalama işaretlerini doğru ve yerinde kullanma düzeylerini, tam öğrenme modelinden yola çıkarak belirlenen değerlendirme ölçütüne göre saptamaktır. Araştırmanın sonucu şu şekildedir: Araştırmaya katılan öğrencilerin genel olarak tüm noktalama işaretlerine (nokta, virgül, iki nokta, soru işareti, tırnak işareti, uzun çizgi, ünlem, kesme, parantez) ilişkin öğrenmelerinin tam öğrenme düzeyinde olduğu görülmüştür.⁷⁴

Yılmaz 2009 yılında konu ile ilgili şu başlıkta bir araştırma yapmıştır: 6, 7, 8. Sınıftaki Yüz Öğrenciye Ait Çalışma Kitabından Hareketle Öğrencilerin Yazılı Anlatım Becerilerinin İncelenmesi. Yaptığı bu araştırmanın amacı Erzincan'ın Tercan ilçesine bağlı bir ilköğretim okulunun ikinci kademe öğrencilerinin yazılı anlatım becerilerini, çeşitli değişkenler açısından incelemektir. Yapılan bu araştırmanın bazı sonuçları şu şekildedir: 1. Kız öğrencilerin yazılı anlatım becerilerinin erkek öğrencilere göre daha yüksektir. 2. Evlerinde kitaplık bulunan öğrencilerle bulunmayan öğrenciler arasında anlamlı bir farklılaşma vardır. 3. Evlerine gazete alan öğrencilerin planlama, anlatım ve yazılı anlatım becerileri evlerine gazete almayan öğrencilere nazaran daha yüksektir. 4. İlköğretim okulu düzeyinde bir sözlüğe sahip olan öğrencilerin yazılı anlatım becerilerinin daha yüksektir.⁷⁵

Kaplan'ın 2016 yılında konu ile ilgili şu başlıklı bir araştırma yapmıştır: İlkokul 4. Sınıf Öğrencilerinin Noktalama İşaretlerini Kullanmadaki Yeterlilikleri Üzerine Araştırma. Yapılan bu çalışmanın amacı, ilkokul 4. Sınıf öğrencilerinin (1-5. sınıflar) Türkçe Öğretim Programlarında yer alan kazanımlarını işlevlerine uygun olarak kullanabilme yeterliliklerini farklı etkinliklerle ortaya koymaktır. Yapılan bu çalışmada kısaca şu sonuç çıkmıştır: Öğrencilerin hazır işlev ve örnek cümle verilen etkinliklerde

---

⁷⁴ Selen KULA, Yusuf BUDAK ve Mehmet TAŞDEMİR, “İlkokul 4. Sınıf Öğrencilerinin Noktalama Kurallarının Öğrenme Düzeyi”, Uluslar Arası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi, 2015, Yıl. 6, C. 6, S. 18, s. 58

⁷⁵ Oğuzhan YILMAZ, “6, 7, 8. Sınıftaki Yüz Öğrenciye Ait Çalışma Kitabından Hareketle Öğrencilerin Yazılı Anlatım Becerilerinin İncelenmesi”, Yüksek Lisans Tezi, Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türkçe Eğitimi Bölümü, 2009, s. 2-110-111

daha çok doğru yaptıkları, çok fazla ipucu verilmeyen öğrencilerin, serbest yazması gereken etkinliklerde daha az doğru yaptıklarına ulaşılmıştır.⁷⁶

Demir 2003 yılında konu ile ilgili şu başlıklı bir araştırma yapmıştır: İlköğretim Birinci ve İkinci Kademe Öğrencilerinin Yazım Hataları ve Öğretmen Görüşleri. Yapılan bu araştırmanın amacı: İlköğretim 1. ve 2. kademede görülen yazma becerisindeki yetersizlikleri belirleyip, nedenlerini açıklayarak, düzeltme yollarını ortaya koymaya çalışmaktır. Bu araştırmanın bazı önemli sonuçları şu şekildedir: 1. İlköğretim okullarındaki öğretmenler sınıftaki öğrencilerin yazı hatalarının farkındadırlar (görme, işitme ve öğrenim bozuklukları gibi) fakat yazım hataları hakkında yeterince bilgiye sahip değillerdir. 2. Öğretmenler sınıftaki öğrencileriyle birebir çalışmadıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenler ortak bir şekilde öğrencilerinin yazma ve defter düzeni ile ilgili sorunları olduklarını belirtmişlerdir. 3. Öğretmenler yazı öğretimi konusunda yazı programının yetersiz olduğunu belirtmişlerdir. Öğretmenler yazma bozuklukları ile ilgili seminer veya kurs verilmesi gerektiğini söylemektedirler. 4. Birinci ve ikinci kademe öğretmenleri yazım hatalarının üst sınıflara taşınmasının nedenlerini yazı öğretimi konusunda acele edilmesine ve bu konuda eğitim almayan öğretmenlerin birinci sınıftaki yanlış öğretimlerine dayandırmaktadırlar.⁷⁷

Ergin 2008 yılında konu ile ilgili şu başlıklı bir araştırma yapmıştır: İlköğretim 8. Sınıf Öğrencilerinin Noktalama İşaretlerini Kullanma Becerileri. Ergin'in yaptığı bu araştırmanın amacı: İlköğretim okulu öğrencilerinin, eğitim süreci içerisinde noktalama işaretlerini ne ölçüde öğrendiklerini tespit ederek, bunların uygulanmasındaki –varsa problemleri ortaya koyarak bu problemlerin çözümü için somut öneriler sunmaktır. Yapılan bu araştırmanın önemli sonucu şu şekildedir: Drama ile işlenen derslerde 8. sınıf öğrencilerinin dil bilgisi konuları öğrenme düzeyi yüksek olacaktır.⁷⁸

---

⁷⁶ Işıl KAPLAN, “İlkokul 4. Sınıf Öğrencilerinin Noktalama İşaretlerini Kullanmadaki Yeterlilikleri Üzerine Araştırma”, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İlköğretim Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı İlköğretim Sınıf Öğretmenliği Programı, 2016, s. xx-28

⁷⁷ Gülşen Koçak DEMİR, “İlköğretim Birinci ve İkinci Kademe Öğrencilerinin Yazım Hataları ve Öğretmen Görüşleri”, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü İlköğretim Bölümü Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı, 2003, s. III-27.

⁷⁸ Sevgi ERGİN, “İlköğretim 8. Sınıf Öğrencilerinin Noktalama İşaretlerini Kullanma Becerileri”, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı, 2009, s. III-2.

Kırbaş 2010 yılında konu ile ilgili şu başlıklı bir araştırma yapmıştır: Yeni Türkçe Ders Programına Göre İlköğretim Yedinci Sınıf Öğrencilerinin Yaratıcı Yazma Çalışmalarının Yazım Noktalama ve Planlama Açısından Değerlendirilmesi. Kırbaş'ın yaptığı bu araştırmanın amacı: İlköğretim yedinci sınıf öğrencilerinin yaratıcı yazma çalışmalarında yaptıkları yazım, noktalama kurallarının uygulanması ve plânlama hataları tespit edilmeye çalışılmasıdır. Yapılan bu araştırmanın önemli sonucu şu şekildedir: Öğrencilerin yaratıcı yazma çalışmaları bazı değişkenlere göre (öğrenim gördükleri okul, cinsiyet, babanın eğitim durumu, annenin eğitim durumu, kitap okuma alışkanlığı, kitap okuma türü gibi) farklılık göstermiştir.⁷⁹

Oğuz 2012 yılında konu ile ilgili şu başlıklı bir araştırma yapmıştır: İlköğretim 8. Sınıf Öğrencilerinin Yazım Kurallarını Uygulamadaki Sorunları ve Bunların Nedenleri Üzerine Bir Araştırma (Afyonkarahisar İli Bolvadin İlçesi Örneği). Oğuz'un yaptığı bu araştırmanın iki amacı vardır. Bunlar: 1. Öğrencilerin yazma becerisinde karşılaştığı şimdiye kadar araştırılan sorunların nedenlerinin tespit edilmesidir. 2 Öğrencilerin yaptığı yanlışların hangi sebeplere dayandığının tespiti yapılarak eğitim ve öğretim programlarına yön vermesidir. Yapılan bu araştırmanın bazı sonuçları şu şekildedir: 1. Öğrenci çalışma kitaplarındaki etkinliklerin nitelik ve nicelik bakımından yetersizdir. 2. Öğretmenlerin kullandıkları öğretim yöntemleri ve stratejileri; öğrencilerin yazım konusundaki ihtiyaçlarını giderememektedir. 3. Öğrencilerin en çok hata yaptıkları konu "Büyük harflerin kullanımı"; öğrencilerin hiç hata yapmadığı konu ise "Kısaltmaların kullanımı" olarak tespit edilmiştir.⁸⁰

Maden 2013 yılında konu ile ilgili şu başlıklı bir araştırma yapmıştır: Aktif Öğrenme Tekniklerinin 6. Sınıf öğrencilerinin Yazım ve Noktalama Kuralları Başarısı ve Derse Karşı Tutumlarına Etkisi. Yapılan bu araştırmanın amacı: Aktif öğrenme tek-

---

⁷⁹ Belhan KIRBAŞ, "Yeni Türkçe Ders Programına Göre İlköğretim Yedinci Sınıf Öğrencilerinin Yaratıcı Yazma Çalışmalarının Yazım Noktalama ve Planlama Açısından Değerlendirilmesi", Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı, 2010, s.VIII.

⁸⁰ Fevzi OĞUZ, "İlköğretim 8. Sınıf Öğrencilerinin Yazım Kurallarını Uygulamadaki Sorunları ve Bunların Nedenleri Üzerine Bir Araştırma (Afyonkarahisar İli Bolvadin İlçesi Örneği)", Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı, 2012, s. 3-88-89

niklerinin 6. sınıf öğrencilerinin yazım ve noktalama kurallarını öğrenmedeki başarıları ve derse karşı tutumları üzerindeki etkisini tespit etmektir. Yapılan bu araştırmanın önemli sonucu şu şekildedir: Aktif öğrenme teknikleri ile yapılan öğretimin tüm öğrencilerin yazım ve noktalama kurallarını öğrenimindeki başarısını yükseltmiştir ve öğrencilerin Türkçe dersine karşı tutumlarını olumlu yönden etkilemiştir.⁸¹

Dölek 2016 yılında konu ile ilgili şu başlıklı bir araştırma yapmıştır: Akran Etkileşimine Dayalı Yazma Etkinliklerinin 7. Sınıf Öğrencilerinin Yazılı Anlatım Becerileri Üzerindeki Etkisi. Yapılan bu araştırmanın iki amacı vardır. Bunlar: 1. Akran etkileşiminin ön planda olduğu yazma etkinliklerinin öğrencilerin yazma becerilerini geliştirmedeki etkisini belirlemektir. 2. Akran etkileşiminin yazma becerileri üzerindeki etkisini belirleyerek Türkçe Öğretimi programının geliştirilmesine dolaylı bir katkıda bulunabilmektir. Yapılan bu araştırmanın bazı sonuçları şu şekildedir: 1. Akran etkileşimine dayalı yazma etkinliklerinin, öğrencilerin genel olarak yazılı anlatım becerilerine olumlu etki ettiği görülmüştür. 2. Türkçe Öğretimi Programı kapsamında 7. sınıf çalışma kitabında yer alan, bireyselliğin ön planda olduğu yazma etkinliklerinin öğrencilerin genel olarak yazılı anlatım becerilerini geliştirmede olumlu bir etkisinin olmadığı görülmüştür.⁸²

Babayiğit ve Erkuş 2014 yılında konu ile ilgili şu başlıklı bir araştırma yapmıştır: İlkokul 4. Sınıf Öğrencilerinin Dikte Becerilerinin Değerlendirilmesi. Yapılan çalışmanın amacı: İlkokul 4. sınıf öğrencilerinin dikte becerilerini çeşitli değişkenler açısından değerlendirmektir. Yapılan bu araştırmanın bazı sonuçları şu şekildedir: 1. Öğrencilerin dikte becerilerinin yeterli düzeyde olduğu tespit edilmiştir. 2. Öğrencilerin dikte becerilerinin yerleşim birimine ve cinsiyetlerine göre açık bir fark tespit edilmiştir. 3. Türkçe dersi karne notuna ve görsel sanatlar dersi karne notuna göre dikte becerisinin farklı olduğu görülmüştür.⁸³

---

⁸¹ Aslı MADEN, “Aktif Öğrenme Tekniklerinin 6. Sınıf Öğrencilerinin Yazım ve Noktalama Kuralları Başarısı ve Derse Karşı Tutumlarına Etkisi”, Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı, 2013, s. 8-116

⁸² Onur DÖLEK, “Akran Etkileşimine Dayalı Yazma Etkinliklerinin 7. Sınıf Öğrencilerinin Yazılı Anlatım Becerileri Üzerindeki Etkisi”, Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı, 2016, s. 4-58.

⁸³ Özgür BABAYİĞİT, Bahattin ERKUŞ, “İlkokul 4. Sınıf Öğrencilerinin Dikte Becerilerinin Değerlendirilmesi”, Uluslar Arası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, 2014, Y.2, S.2, s. 123

Uludağ 2002 yılında konu ile ilgili şu başlıklı bir araştırma yapmıştır: *İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Yazım ve Noktalama Kurallarını Uygulama Beceri Düzeyleri*. Yapılan bu araştırmanın amacı: İlköğretim okullarının ikinci kademesindeki öğrencilerin yazım kuralları ve noktalama işaretlerini kullanma beceri düzeylerini belirlemektir. Yapılan bu araştırmanın sonucu ise şu şekildedir: İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin yazım ve noktalama kuralları becerilerinde ciddi problemler vardır.⁸⁴

Akbaba ve Yalçın 2016 yılında konu ile ilgili şu başlıklı bir araştırma yapmıştır: *6. Sınıf Öğrencilerinin Yazma Becerilerinde Görülen Hataların Sınıflandırılması*. Yapılan bu araştırmanın amacı: Öğrencilerin yazdıkları metinlerde ne tür hata yaptıklarını görmek ve çeşitli başlıklar hâlinde sınıflandırılan hata başlıklarındaki hata oranlarını saptamaktır. Yapılan bu araştırmanın bazı sonuçları şu şekildedir: 1. Öğrencilerin kelime düzeyinde yaptıkları hataların çoğunun yazım hatalarından oluştuğu belirlenmiştir. 2. Cümle düzeyinde noktalama işaretleri, ardından da anlatım bozukluğunda daha fazla hata yapıldığı tespit edilmiştir. 3. Noktalama işaretlerinin yanlış kullanımı veya hiç kullanılmaması da anlatım bozukluğuna yol açmıştır. 4. Paragraf düzeyinde öğrencilerin cümleler arası bağ kurmada ve giriş, gelişme, sonuç bölümlerine uygun cümle yazmakta zorlandıkları tespit edilmiştir. 5. Metin düzeyinde ise en fazla yapıldığı tespit edilen hata, öğrencilerin paragraflar arasında anlamlı bir geçiş sağlayamamalarıdır.⁸⁵

---

⁸⁴ Erdoğan ULUDAĞ, “*İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Yazım ve Noktalama Kurallarını Uygulama Beceri Düzeyleri*.”, Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi, 2002, C.4, S.1, s. 97

⁸⁵ Rabia Sena AKBABA, Süleyman Kaan YALÇIN, “*6. Sınıf Öğrencilerinin Yazma Becerilerinde Görülen Hataların Sınıflandırılması*”, Uluslar Arası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi, 2016, S. 5\3, s. 1324-1334-1335

III. BÖLÜM

III.1. Yöntem

Bu bölümde araştırmanın modeli (deseni), evren ve örneklem, veri toplama araçları, verilerin toplanması ve verilerin analizi ile ilgili bilgilere yer verilmiştir.

III.1.1. Araştırma Deseni

Yapılan bu araştırmanın desenini nitel araştırma desenlerinden olan durum çalışması(case studies) oluşturmaktadır. Yin'e (1984) göre durum çalışması; güncel bir olguyu kendi yaşam çerçevesi içinde çalışan, olgu ve içinde bulunduğu içerik arasındaki sınırların kesin hatlarıyla belirgin olmadığı ve birden fazla kanıt veya veri kaynağının mevcut olduğu durumlarda kullanılan, görgül bir araştırma yöntemidir. (Akt. Yıldırım ve Şimşek⁸⁶)

III.1.2. Çalışma Grubu

Yapılan bu araştırmanın çalışma grubunu 2017-2018 Eğitim-Öğretim yılında Erzincan il merkezinde bulunan 7 ilkokulda öğrenim görmekte olan 58 öğrenci oluşturmaktadır. 58 öğrenci, Erzincan'ın farklı yerlerindeki okullarından seçilmiştir. Çalışma grubunun belirlenmesinde nitel örnekleme yöntemlerinden biri olan *kolay ulaşılabilir durum örnekleme* (convenience sampling) seçilmiştir. Bu örnekleme yöntemi araştırmaya hız ve pratiklik kazandırır. Çünkü bu yöntemde araştırmacı, yakın olan ve erişilmesi kolay olan bir durumu seçer.⁸⁷

Çalışma grubundaki öğrenciler ile ilgili bazı değişkenler aşağıdaki tabloda verilmiştir:

Cinsiyet	Frekans	Yüzdelik
Kızlar	27	46,6
Erkekler	31	53,4
Toplam	58	100,0
Sosyo-Ekonomik Düzeyi		
Düşük	5	8,6

⁸⁶ Ali YILDIRIM, Hasan ŞİMŞEK, *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2016, 10. Baskı, s. 289

⁸⁷ Ali YILDIRIM, Hasan ŞİMŞEK, *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*, s. 123

Orta	40	69,0
Yüksek	13	22,4
Toplam	58	100,0
Baba Eğitim Durumu		
İlkokul	6	10,3
Ortaokul	12	20,7
Lise	13	22,4
Yükseköğrenim	23	39,7
Hiçbiri	4	6,9
Toplam	58	100,0
Anne Eğitim Durumu		
İlkokul	15	25,9
Ortaokul	12	20,7
Lise	12	20,7
Yükseköğrenim	17	29,3
Hiçbiri	2	3,4
Toplam	58	100,0
Okul Öncesi Eğitim Alma		
Evet	44	75,9
Hayır	14	24,1
Toplam	58	100,0
Kitap Okuma Sıklığı		
Günlük	37	63,8
Haftada bir	19	32,8
Ayda bir	1	1,7
Yılda bir	1	1,7
Toplam	58	100,0
Gazete Okuma Alışkanlığı		
Günlük	4	6,9
Haftada bir	12	20,7
Ayda bir	15	25,9
Okumuyorum	27	46,6
Toplam	58	100,0
İmla Kılavuzu		
Evet	44	75,9
Hayır	14	24,1
Toplam	58	100,0
Çalışma Odasına Sahip Olma		

Evet	36	62,1
Hayır	22	37,9
Toplam	58	100,0
Aile Birey Sayısı		
Üç	2	3,4
Dört	28	48,3
Beş	16	27,6
Altı ve Üstü	12	20,7
Toplam	58	100,0

Tablo 1: Çalışma Gurubundaki Öğrencilerin Çeşitli Değişkenlere Göre Frekans ve Yüzdeler Dağılımları

Tablo 1’ de görüldüğü gibi çalışma gurubunda 58 öğrenci yer almaktadır. Bu öğrencilerin 27 (%46,6) tanesi kız, 31 (%53,4) tanesi ise erkektir.

Tablo 1’de görüldüğü gibi çalışma gurubunda yer alan öğrencilerin 5 (%8,6) tanesinin sosyo-ekonomik düzeyi düşük, 40 (%69) tanesinin orta, 13 (%22,4) tanesinin ise sosyo-ekonomik düzeyi yüksektir.

Yukarıdaki tabloya göre çalışma gurubundaki öğrencilerin babalarının eğitim durumu şu şekildedir: 6 (%10,3) öğrencinin babası ilkokul, 12 (%20,7) öğrencinin ortaokul, 13 (%22,4) öğrencinin lise, 23 (%39,7) öğrencinin ise yükseköğrenim düzeyindedir. 4 (%6,9) öğrencinin babası ise herhangi bir okul mezunu değildir.

Yukarıdaki tabloya göre çalışma gurubundaki öğrencilerin annelerinin eğitim durumu şu şekildedir: 15 (%25,9) öğrencinin annesi ilkokul, 12 (%20,7) öğrencinin ortaokul, 12 (%20,7) öğrencinin lise, 17 (%29,3) öğrencinin ise yükseköğrenim düzeyindedir. 2 (%3,4) öğrencinin annesi ise herhangi bir okul mezunu değildir.

Çalışma gurubunda yer alan öğrencilerin 44 (%75,9) tanesi okul öncesi eğitim almıştır. Bu öğrencilerin 14 (%24,1) tanesi ise okul öncesi eğitim almamıştır.

Çalışma gurubunda yer alan öğrencilerin kitap okuma sıklığı ile ilgili verileri şu şekildedir: Öğrencilerin 37 (%63,8) tanesi günlük kitap okumaktadır. Bu öğrencilerin 19 tanesi (%32,8) haftada bir, 1 (%1,7) tanesi ayda bir, 1 (%1,7) tanesi de yılda bir tane kitap okumaktadır.

Tablo 1’de belirtildiği gibi çalışma gurubunda yer alan öğrencilerin 4 (%6,9) tanesi günlük gazete okumaktadır. 12 (%20,7) öğrenci haftada bir gazete okumaktadır. 15 (%25,9) öğrenci ayda bir gazete okumaktadır. 27 (%46,6) öğrenci ise gazete okumamaktadır.

Çalışma gurubunda yer alan öğrencilerin 44 (%75,9) tanesinin kendine ait bir imla kılavuzu vardır. Bu guruptaki 14 (%24,1) öğrencinin ise kendine ait bir imla kılavuzu yoktur.

Tablo 1’de görüldüğü gibi çalışma gurubunda yer alan öğrencilerin 36 (%62,1) tanesinin ayrı bir çalışma odası vardır. Çalışma gurubunda yer alan 22 (%37,9) öğrencinin ise ayrı bir çalışma odası yoktur.

Tablo 1’de belirtildiği gibi çalışma gurubunda yer alan öğrencilerden 2 (%3,4) tanesinin aile birey sayısı üçtür. 28 (%48,3) öğrencinin aile birey sayısı dördür. 16 (%27,6) öğrencinin aile birey sayısı beştir. 12 (%20,7) öğrencinin aile birey sayısı altı ve üstüdür.

III.1.3. Veri Toplama Araçları

III.1.3.1. Kişisel Bilgi Formu

Yapılan çalışmada, araştırmanın verilerini toplarken kullanılan araçlardan biri Kişisel Bilgi Formudur. Kişisel Bilgi Formu (Ek-1) çalışmaya katılan öğrencilerin okulu, doğum tarihi, cinsiyeti, aile sosyo-ekonomik durumu, anne-baba eğitim durumu, Türkçe başarı puanı, okul öncesi eğitim alıp almama durumu gibi bilgilerin elde edilmesi amacıyla araştırmacı tarafından hazırlanmıştır. Hazırlandıktan sonra da uzman görüşü alınarak bu maddeler düzenlenmiştir. Düzenlenen maddelere son şekli verilerek Kişisel Bilgi Formu oluşturulmuştur.

III.1.3.2. Noktalama İşaretleri ve Yazım Biçimleri Kontrol Listesi

Kontrol listesi, araştırılan durumun varlığı veya yokluğu hakkında bilgi veren bir araçtır.⁸⁸ Yapılan bu çalışmada kullanılan Noktalama İşaretleri ve Yazım Biçimleri Kontrol Listesi (Ek-2)(NİYBKL) iki ana başlık (Noktalama İşaretleri, Yazım Biçimleri) ve bu ana başlıkların altında yirmi alt başlıktan oluşmuştur. NİYBKL'deki becerilerin belirlenmesinde TDK'nin resmi internet sitesinden yararlanılmıştır. Kontrol listesinin güvenilirlik ve geçerliliği de sağlanmıştır.

III.1.3.2.1 Noktalama İşaretleri ve Yazım Biçimleri Kontrol Listesi'nin Geçerliliği

TDK'nin resmi internet sitesinden yararlanarak hazırlanan bu NİYBKL, Erzin-can merkezde bulunan 2 ilkokuldaki, 7 sınıf öğretmenine de incelenmiştir. NİYBKL'ye uzmanlarca verilen cevaplara dayalı olarak "evet"lerin dört (4) ve üzeri olanlar kontrol listesine alınmış, üç (3) ve daha az olanlar çıkarılarak kontrol listesi yeniden düzenlenmiştir. Böylece kontrol listesinin geçerliliği sağlanmaya çalışılmıştır.

III.1.3.2.2 Noktalama İşaretleri ve Yazım Biçimleri Kontrol Listesi'nin Güvenirliliği

NİYBKL'nin güvenilirliğini sağlamak için öğrencilerin 2017-2018 Eğitim-Öğretim yılının ilk döneminde doldurduğu 4. sınıf Türkçe dersi çalışma kitabı-1'den bir tane belirlenmiştir. Belirlenen bu çalışma kitabı alanında uzman 3 farklı kişiye gönderilmiştir. Bunlardan 2 tanesi sınıf, 1 tanesi de Türkçe öğretmenidir. Bu öğretmenler 4. sınıf Türkçe dersi çalışma kitabı-1'i, NİYBKL'ye göre incelemişlerdir. Öğretmenlerin incelemeleri sonucunda elde edilen veriler, araştırmacı tarafından SPSS programına yüklenmiştir. Araştırmacı, veriler arasında korelasyonu incelemiştir. İncelenen veriler arasındaki korelasyonun yüksek seviyede olduğu belirlenmiştir (.983, .982, 1.000). Bu sonuçlar, NİYBKL'nin güvenilir olduğunu göstermiştir. Böylece NİYBKL'nin güvenirliliği sağlanmıştır.

---

⁸⁸ Aslıhan ALYILDIZ, "Ses Temelli Cümle Yöntemi ile İlkokuma Yazma Öğretiminde Öğrenci Hatalarının İncelenmesi", Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü İlköğretim Anabilim Dalı Sınıf Öğretmenliği Bilim Dalı, 2011, s. 56

		Öğretmen 1	Öğretmen 2	Öğretmen 3
Öğretmen 1	r	1	,983**	1,000**
	P		,000	,000
	N	184	184	184
Öğretmen 2	r	,983**	1	,982**
	P	,000		,000
	N	184	184	184
Öğretmen 3	r	1,000**	,982**	1
	P	,000	,000	
	N	184	184	184

**Tablo 2: Noktalama İşaretleri ve Yazım Biçimleri Kontrol Listesinin Güvenirli-
liği**

III.1.4. Verilerin Toplanması

Erzincan ili Milli Eğitim Müdürlüğünden, okullarda araştırma yapmak için gerekli izinler alınmıştır (Ek-3). Araştırmanın daha sağlıklı olabilmesi için öğrencilerin Türkçe dersi çalışma-1 kitaplarının öğrenciler tarafından tamamen bitirilmesi, gerekli etkinlikleri yapmaları beklenmiştir. Türkçe dersi çalışma kitabı-1 öğrenciler tarafından tamamen bitirildikten sonra (Türkçe dersi çalışma kitabı-1 ilk dönemin sonlarına doğru bitmiştir.) okullara gidilerek okul yöneticileri ile görüşülmüştür. Okul yöneticilerinin de yardımıyla 4. sınıf öğretmenleri ile görüşülerek araştırmanın amacı anlatılmıştır. Daha sonra araştırma yapılacak öğrencilerin Türkçe dersi çalışma-1 kitapları alınmıştır. Hangi öğrencinin kitabı alınmış ise o öğrenci, Kişisel Bilgi Formunu, öğretmen eşliğinde doldurmuştur. Kitapların alınmasında ve Kişisel Bilgi Formlarının doldurulmasında araştırmacı da aynı ortamda bulunmuştur. Araştırmacı, öğrencilere veya öğretmenlere gerekli yerleri açıklayarak formların doğru bir şekilde doldurulmasını sağlamıştır. Okullardan bu şekilde toplanan Türkçe dersi çalışma kitapları, araştırmacı tarafından NİYBKL kullanılmak suretiyle mevcut veriler elde edilmiştir.

III.1.5. Verilerin Analizi

Araştırmada NİYBKL ile elde edilen veriler, SPSS (Statistical Packet for Social Science) 22 programına yüklenmiştir. Yüklenen verilerin yüzde ve frekans değerleri alınmıştır. Araştırmada bazı değerlerin (sıralama gibi) bulunabilmesi için de Microsoft Office Excel alışma Sayfası kullanılmıştır. Elde edilen veriler, belirlenen başlıklara göre tasnif edilmiştir. Bu veriler, daha sonra betimsel analize tabi tutulmuştur.

Bilimsel araştırmalarda verileri analiz etmek için kullanılan birçok yöntem vardır. Bu yöntemlerden birisi de betimsel analiz yöntemidir. Yapılan araştırmada da verileri analiz etmek için bu yöntem kullanılmıştır.

Betimsel analizde elde edilen veriler, daha önceden belirlenen temalara göre özetlenir ve yorumlanır. Betimsel analizde amaç, elde edilen bulguları düzenlenmiş ve yorumlanmış bir biçimde okuyucuya sunmaktır. Bu amaçla elde edilen veriler, önce sistematik ve açık bir biçimde betimlenir. Daha sonra yapılan bu betimlemeler açıklanır ve yorumlanır, neden-sonuç ilişkileri irdelenir ve birtakım sonuçlara ulaşılır. Ortaya çıkan temaların ilişkilendirilmesi, anlamlandırılması ve ileriye yönelik tahminlerde bulunulması da araştırmacının yapacağı yorumların arasında yer alabilir.⁸⁹

---

⁸⁹ Ali YILDIRIM, Hasan şİMŞEK, *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*, s. 239, 240.

IV. BÖLÜM

IV.1. Bulgular Ve Yorumlar

Araştırmanın bu bölümünde, 4. sınıfa ait 58 adet Türkçe dersi çalışma kitabı-1’de noktalama ve yazım hataları ile ilgili tespit edilen bulgulara ve yorumlarına yer verilmiştir. İncelenen çalışma kitaplarındaki veriler kontrol listesiyle tespit edilmiş ve tablolaştırılmıştır.

Bu araştırmada Erzincan merkez ilkokullarındaki 4. sınıf öğrencilerin Türkçe dersi çalışma kitaplarındaki yazım biçimleri ve kullandıkları noktalama işaretleri incelenmiştir. İncelenen çalışma kitaplarındaki yazım biçimleri ve noktalama işaretleri ile ilgili hatalar kontrol listesine göre değerlendirilmiştir.

Çalışma kitaplarında öğrencilerin noktalama işaretleri ve yazım biçimleri ile ilgili becerileri kazanmalarında alt sınır olarak %50 öğrencinin (29 Öğrenci) istenen beceride %50 doğru yapma oranı belirlenmiştir.

Tablolarda yer alan noktalama işaretleri ve yazım biçimleriyle ilgili bazı kısaltmalar:

D.S: Doğru Sayısı

D.K.K.S: Doğru Kullanan Kişi Sayısı

D. K. Y: Doğru Kullanım Yüzdesi

Y.S: Yanlış Sayısı

Y.K.K.S: Yanlış Kullanan Kişi Sayısı

IV.1.1. Noktalama İşaretlerinin Kullanımı ile İlgili Bulgular ve Yorumlar

Bu başlık altında, 4. sınıfa ait 58 adet Türkçe dersi çalışma kitabı-1’de tespit edilen nokta, virgül, noktalı virgül, iki nokta, üç nokta, soru işareti, ünlem işareti, kısa çizgi, uzun çizgi (konuşma çizgisi), eğik çizgi, tırnak işareti, denden işareti, yay ayrıç ve kesme işareti ile ilgili bulgulara ve yorumlarına yer verilmiştir.

Açıklama:

a: Doğru işaretlerin açıklamasında önce oran, sonra parantez içi doğru-yanlış sayısı.

b: Doğru işaretlerin açıklamasında önce oran, sonra parantez içinde 58 öğrenciden etkinliğe katılan ve doğru işaretleyen öğrenci sayısı (... Öğrenci).

IV.1.1.1. Çalışma Kitaplarında Noktanın Kullanımı ile İlgili Bulgular ve Yorumlar

NOKTA		D. S.	D. K. K. S.	D. K. Y.	Y. S.	Y. K. K. S.
	N1	8845	58	%47,4	9802	58
	N2	33	14	%94,2	2	1
	N3	201	36	%95,2	10	6
	N4	0	0	%0	1	1
	N5	26	6	%100	0	0
	N6	31	16	%100	0	0
	N7	4	3	%100	0	0
Toplam	9140			9815		

Tablo 3: Çalışma Kitaplarında Noktanın Kullanımı ile İlgili Bulgular

Nokta, kullanım alanı en geniş olan noktalama işaretidir. Bunun nedenlerinden birisi yargı belirten tüm cümlelerin sonuna nokta konulmasıdır. İncelenen çalışma kitaplarında da noktalama işaretleri içerisinde karşılaşılan en fazla noktalama işareti noktadır.

4. sınıfa ait 58 adet Türkçe dersi çalışma kitabı-1’de *noktanın* en fazla kullanımı ile ilgili olarak karşımıza öncelikle N1 (*Cümlelerin sonuna nokta konur.*) çıkmaktadır. Çalışma kitaplarında öğrencilerin en fazla kullandıkları noktalama işareti N1 olmasına rağmen, en fazla hata da *noktanın* bu kullanımında ortaya çıkmıştır. Bu da, N1 ile ilgili becerinin tam olarak kazanılmadığını göstermektedir. İncelenen 58 adet çalışma kitabında N1 ile ilgili beceri, öğrenciler tarafından 18647 yerde işaretlenmiştir. Bu işaretlerin %47,4’ü (8845) doğru, %52,6’sı (9802) ise yanlış yapılmıştır. N1, noktalama işaretlerinin en önemlisi ve en sık kullanılanı olduğundan öğrencilerin bu beceriyi daha fazla kazanmaları gerekmektedir.

N2 (*Bazı kısaltmaların sonuna konur.*) ile ilgili beceri, öğrenciler tarafından 35 yerde kullanılmıştır. Bu yerlerin %94,2'si (33) doğru, %5,8'i (2) ise yanlıştır. Çalışma kitaplarında N2 ile ilgili beceriyi doğru kullanan öğrencilerin oranı %24 (14 Öğrenci) olduğundan bu becerinin öğrenciler tarafından yeterince kazanılmadığı anlaşılmıştır. Çalışma kitabı-1'de bu becerinin kazanılması için herhangi bir etkinliğe yer verilmemiştir. Burada tespit edilen doğru ve yanlışlar öğrencilerin diğer etkinlik alanlarında yazdıkları becerilere göredir.

N3 (*Sayılardan sonra sıra bildirmek için konur.*) ile ilgili beceri, öğrenciler tarafından, çalışma kitaplarında 211 yerde işaretlenmiştir. Kullanılan bu becerinin %95,2'si (201) doğru, %4,8'i (10) ise yanlıştır. Çalışma kitaplarında N3 ile ilgili beceriyi doğru kullanan öğrencilerin oranı %62'dir (36 Öğrenci). *Çalışma kitaplarında N3 ile ilgili beceriyi kullanan öğrenciler bunu iyi bir düzeyde kazanmıştır denilebilir.* Çalışma kitabı-1'de bu becerinin kazanılması için herhangi bir etkinliğe yer verilmemiştir. Burada tespit edilen doğru ve yanlışlar öğrencilerin diğer etkinlik alanlarında yazdıkları yazılara göredir.

N4 (*Dört ve dörtten çok rakamlı sayılar sondan sayılmak üzere üçlü gruplara ayrılarak yazılır ve araya nokta konur.*) ile ilgili beceriyi 57 öğrenci hiç kullanmamış, bu sadece bir öğrenci tarafından 1 kez yanlış kullanılmıştır. Bu beceri de öğrenciler tarafından yeterince kazanılmamıştır. Çalışma kitabı-1'de bu becerinin kazanılması için herhangi bir etkinliğe yer verilmemiştir. Burada tespit edilen yanlış öğrencinin etkinlik alanlarında yazdıkları yazılara göredir.

N5 (*Bir yazının maddelerini gösteren rakam veya harflerden sonra konur.*) ile ilgili beceri 6 öğrenci tarafından 26 yerde işaretlenmiştir. Kullanılan bu işaretlerin hepsi de doğrudur. Bu beceriyi çalışma kitaplarında doğru kullanan öğrencilerin oranı %10,3'tür (6 Öğrenci). Bu beceriyi çalışma kitaplarında kullanmayan öğrenci sayısı 52'dir. Bu beceri öğrenciler tarafından yeterince kazanılmamıştır. Çalışma kitabı-1'de bu becerinin kazanılması için herhangi bir etkinliğe yer verilmemiştir. Burada tespit edilen doğrular öğrencilerin diğer etkinlik alanlarında yazdıkları yazılara göredir.

N6 (*Tarihlerin yazılışında gün, ay ve yılı gösteren sayıları birbirinden ayırmak için konur.*) ile ilgili beceri 16 öğrenci tarafından, 31 yerde ortaya çıkmıştır. Kullanılan bu yerlerin hepsi de doğrudur. Bu beceriyi çalışma kitaplarında doğru kullanan öğrencilerin oranı %27,5'tir (16 Öğrenci). Bu beceriyi çalışma kitaplarında kullanmayan 42 öğrenci vardır. Bu becerinin kazanılması için çalışma kitabı-1'de etkinliklere yer verildiği halde bu beceri öğrenciler tarafından yeterince kazanılamamıştır.

N7 (*Saat ve dakika gösteren sayıları birbirinden ayırmak için konur.*) ile ilgili beceri 3 öğrenci tarafından 4 defa işaretlenmiştir. Kullanılan bu yerlerin hepsi de doğrudur. Bu beceriyi çalışma kitaplarında doğru kullanan öğrencilerin oranı %5,1 (3 Öğrenci) olduğundan noktanın bu becerisi öğrenciler tarafından yeterince kazanılamamıştır. Çalışma kitabı-1'de bu becerinin kazanılması için herhangi bir etkinliğe yer verilmemiştir. Burada tespit edilen doğrular öğrencilerin diğer etkinlik alanlarında yazdıkları yazılara göredir.

IV.1.1.2. Çalışma Kitaplarında Virgülün Kullanımı ile İlgili Bulgular ve Yorumlar

VİRGÜL		D. S.	D. K. K. S.	D. K. Y.	Y. S.	Y. K. K. S.
	V1	1619	55	%71,2	653	57
	V2	464	49	%54,7	384	56
	V3	0	0	%0	0	0
	V4	0	0	%0	0	0
	V5	0	0	%0	41	20
	V6	0	0	%0	0	0
	V7	0	0	%0	0	0
	V8	4	3	%11,1	32	21
	V9	0	0	%0	0	0
	V10	1	1	%50	1	1
Toplam		2088			1111	

Tablo 4: Çalışma Kitaplarında Virgülün Kullanımı ile İlgili Bulgular

4. Sınıf Türkçe dersi çalışma kitabı-1 incelendiğinde noktalama işaretlerinden noktadan sonra en fazla *virgölün* kullanıldığı görülmektedir. *Virgölün* kullanımının öğrenciler tarafından kazanılması için çalışma kitabında etkinliklere yer verilmiştir.

4. sınıfa ait 58 adet Türkçe dersi çalışma kitabı-1’de öğrenciler *virgölün* en fazla V1 (*Birbiri ardınca sıralanan eş görevli kelime ve kelime gruplarının arasına konur.*) ile ilgili becerisini yazılarında işaretlemiştir. Öğrenciler V1 ile ilgili becerileri çalışma kitaplarında 2272 defa kullanmıştır. Öğrenciler tarafından işaretlenen bu yerlerin %71,2’si (1619) doğru kullanılmıştır. İşaretlenen bu yerlerin %28,8’i (653) ise yanlıştır. Bu beceriyi çalışma kitaplarında doğru kullanan öğrencilerin oranı %94,8’dir (55 Öğrenci). Öğrenciler *virgölün* bu becerisini iyi düzeyde kazanmıştır.

V2 (*Sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için konur.*) ile ilgili beceri öğrenciler tarafından 848 yerde kullanılmıştır. Öğrencilerin çalışma kitaplarındaki bu kullanımların %54,7’si (464) doğru, %45,3’ü (384) ise yanlıştır. Bu beceriyi çalışma kitaplarında doğru kullanan öğrencilerin oranı %84,4’tür (49 Öğrenci). *Virgölün*, V2 becerisi ile ilgili kullanımlarını çalışma kitaplarında işaretleyen öğrencilerin çoğunluğu bunu kazanmıştır.

V3 (*Cümle içinde ara sözleri veya ara cümleleri ayırmak için ara sözlerin veya ara cümlelerin başına ve sonuna konur.*) ile ilgili kullanımı doğru ya da yanlış işaretleyen öğrenciye rastlanılmamıştır. Çünkü öğrenciler *virgül* ile ilgili bu beceriyi kullanmamışlardır. Çalışma kitabı-1’de bu becerinin kazanılması için herhangi bir etkinliğe yer verilmemiştir.

V4 (*Anlama güç kazandırmak için tekrarlanan kelimeler arasına konur.*) ile ilgili kullanımını doğru ya da yanlış işaretleyen öğrenciye rastlanılmamıştır. Çalışma kitabı-1’de bu becerinin kazanılması için herhangi bir etkinliğe yer verilmemiştir.

V5 (*Tırnak içinde olmayan alıntı cümlelerinden sonra konur.*) ile ilgili beceriyi 37 öğrenci hiç kullanmamış, *virgölün* bu kullanım becerisi 20 öğrenci tarafından, 41 yerde yanlış kullanılmıştır. Bu beceri öğrenciler tarafından yeterince kazanılamamış-

tır. Çalışma kitabı-1’de bu becerinin kazanılması için herhangi bir etkinliğe yer verilmemiştir. Burada tespit edilen yanlışlar öğrencilerin diğer etkinlik alanlarında yazdıkları yazılara göredir.

V6 (*Konuşma çizgisinden sonraki alıntı cümlesinin bitimine konur.*) ile ilgili becerisini çalışma kitaplarında doğru ya da yanlış işaretleyen öğrenciye rastlanılmamıştır. Çalışma kitabı-1’de bu becerinin kazanılması için herhangi bir etkinliğe yer verilmemiştir.

Virgülün V7 (*Edebî eserlerde konuşma bölümünden önceki ifadenin sonuna konur.*) ile ilgili becerisi öğrenciler tarafından, çalışma kitaplarında doğru ya da yanlış bir şekilde işaretlenmemiştir. Çalışma kitabı-1’de bu becerinin kazanılması için herhangi bir etkinliğe yer verilmemiştir.

Virgülün V8 (*Kendisinden sonraki cümleye bağlı olarak ret, kabul ve teşvik bildiren kelimelerden sonra konur.*) ile ilgili becerisi öğrenciler tarafından 36 yerde kullanılmıştır. Öğrencilerin işaretlediği bu yerlerin %11,1’i (4) doğru, %89,1’i (32) ise yanlıştır. Bu beceriyi çalışma kitaplarında doğru kullanan öğrencilerin oranı %5,1’dir (3 Öğrenci). Virgülün bu becerisi öğrenciler tarafından yeterince kazanılamamıştır. Çalışma kitabı-1’de bu becerinin kazanılması için herhangi bir etkinliğe yer verilmemiştir. Burada tespit edilen doğru ve yanlışlar öğrencilerin diğer etkinlik alanlarında yazdıkları becerilere göredir.

Virgülün V9 (*Bir kelimenin kendisinden sonra gelen kelime veya kelime gruplarıyla yapı ve anlam bakımından bağlantısı olmadığını göstermek ve anlam karışıklığını önlemek için kullanılır.*) ile ilgili becerisini çalışma kitaplarında doğru ya da yanlış işaretleyen öğrenciye rastlanılmamıştır. Çalışma kitabı-1’de bu becerinin kazanılması için herhangi bir etkinliğe yer verilmemiştir.

Virgülün V10 (*Hitap için kullanılan kelimelerden sonra konur.*) kullanım becerisinin, çalışma kitaplarında, 1 tane doğru ve 1 tane de yanlış örneğine rastlanılmıştır. Bu beceriyi öğrenciler çok düşük düzeyde kazanmışlardır. Çalışma kitabı-1’de bu becerinin kazanılması için herhangi bir etkinliğe yer verilmemiştir. Burada tespit edilen doğru ve yanlış öğrencilerin diğer etkinlik alanlarında yazdıkları yazılara göredir.

IV.1.1.3. Çalışma Kitaplarında Noktalı Virgölün Kullanımı ile İlgili Bulgular ve Yorumlar

NOKTALI VİRGÜL		D. S.	D. K. K. S.	D. K. Y.	Y. S.	Y. K. K. S.
	NV1	8	6	%26,6	22	15
	NV2	7	7	%12,5	49	32
Toplam		15			71	

Tablo 5: Çalışma Kitaplarında Noktalı Virgölün Kullanımı ile İlgili Bulgular

Noktalı virgölün NV1 (Cümle içinde virgüllerle ayrılmış tür veya takımları birbirinden ayırmak için konur.) kullanım becerisini öğrenciler, çalışma kitaplarında, 30 yerde işaretlemişlerdir. Öğrenciler tarafından, bu yerlerin %26,6'sı (8) doğru kullanılmış, %73,4'ünü (22) ise yanlış kullanmıştır. Öğrenciler noktalı virgölün NV1 ile ilgili kullanımını kazanmalarında yeterli değildir.

Noktalı virgölün NV2 (Öğeleri arasında virgül bulunan sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için konur.) kullanım becerisini öğrenciler, çalışma kitaplarında, 56 yerde işaretlemişlerdir. Öğrenciler tarafından işaretlenen bu yerlerin %12,5'indeki (7) bu beceri doğru, %87,5'inde (49) ise yanlış işaretlemişlerdir. Öğrenciler, *noktalı virgölün* NV2 ile ilgili kullanımını kazanamamışlardır. Çalışma kitabı-1'de bu becerinin kazanılması için herhangi bir etkinliğe yer verilmemiştir. Burada tespit edilen doğru ve yanlışlar öğrencilerin diğer etkinlik alanlarında yazdıkları yazılara göredir.

IV.1.1.4. Çalışma Kitaplarında İki Noktanın Kullanımı ile İlgili Bulgular ve Yorumlar

İKİ NOKTA		D. S.	D. K. K. S.	D. K. Y.	Y. S.	Y. K. K. S.
	İN1	6	6	%75	2	2
	İN2	216	43	%71,2	87	39
Toplam		222			89	

Tablo 6: Çalışma Kitaplarında İki Noktanın Kullanımı ile İlgili Bulgular

İki noktanın İN1 (Kendisiyle ilgili örnek verilecek cümlelerin sonuna konur.) kullanımını öğrenciler 8 yerde işaretlemişlerdir. Öğrenciler bu beceriyi çalışma kitaplarında %75 (6) oranında doğru, %25 (2) oranında ise yanlış kullanmışlardır. Bu beceriyi çalışma kitaplarında doğru kullanan öğrencilerin oranı %10,3 (6 Öğrenci) olduğundan *iki noktanın* bu becerisi öğrenciler tarafından yeterince kazanılamamıştır. Çalışma kitabı-1’de bu becerinin kazanılması için herhangi bir etkinliğe yer verilmemiştir. Burada tespit edilen doğru ve yanlışlar öğrencilerin diğer etkinlik alanlarında yazdıkları becerilere göredir.

İki noktanın İN2 (Kendisiyle ilgili açıklama verilecek cümlelerin sonuna konur.) ile ilgili becerisini çalışma kitaplarında işaretleyen öğrenciler, bunun %71,2’sini (216) doğru, %28,8’ini (87) ise yanlış kullanmışlardır. Bu beceriyi çalışma kitaplarında doğru kullanan öğrencilerin oranı %74,1 (43 Öğrenci) olduğundan *iki noktanın* bu becerisi öğrenciler tarafından iyi düzeyde kazanılmıştır.

IV.1.1.5. Çalışma Kitaplarında Üç Noktanın Kullanımı ile İlgili Bulgular ve Yorumlar

ÜÇ NOKTA		D. S.	D. K. K. S.	D. K. Y.	Y. S.	Y. K. K. S.
	ÜN1	1	1	%50	1	1
	ÜN2	1	1	%25	3	2
Toplam		2			4	

Tablo 7: Çalışma Kitaplarında Üç Noktanın Kullanımı ile İlgili Bulgular

Üç noktanın ÜN1 (Anlatım olarak tamamlanmamış cümlelerin sonuna konur.) becerisini, öğrencilerin 2 yerde kullandıkları görülmüştür. Öğrenciler tarafından kullanılan bu yerlerin 1’i doğru, 1’i ise yanlıştır. Bu beceriyi çalışma kitaplarında doğru kullanan öğrencilerin oranı %1,7 (1 Öğrenci) olduğundan *üç noktanın* kullanım becerisi öğrenciler tarafından kazanılamamıştır. Çalışma kitabı-1’de bu becerinin kazanılması için herhangi bir etkinliğe yer verilmemiştir. Burada tespit edilen doğru ve yanlış öğrencilerin diğer etkinlik alanlarında yazdıkları yazılara göredir.

Üç noktanın ÜN2 (Sözün bir yerde kesilerek geri kalan bölümün okuyucunun hayal dünyasına bırakıldığını göstermek veya ifadeye güç katmak için konur.) kullanım becerisi, öğrencilerin çalışma kitaplarında 4 yerde işaretlenmiştir. Öğrenciler tarafından işaretlenen bu yerlerin 1'inde bu beceri doğru, 3'ünde ise yanlıştır. Bu beceriyi çalışma kitaplarında doğru kullanan öğrencilerin oranı %1,7 (1 Öğrenci) olduğundan üç noktanın becerisi öğrenciler tarafından kazanılamamıştır. Çalışma kitabı-1'de bu becerinin kazanılması için herhangi bir etkinliğe yer verilmemiştir. Burada tespit edilen doğru ve yanlışlar öğrencilerin diğer etkinlik alanlarında yazdıkları yazılara göredir.

IV.1.1.6. Çalışma Kitaplarında Soru İşaretinin Kullanımı ile İlgili Bulgular ve Yorumlar

SORU İŞARETİ		D. S.	D. K. K. S.	D. K. Y.	Y. S.	Y. K. K. S.
	Sİ1	284	55	%58,5	201	50
	Sİ2	7	3	%77,7	2	2
	Sİ3	0	0	%0	1	1
Toplam		291			204	

Tablo 8: Çalışma Kitaplarında Soru İşaretinin Kullanımı ile İlgili Bulgular

Soru işaretinin Sİ1 (Soru eki veya sözü içeren cümle veya sözlerin sonuna konur.) kullanım becerisini çalışma kitaplarında işaretleyen öğrenciler bu noktalamanın %58,5'ini (284) doğru, %41,5'ini (201) ise yanlış kullanmışlardır. Bu beceriyi çalışma kitaplarında doğru kullanan öğrencilerin oranı %94,8'dir (55 Öğrenci). Bu oran da bu becerinin öğrenciler tarafından kazanıldığını göstermektedir.

Soru işaretinin Sİ2 (Soru bildiren ancak soru eki veya sözü içermeyen cümlelerin sonuna konur.) ile ilgili becerisini çalışma kitaplarında kullanan öğrenciler bunu 9 yerde işaretlemiştir. Kullanılan bu işaretlerin %77,7'si (7) doğru, %22,3'ü (2) ise yanlıştır. Bu beceriyi çalışma kitaplarında doğru kullanan öğrencilerin oranı %5,1 (3 Öğrenci) olduğundan soru işaretinin bu becerisi öğrenciler tarafından yeterince kazanılamamıştır. Çalışma kitabı-1'de bu becerinin kazanılması için herhangi bir etkinliğe yer

verilmemiştir. Burada tespit edilen doğru ve yanlışlar öğrencilerin diğer etkinlik alanlarında yazdıkları yazılara göredir.

Soru işaretinin Sİ3 (Bilinmeyen, kesin olmayan veya şüpheyle karşılanan yer, tarih vb. durumlar için kullanılır.) kullanım becerisini öğrenciler 1 yerde işaretlemiştir. Bir öğrenci tarafından işaretlenen bu yerin de yanlış olduğu görülmüştür. Bu beceriyi çalışma kitaplarında doğru kullanan öğrencilerin oranı %0'dır (0 Öğrenci). Bu beceri öğrenciler tarafından hiç kazanılamamıştır. Çalışma kitabı-1'de bu becerinin kazanılması için herhangi bir etkinliğe yer verilmemiştir. Burada tespit edilen yanlış öğrencinin diğer etkinlik alanlarında yazdıkları yazılara göredir.

IV.1.1.7. Çalışma Kitaplarında Ünlem İşaretinin Kullanımı ile İlgili Bulgular ve Yorumları

ÜNLEM İŞARETİ		D. S.	D. K. K. S.	D. K. Y.	Y. S.	Y. K. K. S.
	Üİ1	51	34	%61,4	32	21
	Üİ2	99	45	%76,1	31	22
Toplam		150			63	

Tablo 9: Çalışma Kitaplarında Ünlem İşaretinin Kullanımı ile İlgili Bulgular

Ünlem işareti, ilkokul 4. sınıf öğrencilerine Türkçe dersinde yazma ile ilgili kazandırılmak istenen diğer bir noktalama işaretidir.

İncelenen 4. sınıfa ait 58 adet Türkçe dersi çalışma kitabı-1'de *ünlem işaretinin* Üİ1 (*Sevinç, kıvanç, acı, korku, şaşma gibi duyguları anlatan cümle veya ibarelerin sonuna konur.*) ile ilgili beceri çalışma kitaplarında 83 defa kullanılmıştır. Öğrenciler tarafından işaretlenen bu yerlerin %61,4'ü (51) doğru, %38,6'sı (32) ise yanlıştır. Bu beceriyi çalışma kitaplarında doğru kullanan öğrencilerin oranı %58,6'dır (34 Öğrenci). *Ünlem işaretinin* bu becerisi öğrenciler tarafından iyi düzeyde kazanılmıştır.

İncelenen 4. sınıfa ait 58 adet Türkçe dersi çalışma kitabı-1'de *ünlem işaretinin* Üİ2 (*Seslenme, hitap ve uyarı sözlerinden sonra konur.*) ile ilgili becerisi, çalışma kitaplarında 130 defa kullanılmıştır. Öğrenciler tarafından kullanılan bu yerlerin %76,1'i (99) doğru, %23,9'u (31) ise yanlıştır. Bu beceriyi çalışma kitaplarında doğru kullanan

öğrencilerin oranı %77,5'tir (45 Öğrenci). *Ünlem işaretinin* bu becerisi öğrenciler tarafından iyi düzeyde kazanılmıştır.

IV.1.1.8. Çalışma Kitaplarında Kısa Çizginin Kullanımı ile İlgili Bulgular ve Yorumları

KISA ÇİZGİ		D. S.	D. K. K. S.	D. K. Y.	Y. S.	Y. K. K. S.
	KÇ1	1134	50	%78,2	315	41
KÇ2	5	2	%100	0	0	
Toplam	1139			315		

Tablo 10: Çalışma Kitaplarında Kısa Çizginin Kullanımı ile İlgili Bulgular

Kısa çizgi, ilkokul 4. sınıf öğrencilerine Türkçe dersinde yazma ile ilgili kazandırılmak istenen diğer bir noktalama işaretidir.

İncelenen 4. sınıfa ait 58 adet Türkçe dersi çalışma kitabı-1'de *kısa çizginin* KÇ1 (*Satıra sığmayan kelimeler bölünürken satır sonuna konur.*) kullanım becerisini, öğrenciler çalışma kitaplarında 1449 yerde işaretlemiştir. Öğrenciler tarafından işaretlenen bu yerlerin %78,2'si (1134) doğrudur. Öğrencilerin işaretlediği *kısa çizginin* KÇ1 ile ilgili becerisinin %21,8'i (315) ise yanlıştır. Bu beceriyi çalışma kitaplarında doğru kullanan öğrencilerin oranı %86,2'dir (50 Öğrenci). *Kısa çizginin* bu becerisi öğrenciler tarafından iyi düzeyde kazanılmıştır. Çalışma kitabı-1'de bu becerinin kazanılması için herhangi bir etkinliğe yer verilmemiştir. Burada tespit edilen doğru ve yanlışlar öğrencilerin diğer etkinlik alanlarında yazdıkları yazılara göredir.

İncelenen 4. sınıfa ait 58 adet Türkçe dersi çalışma kitabı-1'de *kısa çizginin* KÇ2 (*Heceleri göstermek için kullanılır.*) ile ilgili becerisini, öğrenciler çalışma kitaplarında 5 yerde kullanmıştır. İki öğrenci tarafından kullanılan bu yerlerin beşi de doğrudur. Bu beceriyi çalışma kitaplarında doğru kullanan öğrencilerin oranı %3,4'tür (2 Öğrenci). *Kısa çizginin* KÇ2 ile ilgili kullanımını çalışma kitaplarında işaretlemeyen öğrenci sayısı 56'dır. Bu açıklamaya göre bu beceri öğrenciler tarafından kazanılamamıştır. Çalışma kitabı-1'de bu becerinin kazanılması için herhangi bir etkinliğe yer

verilmemiştir. Burada tespit edilen doğrular öğrencilerin diğer etkinlik alanlarında yazdıkları yazılara göredir.

IV.1.1.9. Çalışma Kitaplarında Uzun Çizginin Kullanımı ile İlgili Bulgular ve Yorumları

UZUN ÇİZGİ		D. S.	D. K. K. S.	D. K. Y.	Y. S.	Y. K. K. S.
	UÇ1	0	0	%0	0	0
	UÇ2	0	0	%0	0	0
Toplam		0			0	

Tablo 11: Çalışma Kitaplarında Uzun Çizginin Kullanımı ile İlgili Bulgular

Uzun çizgi, ilkokul 4. sınıf öğrencilerine Türkçe dersinde yazma ile ilgili kazandırılmak istenen diğer bir noktalama işaretidir.

İncelenen 4. sınıfa ait 58 adet Türkçe dersi çalışma kitabı-1’de *uzun çizginin* kullanım becerilerinden olan UÇ1 (*Yazıda satır başına alınan konuşmaları göstermek için kullanılır.*) ve UÇ2 (*Oyunlarda, uzun çizgi konuşanın adından sonra da konabilir.*) ile ilgili doğru veya yanlış hiçbir örneğe rastlanılmamıştır. 4. sınıf Türkçe dersi yazma kazanımlarında bu noktalama işaretine yer verildiği halde çalışma kitabı-1’de bu noktalama işareti ile ilgili örneğe rastlanılmaması önemli bir husustur. Çalışma kitabı-1’de bu becerinin kazanılması için herhangi bir etkinliğe yer verilmemiştir.

IV.1.1.10. Çalışma Kitaplarında Eğik Çizginin Kullanımı ile İlgili Bulgular ve Yorumlar

EĞİK ÇİZGİ		D. S.	D. K. K. S.	D. K. Y.	Y. S.	Y. K. K. S.
	EÇ1	29	15	%100	0	0
	EÇ2	0	0	%0	0	0
Toplam		29			0	

Tablo 12: Çalışma Kitaplarında Eğik Çizginin Kullanımı ile İlgili Bulgular

Eğik çizgi, ilkokul 4. sınıf öğrencilerine Türkçe dersinde, yazma ile ilgili kazandırılmak istenen diğer bir noktalama işaretidir.

4. sınıfa ait 58 adet Türkçe dersi çalışma kitabı-1’de *eğik çizginin* EÇ1 (*Tarihlerin yazılışında gün, ay ve yılı gösteren sayıları birbirinden ayırmak için konur.*) ile ilgili beceriyi, öğrenciler, çalışma kitaplarında, 29 defa kullanmıştır. Öğrenciler tarafından kullanılan bu yerlerin hepsi de doğrudur. Bu beceriyi çalışma kitaplarında doğru kullanan öğrencilerin oranı %25,8 (15 Öğrenci) olduğu göz önüne alındığında bu becerinin öğrenciler tarafından yeterince kazanılmadığı anlaşılmaktadır.

4. sınıfa ait 58 adet Türkçe dersi çalışma kitabı-1’de *eğik çizginin* EÇ2 (*Adres yazarken apartman numarası ile daire numarası arasına ve semt ile şehir arasına konur.*) becerisi ile ilgili doğru veya yanlış hiçbir örneğe rastlanılmamıştır. Çünkü öğrenciler eğik çizgi ile ilgili bu beceriyi kullanamamışlardır. Bu da becerinin öğrenciler tarafından yeterince kazanılmadığını ortaya koymaktadır. Çalışma kitabı-1’de bu becerinin kazanılması için herhangi bir etkinliğe yer verilmemiştir.

IV.1.1.11. Çalışma Kitaplarında Tırnak İşaretinin Kullanımı ile İlgili Bulgular ve Yorumları

TIRNAK İŞARETİ		D. S.	D. K. K. S.	D. K. Y.	Y. S.	Y. K. K. S.
	Tİ1	62	28	%44,2	78	36
	Tİ2	15	9	%78,9	4	4
Toplam		77			82	

Tablo 13: Çalışma Kitaplarında Tırnak İşaretinin Kullanımı ile İlgili Bulgular

Tırnak işareti, ilkokul 4. sınıf öğrencilerine Türkçe dersinde yazma ile ilgili kazandırılmak istenen diğer bir noktalama işaretidir.

4. sınıfa ait 58 adet Türkçe dersi çalışma kitabı-1’de *tırnak işaretinin* Tİ1 (*Başka bir kimseden veya yazıdan olduğu gibi aktarılan sözler tırnak içine alınır.*) ile ilgili becerisi, çalışma kitaplarında, 140 yerde işaretlenmiştir. Öğrenciler tarafından işaretlenen bu yerlerin %44,2’si (62) doğru, %55,8’i (78) ise yanlıştır. Bu beceriyi çalışma kitaplarında doğru kullanan öğrencilerin oranı %48,2’dir (28 Öğrenci). Bu sonuçlardan dolayı *tırnak işaretinin* Tİ1 ile ilgili becerisini çalışma kitaplarında kullanan öğrencilerin bunu kazanamadığı görülmektedir.

İncelenen 4. sınıfa ait 58 adet Türkçe dersi çalışma kitabı-1’de *turnak işaretinin* Tİ2 (*Özel olarak vurgulanmak istenen sözler turnak içine alınır.*) ile ilgili kullanımı çalışma kitaplarında kullanan öğrenciler bunu 19 yerde kullanmıştır. Öğrenciler tarafından kullanılan bu yerlerin %78,9’u (15) doğru, %21,1’i (4) ise yanlıştır. Bu beceriyi çalışma kitaplarında doğru kullanan öğrencilerin oranı %15,5 (9 Öğrenci) olduğundan *turnak işaretinin* bu becerisi öğrenciler tarafından yeterince kazanılamamıştır. Çalışma kitabı-1’de bu becerinin kazanılması için herhangi bir etkinliğe yer verilmemiştir. Burada tespit edilen doğru ve yanlışlar öğrencilerin diğer etkinlik alanlarında yazdıkları yazılara göredir.

IV.1.1.12. Çalışma Kitaplarında Denden İşaretinin Kullanımı ile İlgili Bulgular ve Yorumları

DEN- DEN İŞA- RETİ		D. S.	D. K. K. S.	D. K. Y.	Y. S.	Y. K. K. S.
	DD1	12	2	%100	0	0
Toplam		12			0	

Tablo 14: Çalışma Kitaplarında Denden İşaretinin Kullanımı ile İlgili Bulgular

İncelenen 4. sınıfa ait 58 adet Türkçe dersi çalışma kitabı-1’de *denden işaretinin* DD1 (*Bir yazıdaki maddelerin sıralanmasında veya bir çizelgede alt alta gelen aynı sözlerin, söz gruplarının ve sayıların tekrar yazılmasını önlemek için kullanılır.*) ile ilgili becerisi, çalışma kitaplarında, öğrenciler tarafından 12 yerde işaretlemiştir. İki öğrenci tarafından işaretlenen bu yerlerin hepsi de doğrudur. Bu beceriyi çalışma kitaplarında doğru kullanan öğrencilerin oranı %3,4 (2 Öğrenci) olduğundan *denden işaretinin* bu becerisi öğrenciler tarafından yeterince kazanılamamıştır. Çalışma kitabı-1’de bu becerinin kazanılması için herhangi bir etkinliğe yer verilmemiştir. Burada tespit edilen doğrular öğrencilerin diğer etkinlik alanlarında yazdıkları yazılara göredir.

IV.1.1.13. Çalışma Kitaplarında Yay Ayraç İşaretinin Kullanımı ile İlgili Bulgular ve Yorumları

YAY AY- RAÇ		D. S.	D. K. K. S.	D. K. Y.	Y. S.	Y. K. K. S.
	YA1	31	12	%100	0	0
	YA2	0	0	%0	0	0
Toplam		31			0	

Tablo 15: Çalışma Kitaplarında Yay Ayraç İşaretinin Kullanımı ile İlgili Bulgular

Yay ayraç işareti, ilkokul 4. sınıf öğrencilerine Türkçe dersinde yazma ile ilgili kazandırılmak istenen diğer bir noktalama işaretidir.

İncelenen 4. sınıfa ait 58 adet Türkçe dersi çalışma kitabı-1’de *yay ayraç* işaretinin YAİ1 (*Cümledeki anlamı tamamlayan ve cümlenin dışında kalan ek bilgiler için kullanılır.*) ile ilgili beceriyi çalışma kitaplarında kullanan öğrenciler bunu 31 yerde işaretlemiştir. On iki öğrenci tarafından işaretlenen bu yerlerin hepsi de doğrudur. Bu beceriyi çalışma kitaplarında doğru kullanan öğrencilerin oranı %20,6 (12 Öğrenci) olduğundan *yay ayraç* işaretinin bu becerisi öğrenciler tarafından yeterince kazanılmamıştır. Çalışma kitabı-1’de bu becerinin kazanılması için herhangi bir etkinliğe yer verilmemiştir. Burada tespit edilen doğrular öğrencilerin diğer etkinlik alanlarında yazdıkları yazılara göredir.

İncelenen 4. sınıfa ait 58 adet Türkçe dersi çalışma kitabı-1’de *yay ayraç* işaretinin YAİ2 (*Tiyatro eserlerinde ve senaryolarda konuşanın hareketlerini, durumunu açıklamak ve göstermek için kullanılır.*) becerisi ile ilgili doğru veya yanlış hiçbir örneğe rastlanılmamıştır. Bu beceri öğrenciler tarafından yeterince kazanılmamıştır. Çalışma kitabı-1’de bu becerinin kazanılması için herhangi bir etkinliğe yer verilmemiştir.

IV.1.1.14. Çalışma Kitaplarında Kesme İşaretinin Kullanımı ile İlgili Bulgular ve Yorumları

KESME İŞARETİ		D. S.	D. K. K. S.	D. K. Y.	Y. S.	Y. K. K. S.
	Kİ1	531	50	%50,9	512	55
	Kİ2	1	1	%50	1	1
	Kİ3	6	4	%100	0	0
	Kİ4	36	23	%85,7	6	5
	Kİ5	10	8	%58,8	7	5
Toplam	584			526		

Tablo 16: Çalışma Kitaplarında Kesme İşaretinin Kullanımı ile İlgili Bulgular

Kesme işareti, ilkokul 4. sınıf öğrencilerine Türkçe dersinde yazma ile ilgili kazandırılmak istenen diğer bir noktalama işaretidir.

4. sınıfa ait 58 adet Türkçe dersi çalışma kitabı-1’de *kesme işaretinin* Kİ1 (*Özel adlara getirilen iyelik, durum ve bildirme eklerini kesme işaretiyle ayrılır.*) ile ilgili beceriyi çalışma kitaplarında kullanan öğrenciler bunu 1043 yerde işaretlemiştir. Öğrenciler tarafından işaretlenen bu yerlerin %50,9’u (531) doğru, %49,1’i (512) ise yanlıştır. Bu beceriyi çalışma kitaplarında doğru kullanan öğrencilerin oranı %86,2 (50 Öğrenci) olduğundan *kesme işaretinin* bu becerisi öğrenciler tarafından çoğunlukla kazanılmıştır.

4. sınıfa ait 58 adet Türkçe dersi çalışma kitabı-1’de *kesme işaretinin* Kİ2 (*Kişi adlarından sonra gelen saygı ve unvan sözlerine getirilen ekleri ayırmak için konur.*) kullanım becerisini öğrencilerin, çalışma kitaplarında 2 yerde işaretledikleri görülmüştür. Öğrenciler tarafından işaretlenen bu yerlerin 1’i doğru, 1’i ise yanlıştır. Bu beceriyi çalışma kitaplarında doğru kullanan öğrencilerin oranı %1,7 (1 Öğrenci) olduğundan bu becerinin öğrenciler tarafından yeterince kazanılmadığı anlaşılmaktadır. Çalışma kitabı-1’de bu becerinin kazanılması için herhangi bir etkinliğe yer verilmemiştir. Burada tespit edilen doğru ve yanlış öğrencilerin diğer etkinlik alanlarında yazdıkları yazılara göredir.

4. sınıfa ait 58 adet Türkçe dersi çalışma kitabı-1'de *kesme işareti Kİ3 (Kısaltmalara getirilen ekleri ayırmak için konur.)* ile ilgili becerisi öğrenciler tarafından, çalışma kitaplarında, 6 yerde işaretlenmiştir. Dört öğrencinin işaretlediği bu yerlerin 6'sı da doğrudur. Bu beceriyi çalışma kitaplarında doğru kullanan öğrencilerin oranı %6,8 (4 Öğrenci) olduğundan bu beceri öğrenciler tarafından yeterince kazanılmamıştır. Çalışma kitabı-1'de bu becerinin kazanılması için herhangi bir etkinliğe yer verilmemiştir. Burada tespit edilen doğrular öğrencilerin diğer etkinlik alanlarında yazdıkları yazılara göredir.

4. sınıfa ait 58 adet Türkçe dersi çalışma kitabı-1'de *kesme işaretinin Kİ4 (Sayılara getirilen ekleri ayırmak için konur.)* ile ilgili becerisini çalışma kitaplarında işaretleyen öğrencilerin bunu 42 yerde işaretlediği görülmüştür. Öğrenciler tarafından işaretlenen bu yerlerin %85,7'si (36) doğru, %14,3'ü (6) ise yanlıştır. Bu beceriyi çalışma kitaplarında doğru kullanan öğrencilerin oranı %39,6 (23 Öğrenci) olduğundan bu kullanımın öğrenciler tarafından yeterince kazanılmadığı görülmektedir. Çalışma kitabı-1'de bu becerinin kazanılması için herhangi bir etkinliğe yer verilmemiştir. Burada tespit edilen doğru ve yanlışlar öğrencilerin diğer etkinlik alanlarında yazdıkları yazılara göredir.

4. sınıfa ait 58 adet Türkçe dersi çalışma kitabı-1'de *kesme işaretinin Kİ5 (Belirli bir tarih bildiren ay ve gün adlarına gelen ekleri ayırmak için konur.)* ile ilgili becerisi çalışma kitaplarında, 17 yerde işaretlenmiştir. Öğrenciler tarafından işaretlenen bu yerlerin %58,8'i (10) doğru, %41,2'si (7) ise yanlıştır. Bu beceriyi çalışma kitaplarında doğru kullanan öğrencilerin oranı %13,7 (8 Öğrenci) olduğundan bu kullanım öğrenciler tarafından yeterince kazanılmamıştır. Çalışma kitabı-1'de bu becerinin kazanılması için herhangi bir etkinliğe yer verilmemiştir. Burada tespit edilen doğru ve yanlışlar öğrencilerin diğer etkinlik alanlarında yazdıkları yazılara göredir.

IV.1.2. Yazım Biçimleri ile İlgili Bulgular ve Yorumlar

Bu başlık altında, incelenen 4. sınıf Türkçe dersi çalışma kitabı-1’de tespit edilen soru eki *mı, mi, mu, mü*, bağlaç olan *ki*, bağlaç olan *da, de*, sayıların yazılışı, kısaltmaların yazılışı ve büyük harflerin yazılışı ile ilgili bulgulara ve yorumlarına yer verilmiştir.

IV.1.2.1. Çalışma Kitaplarında Soru Eki *mı, mi, mu, mü*’nün Yazılışı ile İlgili Bulgular ve Yorumları

SORU EKİ		D. S.	D. K. K. S.	D. K. Y.	Y. S.	Y. K. K. S.
	SE1	19	16	%35,8	34	18
	SE2	66	39	%77,6	19	15
	SE3	17	14	%36,9	29	21
Toplam	102			82		

Tablo 17: Çalışma Kitaplarında Soru Eki *mı, mi, mu, mü*’nün Yazılışı ile İlgili Bulgular

Soru eki *mı, mi, mu, mü* ilkökul 4. sınıf öğrencilerine Türkçe dersinde yazma ile ilgili kazandırılmak istenen yazım biçimidir.

İncelenen 4. sınıfa ait 58 adet Türkçe dersi çalışma kitabı-1’de *soru ekinin* SE1 (*Bu ek gelenekleşmiş olarak ayrı yazılır ve kendisinden önceki kelimenin son ünlüsüne bağlı olarak ünlü uyumlarına uyar.*) ile ilgili beceriyi çalışma kitaplarında kullanan öğrenciler, bunu 53 yerde kullanmıştır. Öğrenciler tarafından kullanılan bu yerlerin %35,8’i (19) doğru, %64,2’si (34) ise yanlış kullanılmıştır. Bu beceriyi çalışma kitaplarında doğru kullanan öğrencilerin oranı %27,5’tir (16 Öğrenci). Bu bulgulara göre *soru ekinin* SE1 ile ilgili becerisinin öğrenciler tarafından yeterince kazanılmadığı görülmektedir.

İncelenen 4. sınıfa ait 58 adet Türkçe dersi çalışma kitabı-1’de *soru ekinin* SE2 (*Soru ekinden sonra gelen ekler, bu eke bitişik olarak yazılır.*) ile ilgili becerisini çalışma kitaplarında kullanan öğrenciler bunu 85 yerde kullanmıştır. Öğrenciler tarafından kullanılan bu yerlerin %77,6’sı (66) doğru, %22,4’ü (19) ise yanlıştır. Bu beceriyi çalışma kitaplarında doğru kullanan öğrencilerin oranı %67,2’dir (39 Öğrenci). Bu

bulgulara göre *soru ekinin* SE2 ile ilgili becerisini çalışma kitaplarında kullanan öğrencilerin bu beceriyi kazandıkları görülmektedir.

İncelenen 4. sınıfa ait 58 adet Türkçe dersi çalışma kitabı-1’de *soru ekinin* SE3 (*Soru ekin sorudan başka görevlerde kullanıldığında da ayrı yazılır.*) ile ilgili becerisini öğrenciler, çalışma kitaplarında 46 yerde kullanmışlardır. Öğrenciler tarafından kullanılan bu yerlerin %36,9’u (17) doğru, %63,1’i (34) ise yanlıştır. Bu beceriyi çalışma kitaplarında doğru kullanan öğrencilerin oranı %24,1’dir (14 Öğrenci). Bu bulgulara göre *soru ekinin* SE3 ile ilgili becerisi, öğrenciler tarafından yeterli bir oranda kazanılmadığı görülmektedir.

IV.1.2.2. Bağlaç Olan ki’nin Yazılışı ile İlgili Bulgular ve Yorumları

BAĞLAÇ OLAN KI		D. S.	D. K. K. S.	D. K. Y.	Y. S.	Y. K. K. S.
	BOKİ1	31	15	%33,3	62	26
BOKİ2	275	55	%91,9	24	12	
Toplam	306			86		

Tablo 18: Bağlaç Olan ki’nin Yazılışı ile İlgili Bulgular

Bağlaç olan *ki*, ilkokul 4. sınıf öğrencilerine Türkçe dersinde yazma ile ilgili kazandırılmak istenen yazım biçimidir.

4. sınıfa ait 58 adet Türkçe dersi çalışma kitabı-1’de bağlaç olan *ki’nin* BOKİ1 (*Bağlaç olan ki ayrı yazılır.*) ile ilgili becerisini çalışma kitaplarında kullanan öğrenciler bunu toplam 93 yerde kullanmıştır. Öğrenciler tarafından kullanılan bu yerlerin %33,3’ü (31) doğru, %66,7’si (62) ise yanlış kullanılmıştır. Bu beceriyi çalışma kitaplarında doğru kullanan öğrencilerin oranı %25,8’dir (15 Öğrenci). Bu bulgulara göre bağlaç olan *ki’nin* BOKİ1 ile ilgili becerinin öğrenciler tarafından kazanılmadığı görülmektedir. Çalışma kitabı-1’de bu becerinin kazanılması için herhangi bir etkinliğe yer verilmemiştir. Burada tespit edilen doğru ve yanlışlar öğrencilerin diğer etkinlik alanlarında yazdıkları yazılara göredir.

4. sınıfa ait 58 adet Türkçe dersi çalışma kitabı-1’de bağlaç olan *ki’nin* BOKİ2 (*Birkaç örnekte ki bağlacı kalıplaşmış olduğu için bitişik yazılır: belki, çünkü, hâlbuki*

mademki, meğerki, oysaki, sanki.) ile ilgili becerisini çalışma kitaplarında kullanan öğrenciler bunu toplam 299 yerde kullanmıştır. Öğrenciler tarafından kullanılan bu yerlerin %91,9'u (275) doğru, %8,1'i (24) ise yanlıştır. Bu beceriyi çalışma kitaplarında doğru kullanan öğrencilerin oranı %94,8'dir (50 Öğrenci). Bu bulgulara göre bağlaç olan *ki'nin* BOKİ2 ile ilgili becerisini çalışma kitaplarında kullanan öğrencilerin bu beceriyi çok iyi bir düzeyde kazandıkları görülmektedir. Çalışma kitabı-1'de bu becerinin kazanılması için herhangi bir etkinliğe yer verilmemiştir. Burada tespit edilen doğru ve yanlışlar öğrencilerin diğer etkinlik alanlarında yazdıkları becerilere göredir.

IV.1.2.3. Bağlaç Olan da, de'nin Yazılışı ile İlgili Bulgular ve Yorumları

BAĞLAÇ OLAN DA, DE		D. S.	D. K. K. S.	D. K. Y.	Y. S.	Y. K. K. S.
	BODA1	226	45	%41	325	56
	BODA2	226	45	%99,5	1	1
	BODA3	226	45	%97,8	5	2
Toplam	678			331		

Tablo 19: Bağlaç Olan da, de'nin Yazılışı ile İlgili Bulgular

Bağlaç olan *da, de* ilkököl 4. sınıf öğrencilerine Türkçe dersinde yazma ile ilgili kazandırılmak istenen yazım biçimidir.

4. sınıfa ait 58 adet Türkçe dersi çalışma kitabı-1'de bağlaç olan *da, de'nin* BODA1 (*Bağlaç olan da, de ayrı yazılır ve kendisinden önceki kelimenin son ünlüsüne bağlı olarak büyük ünlü uyumuna uyar.*) ile ilgili becerisini çalışma kitaplarında kullanan öğrenciler bunu 551 yerde yazmışlardır. Öğrenciler tarafından kullanılan bu yerlerin %41'i (226) doğru, %59'u (325) ise yanlıştır. Bu beceriyi çalışma kitaplarında doğru kullanan öğrencilerin oranı %77,5'tir (45 Öğrenci). Bu bulgulara göre bağlaç olan *da, de'nin* BODA1 ile ilgili becerisini çalışma kitaplarında kullanan öğrencilerin bu beceriyi kazanamadıkları görülmektedir.

4. sınıfa ait 58 adet Türkçe dersi çalışma kitabı-1'de bağlaç olan *da, de'nin* BODA2 (*Ayrı yazılan da, de ta, te biçiminde yazılmaz.*) ile ilgili becerisini çalışma

kitaplarında kullanan öğrenciler bunu 227 yerde kullanmıştır. Öğrenciler tarafından kullanılan bu yerlerin %99,5'i (226) doğru, %0,5'i (1) ise yanlıştır. Bu beceriyi çalışma kitaplarında doğru kullanan öğrencilerin oranı %77,5'dir (45 Öğrenci). Bu bulgulara göre bağlaç olan *da, de'nin* BODA2 ile ilgili becerisini çalışma kitaplarında kullanan öğrencilerin bu beceriyi iyi bir düzeyde kazandıkları görülmektedir.

4. sınıfa ait 58 adet Türkçe dersi çalışma kitabı-1'de bağlaç olan *da, de'nin* BODA3 (*da, de bağlacı kendisinden önceki kelimedden kesme ile ayrılmaz.*) ile ilgili becerisini çalışma kitaplarında kullanan öğrenciler bunu 231 yerde kullanmıştır. Öğrenciler tarafından kullanılan bu yerlerin %97,8'i (226) doğru, %2,2'si (5) ise yanlıştır. Bu beceriyi çalışma kitaplarında doğru kullanan öğrencilerin oranı %77,5'tir (45 Öğrenci). Bu bulgulara göre bağlaç olan *da, de'nin* BODA3 ile ilgili becerisini çalışma kitaplarında kullanan öğrencilerin bu beceriyi iyi bir düzeyde kazandıkları görülmektedir.

IV.1.2.4. Sayıların Yazılışı ile İlgili Bulgular ve Yorumları

SAYILARIN YAZILIŞI		D. S.	D. K. K. S.	D. K. Y.	Y. S.	Y. K. K. S.
	SY1	103	44	%82,4	22	6
	SY2	3	2	%100	0	0
	SY3	2	1	%100	0	0
	SY4	1	1	%100	0	0
Toplam	109			22		

Tablo 20: Sayıların Yazılışı ile İlgili Bulgular

Sayıların yazılışı, ilkokul 4. sınıf öğrencilerine Türkçe dersinde yazma ile ilgili kazandırılmak istenen diğer bir yazım biçimidir.

İncelenen 4. sınıfa ait 58 adet Türkçe dersi çalışma kitabı-1'de *sayıların yazılışı* SY1 (*Sayılar harflerle de yazılabilir.*) ile ilgili beceriyi çalışma kitaplarında kullanan öğrenciler bunu 125 yerde kullanmıştır. Öğrenciler tarafından kullanılan bu yerlerin %82,4'ü (103) doğru, %17,6'sı (22) ise yanlıştır. Bu beceriyi çalışma kitaplarında doğru kullanan öğrencilerin oranı %75,8'dir (44 Öğrenci). Bu bulgulara göre *sayıların*

yazılışı SY1'in ile ilgili beceriyi çalışma kitaplarında kullanan öğrencilerin bu beceriyi kazandıkları görülmektedir.

İncelenen 4. sınıfa ait 58 adet Türkçe dersi çalışma kitabı-1'de *sayıların yazılışının SY2 (Saatler ve dakikalar metin içinde yazıyla da yazılabilir.)* ile ilgili becerisini çalışma kitaplarında kullanan öğrenciler bunu 3 yerde kullanmıştır. İki öğrenci tarafından kullanılan bu yerlerin 3'ü de doğru kullanılmıştır. Bu beceriyi çalışma kitaplarında doğru kullanan öğrencilerin oranı %3,4'tür (2 Öğrenci). Bu bulgulara göre *sayıların yazılışı SY2* ile ilgili beceri öğrenciler tarafından kazanılmadığı görülmektedir.

İncelenen 4. sınıfa ait 58 adet Türkçe dersi çalışma kitabı-1'de *sayıların yazılışının SY3 (Dört veya daha çok basamaklı sayıların kolay okunabilmesi amacıyla içinde geçen bin, milyon, milyar ve trilyon sözleri harfle yazılabilir.)* ile ilgili becerisini çalışma kitaplarında kullanan öğrenciler bunu 2 yerde kullanmıştır. Bir öğrenci tarafından kullanılan bu yerlerin 2'si de doğru kullanılmıştır. Bu beceriyi çalışma kitaplarında doğru kullanan öğrencilerin oranı %1,7'dir (1 Öğrenci). Bu bulgulara göre *sayıların yazılışı SY3* ile ilgili beceri öğrenciler tarafından kazanılmamıştır. Çalışma kitabı-1'de bu becerinin kazanılması için herhangi bir etkinliğe yer verilmemiştir. Burada tespit edilen doğrular öğrencinin diğer etkinlik alanlarında yazdıkları becerilere göredir.

İncelenen 4. sınıfa ait 58 adet Türkçe dersi çalışma kitabı-1'de *sayıların yazılışı SY4 (Birden fazla kelimedenden oluşan sayılar ayrı yazılır.)* ile ilgili beceriyi çalışma kitaplarında sadece bir öğrenci kullanmıştır. Bir öğrenci tarafından kullanılan bu beceri de doğru kullanılmıştır. Bu beceriyi çalışma kitaplarında doğru kullanan öğrencilerin oranı %1,7'dir (1 Öğrenci). Bu bulgulara göre *sayıların yazılışı SY4* ile ilgili beceri öğrenciler tarafından çok az kazanıldığı görülmektedir. Çalışma kitabı-1'de bu becerinin kazanılması için herhangi bir etkinliğe yer verilmemiştir. Burada tespit edilen doğrular öğrencinin diğer etkinlik alanlarında yazdıkları becerilere göredir.

IV.1.2.5. Kısaltmaların Yazılışı ile İlgili Bulgular ve Yorumları

KISALT- MALAR		D. S.	D. K. K. S.	D. K. Y.	Y. S.	Y. K. K. S.
	K1	18	11	%90	2	2
K2	7	5	%100	0	0	
Toplam		25			2	

Tablo 21: Kısaltmaların Yazılışı ile İlgili Bulgular

Kısaltmaların yazılışı, ilkokul 4. sınıf öğrencilerine Türkçe dersinde yazma ile ilgili kazandırılmak istenen diğer bir yazım biçimidir.

İncelenen 4. sınıfa ait 58 adet Türkçe dersi çalışma kitabı-1’de *kısaltmaların yazılışı* K1 (*Kuruluş, ülke, kitap, dergi ve yön adlarının kısaltmalarını her kelimenin ilk harfinin büyük olarak yazılmasıyla yapılır.*) ile ilgili beceriyi çalışma kitaplarında kullanan öğrenciler bunu toplam 20 yerde kullanmıştır. Öğrenciler tarafından kullanılan bu yerlerin %90’ı (18) doğru, %10’u (2) ise yanlıştır. Bu beceriyi çalışma kitaplarında doğru kullanan öğrencilerin oranı %18,9’dur (11 Öğrenci). Bu bulgulara göre K1 ile ilgili becerinin öğrenciler tarafından düşük bir oranda kazanıldığı görülmektedir. Çalışma kitabı-1’de bu becerinin kazanılması için herhangi bir etkinliğe yer verilmemiştir. Burada tespit edilen doğru ve yanlışlar öğrencilerin diğer etkinlik alanlarında yazdıkları yazılara göredir.

İncelenen 4. sınıfa ait 58 adet Türkçe dersi çalışma kitabı-1’de *kısaltmaların yazılışı* K2 (*Ölçü birimlerinin uluslar arası kısaltmaları kullanılır.*) ile ilgili beceriyi çalışma kitaplarında kullanan öğrenciler bunu 7 yerde kullanmıştır. Beş öğrenci tarafından kullanılan bu yerlerin 7’si de doğrudur. Bu beceriyi çalışma kitaplarında doğru kullanan öğrencilerin oranı %8,6’dır (5 Öğrenci). Bu bulgulara göre K2 ile ilgili becerinin öğrenciler tarafından kazanılmadığı görülmektedir. Çalışma kitabı-1’de bu becerinin kazanılması için herhangi bir etkinliğe yer verilmemiştir. Burada tespit edilen doğrular öğrencilerin diğer etkinlik alanlarında yazdıkları yazılara göredir.

IV.1.2.6. Büyük Harflerin Yazılışı ile İlgili Bulgular ve Yorumları

BÜYÜK HARFLERİN YAZILIŞI		D. S.	D. K. K. S.	D. K. Y.	Y. S.	Y. K. K. S.
	BHY1	13338	55	%79,7	3383	54
	BHY2	78	36	%63,4	45	18
	BHY3	0	0	%0	0	0
	BHY4	1755	55	%74,4	601	54
	BHY5	3	1	%60	2	1
	BHY6	0	0	%0	0	0
	BHY7	935	57	%86,1	150	29
	BHY8	136	36	%73,5	49	23
	BHY9	1311	55	%85,9	215	40
	BHY10	0	0	%0	0	0
	BHY11	14	7	%51,8	13	11
	BHY12	33	19	%68,7	15	13
	BHY13	3	2	%60	2	1
	BHY14	90	34	%70,8	37	22
	BHY15	77	37	%50,9	74	25
	BHY16	34	20	%77,2	10	8
	BHY17	89	39	%83,9	17	13
	BHY18	0	0	%0	0	0
	BHY19	8	7	%72,7	3	2
	BHY20	0	0	%0	2	1
	BHY21	1	1	%100	0	0
	BHY22	245	52	%81,6	55	24
	BHY23	0	0	%0	2	1
	BHY24	0	0	%0	0	0
	BHY25	0	0	%0	1	1
	BHY26	0	0	%0	0	0

	BHY27	1	1	%50	1	1
	BHY28	10	8	%43,4	13	9
	BHY29	71	31	%63,3	41	24
	BHY30	0	0	%0	0	0
	BHY31	52	25	%75,3	15	10
	BHY32	2	2	%100	0	0
	BHY33	25	15	%28,7	62	34
	BHY34	391	57	%54,3	328	56
Toplam		18702			5136	

Tablo 22: Büyük Harflerin Yazılışı ile İlgili Bulgular

Yazım biçimleri içinde en fazla *büyük harflerin kullanımı* öne çıkmaktadır. *Büyük harflerin kullanımının* geniş olması ve bir cümlede bazen birkaç defa bulunması bu gerekçe sebebiyledir. *Büyük harflerin kullanımı* yazım biçimlerinin temelini oluşturmaktadır. *Büyük harflerin kullanımı* ile ilgili becerileri, yazdığı yazılarda yerinde ve doğru kullanan bir öğrenci, yazım hatalarını büyük oranda azaltacaktır.

4. sınıfa ait 58 adet Türkçe dersi çalışma kitabı-1’de *büyük harflerin yazılışı* BHY1 (*Cümle büyük harfle başlar.*) ile ilgili beceriyi çalışma kitaplarında kullanan öğrenciler bunu 16721 yerde kullanmıştır. Öğrenciler tarafından kullanılan bu yerlerin %79,7’si (13338) doğru, %20,3’ü (3383) ise yanlıştır. Bu beceriyi çalışma kitaplarında doğru kullanan öğrencilerin oranı %94,8 (55 Öğrenci) olduğundan bu beceri öğrenciler tarafından yeterince kazanılmıştır, denilebilir.

4. sınıfa ait 58 adet Türkçe dersi çalışma kitabı-1’de *büyük harflerin yazılışı* BHY2 (*Cümle içinde tırnak veya yay ayraç içine alınan cümleler büyük harfle başlar ve sonlarına uygun noktalama işaretini (nokta, soru, ünlem vb.) konur.*) ile ilgili beceriyi çalışma kitaplarında kaydeden öğrenciler bunu 123 yerde kullanmıştır. Öğrenciler tarafından kullanılan bu yerlerin %63,4’ü (78) doğru, %36,6’sı (45) ise yanlıştır. Bu beceriyi çalışma kitaplarında doğru kullanan öğrencilerin oranı %62 (36 Öğrenci) olduğundan bu beceri öğrenciler tarafından yeterince kazanılmıştır.

4. sınıfa ait 58 adet Türkçe dersi çalışma kitabı-1'de *büyük harflerin yazılışı* BHY3 (*Tabela, levha ve levha niteliğindeki yazılarda geçen kelimeler büyük harfle başlar.*) ile ilgili becerinin doğru veya yanlış hiçbir örneğine rastlanılmamıştır. Bu beceri öğrenciler tarafından kazanılmamıştır. Çalışma kitabı-1'de bu becerinin kazanılması için herhangi bir etkinliğe yer verilmemiştir.

4. sınıfa ait 58 adet Türkçe dersi çalışma kitabı-1'de *büyük harflerin yazılışı* BHY4 (*İki noktadan sonra gelen cümleler büyük harfle başlar.*) ile ilgili beceriyi çalışma kitaplarında kullanan öğrenciler bunu 2356 yerde kullanmıştır. Öğrenciler tarafından kullanılan bu yerlerin %74,4'ü (1755) doğru, %25,6'sı (601) ise yanlıştır. Bu beceriyi çalışma kitaplarında doğru kullanan öğrencilerin oranı %94,8'dir (55 Öğrenci). Bu bulgulara göre bu beceri öğrenciler tarafından yeterince kazanılmıştır.

4. sınıfa ait 58 adet Türkçe dersi çalışma kitabı-1'de *büyük harflerin yazılışı* BHY5 (*Rakamla başlayan cümlelerde rakamdan sonra gelen kelime özel ad değilse büyük harfle başlamaz.*) ile ilgili beceriyi çalışma kitaplarında kullanan öğrenciler bunu 5 yerde yazmıştır. Öğrenciler tarafından kullanılan bu yerlerin %60'ı (3) doğru, %40'ı (2) ise yanlıştır. Bu beceriyi çalışma kitaplarında doğru kullanan öğrencilerin oranı %1,7 (1 Öğrenci) olduğundan bu becerinin öğrenciler tarafından yeterince kazanılmadığı anlaşılmaktadır. Çalışma kitabı-1'de bu becerinin kazanılması için herhangi bir etkinliğe yer verilmemiştir. Burada tespit edilen doğru ve yanlışlar öğrencinin diğer etkinlik alanlarında yazdıkları yazılara göredir.

4. sınıfa ait 58 adet Türkçe dersi çalışma kitabı-1'de *büyük harflerin yazılışı* BHY6 (*Örnek niteliğindeki kelimelerle başlayan cümlede de ilk harf büyük yazılır.*) ile ilgili becerinin doğru veya yanlış hiçbir örneğine rastlanılmamıştır. Bu bulgulara göre bu beceri öğrenciler tarafından hiç kazanılmamıştır. Çalışma kitabı-1'de bu becerinin kazanılması için herhangi bir etkinliğe yer verilmemiştir.

4. sınıfa ait 58 adet Türkçe dersi çalışma kitabı-1'de *büyük harflerin yazılışı* BHY7 (*Dizeler büyük harfle başlar.*) ile ilgili beceriyi çalışma kitaplarında kullanan öğrenciler bunu 1085 yerde kullanmıştır. Öğrenciler tarafından kullanılan bu yerlerin %86,1'i (935) doğru, %13,9'u (150) ise yanlıştır. Bu beceriyi çalışma kitaplarında

doğru kullanan öğrencilerin oranı %98,2 (57 Öğrenci) olduğundan bu beceri öğrenciler tarafından çok iyi bir düzeyde kazanılmıştır.

4. sınıfa ait 58 adet Türkçe dersi çalışma kitabı-1'de *büyük harflerin yazılışı* BHY8 (*Özel adlar büyük harfle başlar.*) ile ilgili beceriyi çalışma kitaplarında yazan öğrenciler bunu 185 yerde kullanmıştır. Öğrenciler tarafından kullanılan bu yerlerin %73,5'i (136) doğru, %26,5'i (49) ise yanlıştır. Bu beceriyi çalışma kitaplarında doğru kullanan öğrencilerin oranı %62'dir (36 Öğrenci). Bu bulgulara göre bu beceri öğrenciler tarafından yeterince kazanılmıştır.

İncelenen 4. sınıfa ait 58 adet Türkçe dersi çalışma kitabı-1'de *büyük harflerin yazılışı* BHY9 (*Kişi adlarıyla soyadları büyük harfle başlar.*) ile ilgili beceriyi çalışma kitaplarında yazan öğrenciler, bunu 1526 yerde kullanmıştır. Öğrenciler tarafından kullanılan bu yerlerin %85,9'u (1311) doğru, %14,1'i (215) ise yanlıştır. Bu beceriyi çalışma kitaplarında doğru kullanan öğrencilerin oranı %94,8 (55 Öğrenci) olduğundan bu beceri öğrenciler tarafından iyi düzeyde kazanılmıştır.

İncelenen 4. sınıfa ait 58 adet Türkçe dersi çalışma kitabı-1'de *büyük harflerin yazılışı* BHY10 (*Takma adlar büyük harfle başlar.*) ile ilgili becerinin, çalışma kitaplarında doğru veya yanlış hiçbir örneğine rastlanılmamıştır. Bu beceri öğrenciler tarafından hiç kazanılamamıştır. Çalışma kitabı-1'de bu becerinin kazanılması için herhangi bir etkinliğe yer verilmemiştir.

İncelenen 4. sınıfa ait 58 adet Türkçe dersi çalışma kitabı-1'de *büyük harflerin yazılışı* BHY11 (*Kişi adlarından önce ve sonra gelen unvanlar, sayđı sözleri, rütbe adları ve lakaplar büyük harfle başlar.*) ile ilgili beceriyi çalışma kitaplarında kullanan öğrenciler, bunu 27 yerde kullanmıştır. Öğrenciler tarafından kullanılan bu yerlerin %51,8'i (14) doğru, %48,2'si (13) ise yanlıştır. Bu beceriyi çalışma kitaplarında doğru kullanan öğrencilerin oranı %12'dir (7 Öğrenci). Bu bulgulara göre bu beceri öğrenciler tarafından yeterince kazanılamamıştır. Çalışma kitabı-1'de bu becerinin kazanılması için herhangi bir etkinliğe yer verilmemiştir. Burada tespit edilen doğru ve yanlışlar öğrencilerin diğer etkinlik alanlarında yazdıkları yazılara göredir.

İncelenen 4. sınıfa ait 58 adet Türkçe dersi çalışma kitabı-1'de *büyük harflerin yazılışı* BHY12 (*Cümle içinde özel adın yerine kullanılan makam veya unvan sözleri büyük harfle başlar.*) ile ilgili beceriyi çalışma kitaplarında kullanan öğrenciler bunu 48 yerde kullanmıştır. Öğrenciler tarafından kullanılan bu yerlerin %68,7'si (33) doğru, %31,3'si (15) ise yanlıştır. Bu beceriyi çalışma kitaplarında doğru kullanan öğrencilerin oranı %32,7 (19 Öğrenci) olduğundan bu beceri öğrenciler tarafından yeterince kazanılamamıştır. Çalışma kitabı-1'de bu becerinin kazanılması için herhangi bir etkinliğe yer verilmemiştir. Burada tespit edilen doğru ve yanlışlar öğrencilerin diğer etkinlik alanlarında yazdıkları yazılara göredir.

İncelenen 4. sınıfa ait 58 adet Türkçe dersi çalışma kitabı-1'de *büyük harflerin yazılışı* BHY13 (*Saygı bildiren sözlerden sonra gelen ve makam, mevki, unvan bildiren kelimeler büyük harfle başlar.*) ile ilgili beceriyi çalışma kitaplarında kullanan öğrenciler bunu 5 yerde kullanmıştır. Öğrenciler tarafından kullanılan bu yerlerin %60'ı (3) doğru, %40'ı (2) ise yanlıştır. BHY13 ile ilgili beceriyi çalışma kitaplarında doğru kullanan öğrencilerin oranı %3,4 (2 Öğrenci) olduğundan bu beceri öğrenciler tarafından yeterince kazanılamamıştır. Çalışma kitabı-1'de bu becerinin kazanılması için herhangi bir etkinliğe yer verilmemiştir. Burada tespit edilen doğru ve yanlışlar öğrencilerin diğer etkinlik alanlarında yazdıkları yazılara göredir.

İncelenen 4. sınıfa ait 58 adet Türkçe dersi çalışma kitabı-1'de *büyük harflerin yazılışı* BHY14 (*Hayvanlara verilen özel adlar büyük harfle başlar.*) ile ilgili beceriyi çalışma kitaplarında yazan öğrenciler bunu 127 yerde kullanmıştır. Öğrenciler tarafından kullanılan bu yerlerin %70,8'i (90) doğru, %29,2'si (37) ise yanlıştır. BHY14 ile ilgili beceriyi çalışma kitaplarında doğru kullanan öğrencilerin oranı %58,6 (34 Öğrenci) olduğundan bu beceri öğrenciler tarafından yeterince kazanılmıştır.

İncelenen 4. sınıfa ait 58 adet Türkçe dersi çalışma kitabı-1'de *büyük harflerin yazılışı* BHY15 (*Millet, boy, oymak adları büyük harfle başlar.*) ile ilgili beceriyi çalışma kitaplarında kullanan öğrenciler bunu 151 yerde yazmıştır. Öğrenciler tarafından kullanılan bu yerlerin %50,9'u (77) doğru, %49,1'i (74) ise yanlıştır. BHY15 ile ilgili beceriyi çalışma kitaplarında doğru kullanan öğrencilerin oranı %63,7 (37 Öğrenci)

olduğundan bu beceri öğrenciler tarafından yeterince kazanılmıştır. Çalışma kitabı-1’de bu becerinin kazanılması için herhangi bir etkinliğe yer verilmemiştir. Burada tespit edilen doğru ve yanlışlar öğrencilerin diğer etkinlik alanlarında yazdıkları yazılara göredir.

4. sınıfa ait 58 adet Türkçe dersi çalışma kitabı-1’de *büyük harflerin yazılışı* BHY16 (*Dil ve lehçe adları büyük harfle başlar.*) ile ilgili beceriyi çalışma kitaplarında yazan öğrenciler bunu 44 yerde kullanmıştır. Öğrenciler tarafından kullanılan bu yerlerin %77,2’si (34) doğru, %22,8’i (10) ise yanlıştır. BHY16 ile ilgili beceriyi çalışma kitaplarında doğru kullanan öğrencilerin oranı %34,4 (20 Öğrenci) olduğundan bu beceri öğrenciler tarafından yeterince kazanılamamıştır. Çalışma kitabı-1’de bu becerinin kazanılması için herhangi bir etkinliğe yer verilmemiştir. Burada tespit edilen doğru ve yanlışlar öğrencilerin diğer etkinlik alanlarında yazdıkları yazılara göredir.

4. sınıfa ait 58 adet Türkçe dersi çalışma kitabı-1’de *büyük harflerin yazılışı* BHY17 (*Devlet adları büyük harfle başlar.*) ile ilgili beceriyi çalışma kitaplarında kullanan öğrenciler bunu 106 yerde kullanmıştır. Öğrenciler tarafından kullanılan bu yerlerin %83,9’u (89) doğru, %16,1’i (17) ise yanlıştır. BHY17 ile ilgili beceriyi çalışma kitaplarında doğru kullanan öğrencilerin oranı %67,2 (39 Öğrenci) olduğundan bu beceri öğrenciler tarafından iyi düzeyde kazanılmıştır. Çalışma kitabı-1’de bu becerinin kazanılması için herhangi bir etkinliğe yer verilmemiştir. Burada tespit edilen doğru ve yanlışlar, öğrencilerin diğer etkinlik alanlarında yazdıkları yazılara göredir.

4. sınıfa ait 58 adet Türkçe dersi çalışma kitabı-1’de *büyük harflerin yazılışı* BHY18 (*Din ve mezhep adları ile bunların mensuplarını bildiren sözler büyük harfle başlar.*) ile ilgili becerinin çalışma kitaplarında doğru veya yanlış örneğine rastlanılmamıştır. Bu bulgulara göre bu beceri öğrenciler tarafından hiç kazanılamamıştır. Çalışma kitabı-1’de bu becerinin kazanılması için herhangi bir etkinliğe yer verilmemiştir.

4. sınıfa ait 58 adet Türkçe dersi çalışma kitabı-1’de *büyük harflerin yazılışı* BHY19 (*Din ve mitoloji ile ilgili özel adlar büyük harfle başlar.*) ile ilgili beceriyi

çalışma kitaplarında kullanan öğrenciler bunu 11 yerde yazmıştır. Öğrenciler tarafından kullanılan bu yerlerin %72,7'si (8) doğru, %27,3'ü (3) ise yanlıştır. BHY19 ile ilgili beceriyi çalışma kitaplarında doğru kullanan öğrencilerin oranı %12,6 (7 Öğrenci) olduğundan bu beceri öğrenciler tarafından yeterince kazanılamamıştır. Çalışma kitabı-1'de bu becerinin kazanılması için herhangi bir etkinliğe yer verilmemiştir. Burada tespit edilen doğru ve yanlışlar, öğrencilerin diğer etkinlik alanlarında yazdıkları yazılara göredir.

İncelenen 4. sınıfa ait 58 adet Türkçe dersi çalışma kitabı-1'de *büyük harflerin yazılışı* BHY20 (*Gezegen ve yıldız adları büyük harfle başlar.*) ile ilgili becerinin doğru örneğine rastlanılmamakla beraber, bir öğrencinin yazımında iki yanlış örneğine rastlanılmıştır. BHY20 ile ilgili beceriyi çalışma kitaplarında doğru kullanan öğrencilerin oranı %0 (0 Öğrenci) olduğundan bu beceri öğrenciler tarafından hiç kazanılamamıştır. Çalışma kitabı-1'de bu becerinin kazanılması için herhangi bir etkinliğe yer verilmemiştir. Burada tespit edilen yanlışlar öğrencinin diğer etkinlik alanlarında yazdıkları becerilere göredir.

İncelenen 4. sınıfa ait 58 adet Türkçe dersi çalışma kitabı-1'de *büyük harflerin yazılışı* BHY21 (*Düşünce, hayat tarzı, politika vb. anlamlar bildirdiğinde doğu ve batı sözlerinin ilk harfleri büyük yazılır.*) ile ilgili becerinin bir tane doğru örneğine rastlanılmış, yanlış örneğine rastlanılmamıştır. BHY21 ile ilgili beceriyi çalışma kitaplarında doğru kullanan öğrencilerin oranı %1,7 (1 Öğrenci) olduğundan bu beceri öğrenciler tarafından yeterince kazanılamamıştır. Çalışma kitabı-1'de bu becerinin kazanılması için herhangi bir etkinliğe yer verilmemiştir. Burada tespit edilen doğru, öğrencinin diğer etkinlik alanlarında yazdıkları becerilere göredir.

İncelenen 4. sınıfa ait 58 adet Türkçe dersi çalışma kitabı-1'de *büyük harflerin yazılışı* BHY22 (*Yer adları (kita, bölge, il, ilçe, köy, semt vb.) büyük harfle başlar.*) ile ilgili beceriyi çalışma kitaplarında kullanan öğrenciler bunu 300 yerde kullanmıştır. Öğrenciler tarafından kullanılan bu yerlerin %81,6'sı (245) doğru, %18,4'ü (55) ise yanlıştır. BHY22 ile ilgili beceriyi çalışma kitaplarında doğru kullanan öğrencilerin

oranı %89,6 (52 Öğrenci) olduğundan bu beceri öğrenciler tarafından iyi düzeyde kazanılmıştır.

İncelenen 4. sınıfa ait 58 adet Türkçe dersi çalışma kitabı-1'de *büyük harflerin yazılışı* BHY23 (*Yer adlarında ilk isimden sonra gelen ve deniz, nehir, göl, dağ, boğaz vb. tür bildiren ikinci isimler büyük harfle başlar.*) ile ilgili becerinin doğru örneğine rastlanılmamakla beraber, bir öğrencinin yazımında iki yanlış örneğe rastlanmıştır. BHY23 ile ilgili beceriyi çalışma kitaplarında doğru kullanan öğrencilerin oranı %0 (0 Öğrenci) olduğundan bu beceri öğrenciler tarafından hiç kazanılamamıştır.

İncelenen 4. sınıfa ait 58 adet Türkçe dersi çalışma kitabı-1'de *büyük harflerin yazılışı* BHY24 (*Mahalle, meydan, bulvar, cadde, sokak adlarında geçen mahalle, meydan, bulvar, cadde, sokak kelimeleri büyük harfle başlar.*) ile ilgili becerinin çalışma kitaplarında doğru veya yanlış örneğine rastlanılmamıştır. Dolayısıyla bu beceri öğrenciler tarafından kazanılamamıştır. Çalışma kitabı-1'de bu becerinin kazanılması için herhangi bir etkinliğe yer verilmemiştir.

İncelenen 4. sınıfa ait 58 adet Türkçe dersi çalışma kitabı-1'de *büyük harflerin yazılışı* BHY25 (*Saray, köşk, han, kale, köprü, kule, anıt vb. yapı adlarının bütün kelimeleri büyük harfle başlar.*) ile ilgili becerinin doğru örneğine rastlanılmamakla beraber, bir öğrencinin yazımında, bir yanlış örneğine rastlanılmıştır. BHY25 ile ilgili beceriyi çalışma kitaplarında doğru kullanan öğrencilerin oranı %0 (0 Öğrenci) olduğundan bu beceri öğrenciler tarafından hiç kazanılamamıştır. Çalışma kitabı-1'de bu becerinin kazanılması için herhangi bir etkinliğe yer verilmemiştir. Burada tespit edilen yanlış öğrencinin diğer etkinlik alanlarında yazdıkları yazılara göredir.

İncelenen 4. sınıfa ait 58 adet Türkçe dersi çalışma kitabı-1'de *büyük harflerin yazılışı* BHY26 (*Yer bildiren özel isimlerde kısaltmalı söyleyiş söz konusu olduğunda, yer adının ilk harfi büyük yazılır.*) ile ilgili becerinin çalışma kitaplarında doğru veya yanlış örneğine rastlanılmamıştır. Dolayısıyla bu beceri öğrenciler tarafından kazanılamamıştır. Çalışma kitabı-1'de bu becerinin kazanılması için herhangi bir etkinliğe yer verilmemiştir.

İncelenen 4. sınıfa ait 58 adet Türkçe dersi çalışma kitabı-1'de *büyük harflerin yazılışı* BHY27 (*Kurum, kuruluş ve kurul adlarının her kelimesi büyük harfle başlar.*) ile ilgili becerinin çalışma kitaplarında bir tane doğru, bir tane de yanlış örneğine rastlanılmıştır. BHY27 ile ilgili beceriyi çalışma kitaplarında doğru kullanan öğrencilerin oranı %1,7 (1 Öğrenci) olduğundan bu beceri öğrenciler tarafından çok düşük düzeyde kazanılmıştır. Çalışma kitabı-1'de bu becerinin kazanılması için herhangi bir etkinliğe yer verilmemiştir. Burada tespit edilen doğru ve yanlışlar öğrencinin diğer etkinlik alanlarında yazdıkları yazılara göredir.

İncelenen 4. sınıfa ait 58 adet Türkçe dersi çalışma kitabı-1'de *büyük harflerin yazılışı* BHY28 (*Ulusal, resmî ve dinî bayramlarla anma ve kutlama günlerinin adları büyük harfle başlar.*) ile ilgili beceriyi çalışma kitaplarında kullanan öğrenciler bunu 23 yerde yazmıştır. Öğrenciler tarafından kullanılan bu yerlerin %43,4'ü (10) doğru, %56,6'sı (13) ise yanlıştır. BHY28 ile ilgili beceriyi çalışma kitaplarında doğru kullanan öğrencilerin oranı %13,7'dir (8 Öğrenci). Bu bulgulara göre bu beceri öğrenciler tarafından yeterince kazanılamamıştır.

İncelenen 4. sınıfa ait 58 adet Türkçe dersi çalışma kitabı-1'de *büyük harflerin yazılışı* BHY29 (*Kurum, kuruluş, kurul, merkez, bakanlık, üniversite, fakülte, bölüm, kanun, tüzük, yönetmelik ve makam sözleri asılları kastedildiğinde büyük harfle başlar.*) ile ilgili beceriyi çalışma kitaplarında kullanan öğrenciler bunu 112 yerde yazmıştır. Öğrenciler tarafından kullanılan bu yerlerin %63,3'ü (71) doğru, %36,7'si (41) ise yanlıştır. BHY29 ile ilgili beceriyi çalışma kitaplarında doğru kullanan öğrencilerin oranı %53,4 (31 Öğrenci) olduğundan bu beceri öğrenciler tarafından yeterince kazanılmıştır. Çalışma kitabı-1'de bu becerinin kazanılması için herhangi bir etkinliğe yer verilmemiştir. Burada tespit edilen doğru ve yanlışlar öğrencilerin diğer etkinlik alanlarında yazdıkları yazılara göredir.

İncelenen 4. sınıfa ait 58 adet Türkçe dersi çalışma kitabı-1'de *büyük harflerin yazılışı* BHY30 (*Kitap, dergi, gazete ve sanat eserlerinin (tablo, heykel, beste vb.) her*

kelimesi büyük harfle başlar.) ile ilgili becerinin doğru veya yanlış örneğine rastlanılmamıştır. Bu beceri öğrenciler tarafından hiç kazanılmamıştır. Çalışma kitabı-1’de bu becerinin kazanılması için herhangi bir etkinliğe yer verilmemiştir.

İncelenen 4. sınıfa ait 58 adet Türkçe dersi çalışma kitabı-1’de *büyük harflerin yazılışı* BHY31 (*Belirli bir tarih bildiren ay ve gün adları büyük harfle başlar.*) ile ilgili beceriyi çalışma kitaplarında kullanan öğrenciler bunu 69 yerde yazmıştır. Öğrenciler tarafından kullanılan bu yerlerin %75,3’ü (52) doğru, %24,7’si (15) ise yanlıştır. BHY31 ile ilgili beceriyi çalışma kitaplarında doğru kullanan öğrencilerin oranı %43,1 (25 Öğrenci) olduğundan bu beceri öğrenciler tarafından yeterince kazanılmamıştır. Çalışma kitabı-1’de bu becerinin kazanılması için herhangi bir etkinliğe yer verilmemiştir. Burada tespit edilen doğru ve yanlışlar öğrencilerin diğer etkinlik alanlarında yazdıkları yazılara göredir.

4. sınıfa ait 58 adet Türkçe dersi çalışma kitabı-1’de *büyük harflerin yazılışı* BHY32 (*Yer, millet ve kişi adlarıyla kurulan birleşik kelimelerde sadece özel adlar büyük harfle başlar.*) ile ilgili becerinin iki öğrenci tarafından iki tane doğru örneğine rastlanılmıştır. BHY32 ile ilgili beceriyi çalışma kitaplarında doğru kullanan öğrencilerin oranı %3,4 (2 Öğrenci) olduğundan bu beceri öğrenciler tarafından kazanılmamıştır. Çalışma kitabı-1’de bu becerinin kazanılması için herhangi bir etkinliğe yer verilmemiştir. Burada tespit edilen doğrular öğrencilerin diğer etkinlik alanlarında yazdıkları yazılara göredir.

4. sınıfa ait 58 adet Türkçe dersi çalışma kitabı-1’de *büyük harflerin yazılışı* BHY33 (*Tarihî olay, çağ ve dönem adları büyük harfle başlar.*) ile ilgili beceriyi çalışma kitaplarında kullanan öğrenciler bunu 87 yerde yazmıştır. Öğrenciler tarafından kullanılan bu yerlerin %28,7’si (25) doğru, %71,3’ü (62) ise yanlıştır. BHY33 ile ilgili beceriyi, çalışma kitaplarında doğru kullanan öğrencilerin oranı %25,8 (15 Öğrenci) olduğundan bu beceri öğrenciler tarafından kazanılmamıştır. Çalışma kitabı-1’de bu becerinin kazanılması için herhangi bir etkinliğe yer verilmemiştir. Burada tespit edilen doğru ve yanlışlar öğrencilerin diğer etkinlik alanlarında yazdıkları yazılara göredir.

4. sınıfa ait 58 adet Türkçe dersi çalışma kitabı-1’de *büyük harflerin yazılışı* BHY34 (*Kitap, bildiri, makale vb.nde ana başlıktaki kelimelerin tamamı, alt başlıktaki kelimelerin ise yalnızca ilk harfleri büyük olarak yazılır.*) ile ilgili beceriyi çalışma kitaplarında kullanan öğrenciler bunu 719 yerde yazmıştır. Öğrenciler tarafından kullanılan bu yerlerin %54,3’si (391) doğru, %45,7’si (328) ise yanlıştır. BHY34 ile ilgili beceriyi çalışma kitaplarında doğru kullanan öğrencilerin oranı %98,2 (57 Öğrenci) olduğundan bu beceri öğrenciler tarafından yeterince kazanılmıştır.

IV.1.3. Öğrencilerin Çalışma Kitaplarında Noktalama İşaretleri ve Yazım Biçimleri ile İlgili Yaptıkları Toplam Doğrular

İncelenen 4. Sınıfa ait 58 adet Türkçe dersi çalışma kitabı-1’de noktalama işaretleri ve yazım biçimleri ile ilgili öğrencilerin yaptıkları toplam doğrular (Ek 5) hesaplanmıştır. Hesaplanan bu doğrular içerisinde en çok ve en az doğru yapan 5 öğrencinin kişisel bilgileri alınarak bazı bulgulara ulaşılmıştır.

Noktalama işaretleri ve yazım biçimleri ile ilgili en çok doğruyu yapan beş öğrenci 48. (1213 adet), 12. (1206 adet), 46. (1103 adet), 45. (1056 adet) ve 15. (1052 adet) sırada bulunmuşlardır. Bu öğrenciler ile ilgili bazı bulgular şu şekildedir:

İncelenen çalışma kitaplarında en çok doğruyu yapan öğrencilerin cinsiyete göre dağılımları şu şekildedir: Kızlar %60 (3 kişi), erkekler %40 (2 kişi).

Çalışma kitaplarında en çok doğruyu yapan öğrencilerin sosyo-ekonomik durumlarına göre dağılımları şu şekildedir: Düşük %40 (2 kişi), Orta %40 (2 kişi), Yüksek %20 (1 kişi).

Çalışma kitaplarında en çok doğruyu yapan öğrencilerin baba eğitim durumlarına göre dağılımları şu şekildedir: İlkokul %0, ortaokul %20 (1 kişi), lise %20 (1 kişi), yükseköğrenim %60 (3 kişi).

Çalışma kitaplarında en çok doğruyu yapan öğrencilerin anne eğitim durumlarına göre dağılımları şu şekildedir: İlkokul %20 (1 kişi), ortaokul %0, lise %20 (1 kişi), yükseköğrenim %60 (3 kişi).

Çalışma kitaplarında en çok doğruyu yapan öğrencilerin Türkçe dersi başarı puanına göre dağılımları şu şekildedir: 0–44 %0, 45–54 %0, 55–69 %0, 70–84 %20 (1 kişi), 85- 100 %80 (4 kişi).

Çalışma kitaplarında en çok doğruyu yapan öğrencilerin okul öncesi eğitim alma durumlarına göre dağılımları şu şekildedir: Alan %80 (4 kişi), almayan %20 (1 kişi).

Çalışma kitaplarında en çok doğruyu yapan öğrencilerin yazı yazmaktan hoşlanma durumlarına göre dağılımları şu şekildedir: Yazı yazmaktan hoşlanan %100 (5 kişi), yazı yazmaktan hoşlanmayan %0.

Çalışma kitaplarında en çok doğruyu yapan öğrencilerin kitap okuma sıklığına göre dağılımları şu şekildedir: Günlük %60 (3 kişi), haftada bir %40 (2 kişi), ayda bir %0, yılda bir %0.

Çalışma kitaplarında en çok doğruyu yapan öğrencilerin gazete okuma alışkanlığına göre dağılımları şu şekildedir: Günlük %0, haftada bir %40 (2 kişi), ayda bir %40 (2 kişi), okumayan %20 (1 kişi).

Çalışma kitaplarında en çok doğruyu yapan öğrencilerin kişisel imla (yazım) kılavuzuna sahip olma durumlarına göre dağılımları şu şekildedir: Olanlar %80 (4 kişi), olmayanlar %20 (1 kişi).

Çalışma kitaplarında en çok doğruyu yapan öğrencilerin ailelerindeki birey sayısına göre dağılımları şu şekildedir: İki %0, üç %20 (1 kişi), dört %40 (2 kişi), beş %20 (1 kişi), altı ve üstü %20 (1 kişi).

Çalışma kitaplarında en çok doğruyu yapan öğrencilerin çalışma odasına sahip olma durumlarına göre dağılımları şu şekildedir: Olanlar %60 (3 kişi), olmayanlar %40 (2 kişi).

Noktalama işaretleri ve yazım biçimleri ile ilgili en az doğruyu yapan beş kişi 23. (135 adet), 47. (155 adet), 7. (181 adet), 3. (208 adet), 22. (214 adet) öğrenciler olmuştur. Bu öğrenciler ile ilgili bazı bulgular şu şekildedir:

İncelenen çalışma kitaplarında en az doğruyu yapan öğrencilerin cinsiyete göre dağılımları şu şekildedir: Kızlar %40 (2 kişi), erkekler %60 (3 kişi).

Çalışma kitaplarında en az doğruyu yapan öğrencilerin sosyo-ekonomik durumlarına göre dağılımları şu şekildedir: Düşük %0, Orta %60 (3 kişi), Yüksek %40 (2 kişi).

Çalışma kitaplarında en az doğruyu yapan öğrencilerin baba eğitim durumlarına göre dağılımları şu şekildedir: İlkokul %0, ortaokul %20 (1 kişi), lise %40 (2 kişi), yükseköğrenim %40 (2 kişi).

Çalışma kitaplarında en az doğruyu yapan öğrencilerin anne eğitim durumlarına göre dağılımları şu şekildedir: İlkokul %40 (2 kişi), ortaokul %40 (2 kişi), lise %0, yükseköğrenim %20 (1 kişi).

Çalışma kitaplarında en az doğruyu yapan öğrencilerin Türkçe dersi başarı puanına göre dağılımları şu şekildedir: 0–44 %0, 45–54 %40 (2 kişi), 55–69 %40 (2 kişi), 70–84 %20 (1 kişi), 85- 100 %0.

Çalışma kitaplarında en az doğruyu yapan öğrencilerin okul öncesi eğitim alma durumlarına göre dağılımları şu şekildedir: Alan %60 (3 kişi), almayan %40 (2 kişi).

Çalışma kitaplarında en az doğruyu yapan öğrencilerin yazı yazmaktan hoşlanma durumlarına göre dağılımları şu şekildedir: Yazı yazmaktan hoşlanan %100 (5 kişi), yazı yazmaktan hoşlanmayan %0.

Çalışma kitaplarında en az doğruyu yapan öğrencilerin kitap okuma sıklığına göre dağılımları şu şekildedir: Günlük %40 (2 kişi), haftada bir %40 (2 kişi), aylık %20 (1 kişi), yılda bir %0.

Çalışma kitaplarında en az doğruyu yapan öğrencilerin gazete okuma alışkanlığına göre dağılımları şu şekildedir: Günlük %20 (1 kişi), haftada bir %0, ayda bir %40 (2 kişi), okumayan %40 (2 kişi).

Çalışma kitaplarında en az doğruyu yapan öğrencilerin kişisel imla (yazım) kılavuzuna sahip olma durumlarına göre dağılımları şu şekildedir: Olanlar %60 (3 kişi), olmayanlar %40 (2 kişi).

Çalışma kitaplarında en az doğruyu yapan öğrencilerin çalışma odasına sahip olma durumlarına göre dağılımları şu şekildedir: Olanlar %40 (2 kişi), olmayanlar %60 (3 kişi).

Çalışma kitaplarında en az doğruyu yapan öğrencilerin ailelerindeki birey sayısına göre dağılımları şu şekildedir: İki %0, üç %0, dört %60 (3 kişi), beş %20 (1 kişi), altı ve üstü %20 (1 kişi).

IV.1.4. İlkokul 4. Sınıf Türkçe Dersi Çalışma Kitabı-1’de Bulunan Etkinlik Alanları

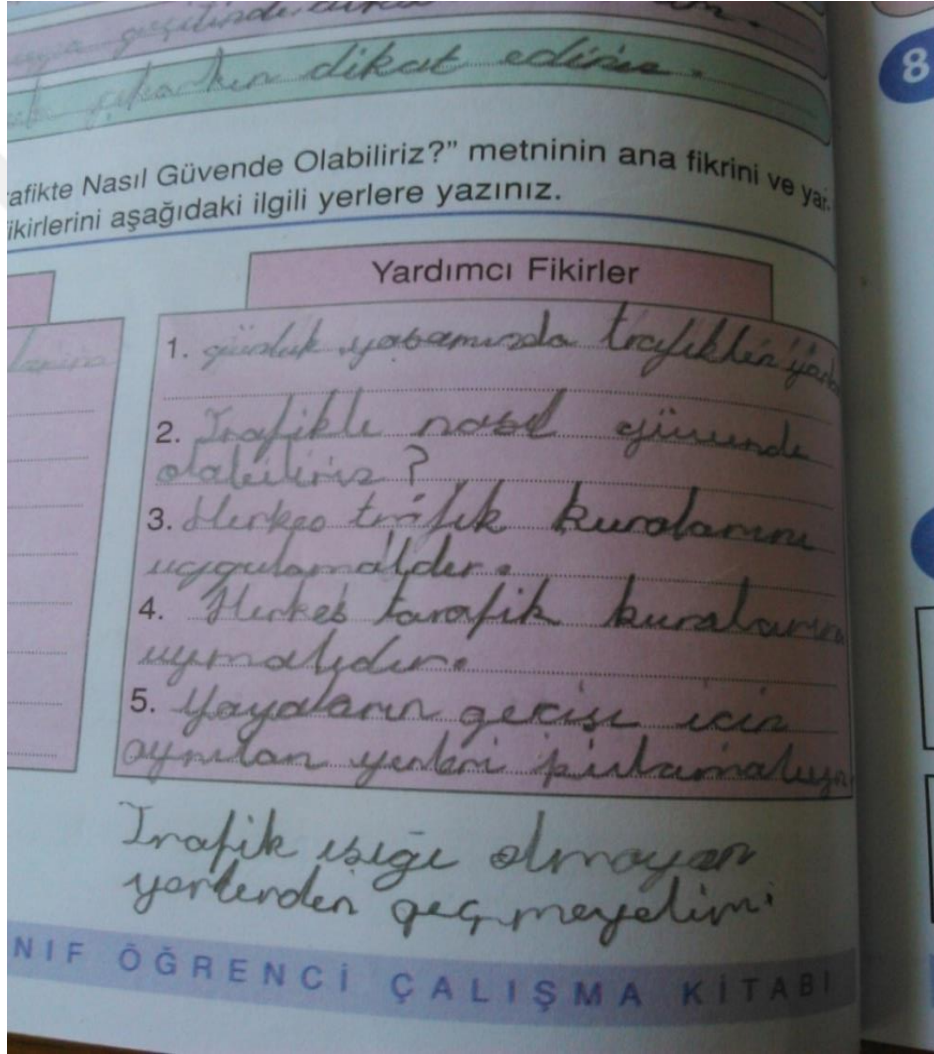
Çalışma kitaplarının Türk Eğitim Sistemine girmesi ile birlikte ilkokul 4. sınıf öğrencileri, genel olarak yazı ile ilgili becerilerini çalışma kitaplarındaki etkinlik alanlarına aktarmaktadırlar. Bu etkinlik alanları, öğrencilerin yazı ile ilgili birikimlerini sergiledikleri alanlar olması bakımından da önemlidir.

Öğrencilerin 4. sınıf Türkçe dersi çalışma kitabı-1’de yer alan etkinlik alanlarına göre kullandıkları noktalama işaretleri ve yazım biçimleri incelenmiştir. Bu alanlarda yer alan noktalama işaretleri ve yazım biçimleri ile ilgili hatalar NİYBKL vasıtasıyla tespit edilmiştir.

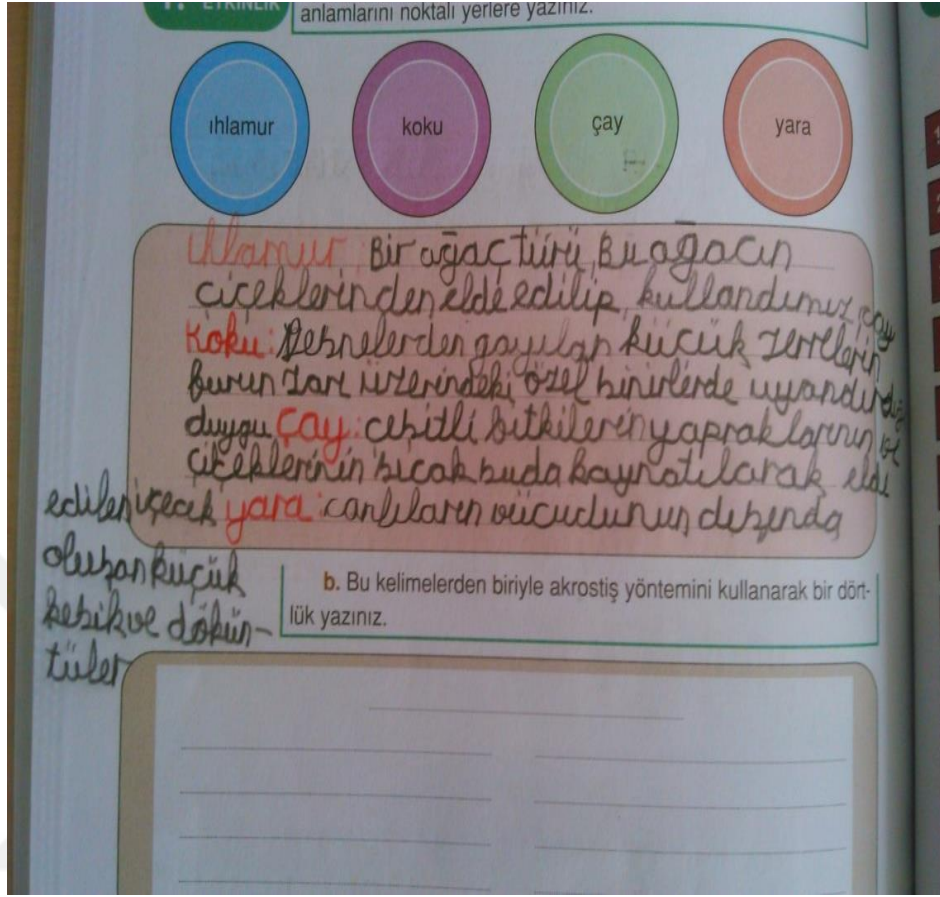
NİYBKL’nde noktalama işaretleri ve yazım biçimleri ile ilgili öğrencilerin kazanmaları gereken toplam 184 madde vardır. 4. sınıf Türkçe dersi çalışma kitabı-1’de ise bu maddelerden 31 (%17) tanesinin kazandırılmasına yönelik etkinlik alanları bulunmaktadır. 153 (%83) maddenin kazandırılmasına yönelik etkinlik alanı ise görülmemiştir.

İlkokul 4. sınıf Türkçe dersi çalışma kitabı-1 incelendiğinde 127 tane etkinlik alanı olduğu görülmüştür. Bu etkinlik alanlarından başka 4. sınıf Türkçe çalışma kitabı-1’de öğrencilerin doldurması gereken bazı yerler de vardır.

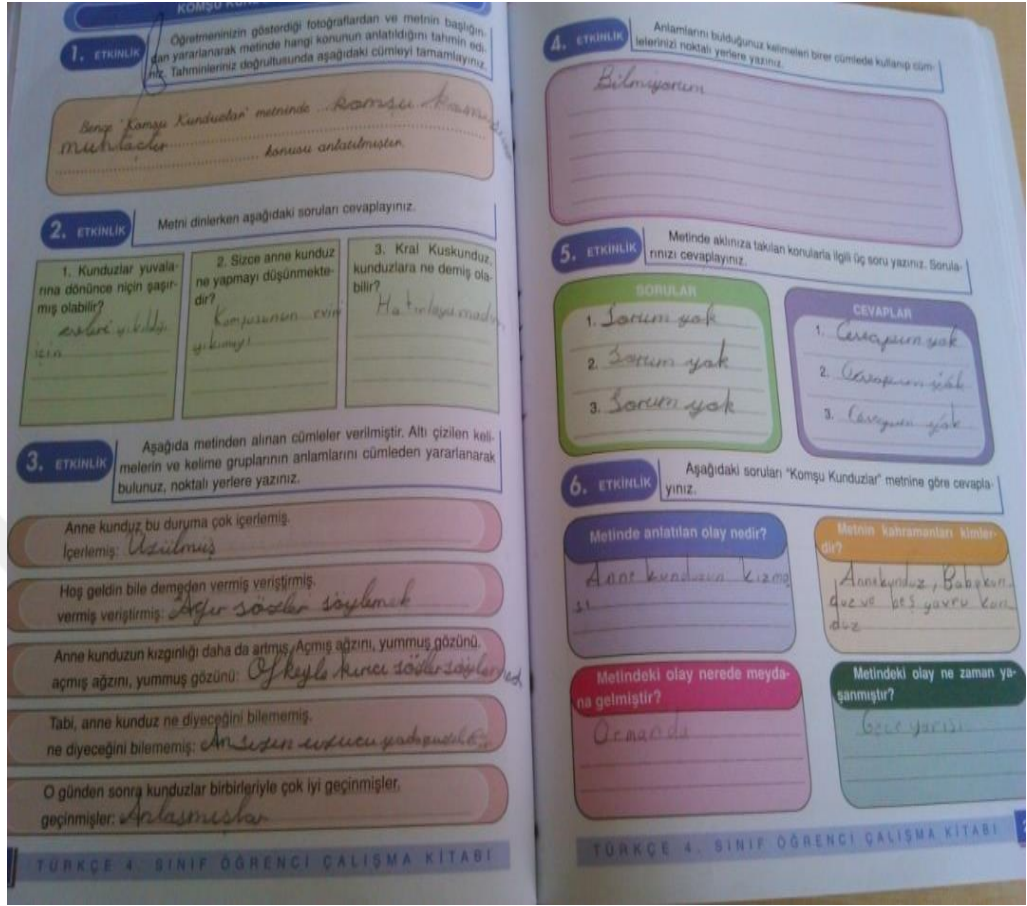
Çalışma kitabındaki bazı etkinlik alanlarının öğrencilerin doldurmalarına elverişli iken, bazı etkinlik alanları ise öğrencilerin doldurmalarına elverişli olmadığı görülmüştür. Bu çalışma kitapları incelenirken, öğrencilerin bazı etkinlik alanlarına yazmaları gereken yazıları yerleştirmekte zorluk yaşadıkları ve birçok noktalama ve yazım hatası yaptıkları görülmüştür. Bu etkinlik alanlarının bazıları aşağıdaki gibidir:

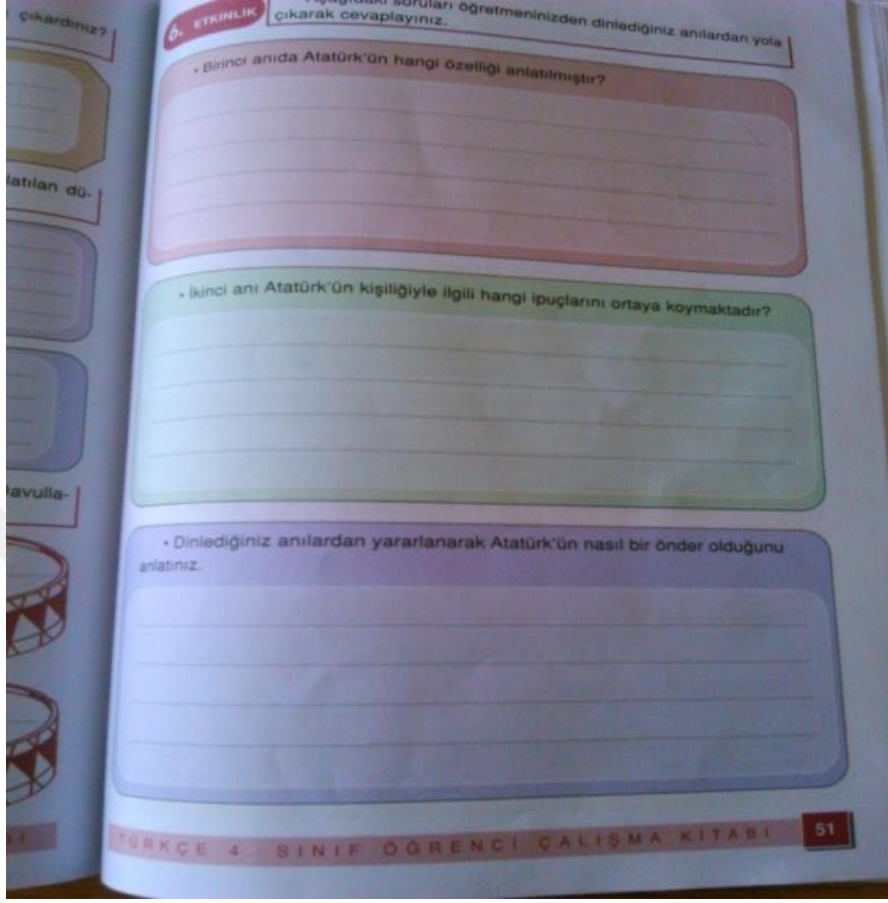

İncelenen çalışma kitaplarında bazı öğrenciler çalışma kitaplarının tamamını bitişik eğik el yazısına göre doldurmuştur. Bazı öğrenciler ise yazılarında hem bitişik eğik yazıyı hem de dik temel harfleri kullanmışlardır. Çalışma kitaplarının tamamını dik temel harflere göre dolduran öğrenciye rastlanmamıştır. Ayrıca, incelenen çalışma kitaplarında yazı birliğinin olmadığı görülmüştür. Neredeyse tüm öğrenciler çalışma kitaplarının ilk sayfalarında bitişik eğik harflerle yazmaya başladıkları, ilerleyen sayfalarda ya bitişik eğik yazıyla devam ettikleri ya da dik temel harflere yazdıkları görülmüştür. Buna örnek olarak, aşağıda bir öğrenciye ait çalışma kitabından alıntı yapılmıştır. Bu öğrencinin çalışma kitabında görüldüğü gibi aynı sayfada hem bitişik eğik yazı hem de dik temel harflerle yazılan yazı örneklerine rastlanmaktadır.

İlkokul 4. sınıf Türkçe çalışma kitabı-1’de boş bırakılan, doldurulmayan etkinlik alanlarına da rastlanılmıştır. Bu boş bırakılan alanlara, genellikle tema sonlarında rastlanılmıştır.

Çalışma kitaplarındaki bazı etkinliklerin kitapta yazılan şekliyle boş bırakılan alanlara yazılması öğrencilerden istenmiştir (Sayfa 29: 10. ve 11. etkinlikler ve sayfa 53: 10. etkinliğin son maddesi.). Öğrencilerin yazdıkları yazılar, matbu yazılar gibi olmadığı için öğrenciler, istenen yazı alanlarına kendi yazılarını bazen tam olarak yerleştirememektedir. Bu alanlarda öğrencilerin birçok yazım hatası yaptığı tespit edilmiştir.

10. ETKİNLİK

a. Aşağıdaki paragrafta yanlış yazılan "de"lerin altını çiziniz.

Balkon da kitap okuyordum. Kapı çalındı. Kapıyı açtım. Karşımda yeni komşum duruyordu. Utana sıklıkla "Ev de hiç süt kalmamış, çocukda aç. Bir bardak süt verir misiniz?" diye sordu. Hemen dolaba koştum, bir şişe süt kapıya. Sana da bir şey lazım olursa sende de bana gel." dedi.

b. Yanlış yazılan "de"leri düzelterek paragrafı aşağıdaki noktali yerlere yeniden yazınız.

Balkonda 'Kitap okuyordum. Kapı çalındı. Kapıyı açtım. Karşımda yeni komşum duruyordu. Utana sıklıkla "Evde hiç süt kalmamış, çocuk da aç. Bir bardak süt verir misiniz?" diye sordu. Hemen dolaba koştum, bir şişe süt kapıya. Sana da bir şey lazım olursa sende bana gel." dedi.

11. ETKİNLİK

Aşağıdaki cümleleri olay sırasına koyunuz. Verilen kutucuğa bir paragraf şeklinde yazınız.

- /Yuvadaki ağaçların bağını çözmüş.
- Anne kunduz canını zor kurtarmış.
- /Herkes uykuya dalınca anne kunduz, sessizce yeni komşunun yuvasına gitmiş.
- /Ne olduysa o zaman olmuş.
- Fakat yuvası ve çocukları onun kadar şanlı değilmiş.
- /Koca koca odun parçaları yürümüş üzerine.
- Bir de barajdaki sular hücum etmesin mi?

Herkes uykuya dalınca anne kunduz sessizce yeni komşunun yuvasına gitmiş. Yuvada ki ağaçların bağını çözmüş. Koca koca odun parçaları yürümüş üzerine. Bir de barajdaki sular hücum etmesin mi? Ne olduysa o zaman...

9. ETKİNLİK

Aşağıda verilen kelimelerden cümleler oluşturup noktalı yerlere yazınız.

izledi Atatürk tiyatro oyunları izledi

ve korurdu sanatı sanatçıları Atatürk
Atatürk sanatçıları ve sanatı korurdu

durumuna merkezi başkent sanat geldi
Başkent sanat merkezi durumuna geldi

çalışmaları destekledi Atatürk sanatla ilgili
Atatürk sanatla ilgili çalışmaları destekledi

10. ETKİNLİK

Aşağıdaki cümleleri düzelterek noktalı yerlere yazınız.

Atatürk, türkülerini söylerdi Rumeli.

Atatürk Rumeli türkelerini söylerdi

Atatürk değer verirdi çok sanatçılara.

Atatürk sanatçılara çok değer verirdi

Atatürk açıyor, provalarını seyrediyordu sergiler.

Atatürk provalarını seyrediyordu sergiler

Atatürk, batı sanatın ülkelerinin düzeyine istiyordu ulaşmasını.

Atatürk sanatın batı ülkelerinin düzeyine ulaşmasını istiyordu

V. SONUÇLAR, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

V.1. Sonuçlar, Tartışma

Araştırma kapsamında Erzincan merkez ilkokullarında 58 öğrenciye ait 58 adet Türkçe dersi çalışma kitabı-1 noktalama ve yazım konusunda incelenmiştir. İncelenen çalışma kitaplarında noktalama işaretleri (nokta, virgöl, noktalı virgöl, iki nokta, üç nokta, soru işareti, ünlem işareti, kısa çizgi, uzun çizgi (konuşma çizgisi), eğik çizgi, tırnak işareti, denden işareti, yay ayraç ve kesme işareti) ile ilgili öğrencilerin yaptığı doğru ve yanlışlar tespit edilmiştir.

Ayrıca incelenen çalışma kitaplarında yazım biçimleri (soru eki, bağlaç olan ki, bağlaç olan da, de, sayıların yazılışı, kısaltmaların yazılışı ve büyük harflerin yazılışı) becerileri ile ilgili öğrencilerin yaptığı doğru ve yanlışlar tespit edilmiştir.

Bu araştırmada yazım biçimleri ve noktalama işaretleri ile ilgili en çok ve en az doğru yapan 5 öğrenci de tespit edilmiştir.

Sonuç olarak noktalama işaretleriyle ilgili genel tablo aşağıdadır:

Noktalama İşaretleri	Kullanılan Beceriler	Kullanılmayan Beceriler	Gözlenemeyen Beceriler	Sonuç
Nokta	N3	N1, N2, N4, N5, N6, N7		Bu beceri kazanılmadı
Virgöl	V1, V2	V5, V8, V9, V10	V3, V4, V6, V7	Bu beceri kazanılmadı
Noktalı Virgöl		NV1, NV2		Bu beceri kazanılmadı
İki Nokta	İN2	İN1		Bu beceri kazanıldı
Üç Nokta		ÜN1, ÜN2		Bu beceri kazanılmadı
Soru İşareti	Sİ1	Sİ2, Sİ3		Bu beceri kazanılmadı

Ünlem İşareti	Üİ1, Üİ2			Bu beceri kazanıldı
Kısa Çizgi	KÇ1	KÇ2		Bu beceri kazanıldı
Uzun Çizgi			UÇ1, UÇ2	Bu beceri kazanılmadı
Eğik Çizgi		EÇ1	EÇ2	Bu beceri kazanılmadı
Tırnak İşareti		Tİ1, Tİ2		Bu beceri kazanılmadı
Denden İşareti		DDİ1		Bu beceri kazanılmadı
Yay Ayraç		YA1	YA2	Bu beceri kazanılmadı
Kesme İşareti	Kİ1	Kİ2, Kİ3, Kİ4, Kİ5		Bu beceri kazanılmadı

Tablo 23: Noktalama İşaretleri ile İlgili Kazanımların Sonuçları

Yapılan bu araştırmanın bir kısmı, öğrencilerin çalışma kitaplarında kullandıkları noktalama işaretlerindeki doğru ve yanlışları tespit etmektir. Çalışma kitaplarında noktalama işaretlerinden *nokta*, *virgül*, *noktalı virgül*, *üç nokta*, *soru işareti*, *uzun çizgi*, *eğik çizgi*, *tırnak işareti*, *denden işareti*, *yay ayraç* ve *kesme işaretini* kullanan öğrencilerin bunlarla ilgili becerileri yeterince kazanamadıkları görülmektedir. Ancak çalışma kitaplarında noktalama işaretlerinden *iki nokta*, *ünlem işareti* ve *kısa çizgiyi* kullanan öğrencilerin bu noktalama işaretleri ile ilgili becerileri yeterince kazandıkları ortaya çıkmaktadır.

NİYBKL’de yer alan birçok maddenin (153 madde - %83) kazandırılmasına yönelik etkinlik alanlarının Türkçe dersi çalışma kitabı-1’de yer almadığı görülmektedir. Bu durum Türkçe Dersi Öğretim Programı ile çalışma kitabı-1 arasında tam bir uyum olmadığını göstermektedir. *Kısa çizgi*, *uzun çizgi* ve *yay ayraç* işaretleri, Türkçe Dersi Öğretim Programının kazanımlarında yer verildiği halde 4. Sınıf Türkçe dersi

çalışma-1 kitabında bu noktalama işaretlerini kazandıracak etkinliklere yer verilmiştir. Çalışma kitabı-1’de *kısa çizgiyi* kazandıracak etkinliklere yer verilmediği halde öğrencilerin bu noktalama işareti ile ilgili becerileri kazandığı görülmektedir. Bunun sebebi ise kısa çizginin ilkokul 1. sınıftan itibaren Türkçe dersi kazanımlarının içerisinde yer almasındandır.

Bazı noktalama işaretleri ilkokul öğrencilerine 1. sınıftan itibaren kazandırılmak istenen becerilerdendir. 4. sınıfa kadar gelindiğinde noktalama işaretleri ile ilgili becerilerin öğrencilere yeterince kazandırılmış olması beklenmektedir. Öğrencilerin noktalama işaretleri ile ilgili becerileri yeterince kazanmalarının onların okul ve sosyal hayatına çok önemli yansımaları olacağı şüphesizdir.

Özellikle *nokta* gibi bazı noktalama işaretleri ilkokul 1. sınıftan itibaren kazandırılmaya çalışılmaktadır. İlkokul 4. sınıf öğrencilerine Türkçe çalışma kitaplarında *nokta* başta olmak üzere bazı noktalama işaretlerinin (*nokta, virgül, noktalı virgül, üç nokta, soru işareti, uzun çizgi, eğik çizgi, turnak işareti, denden işareti, yay ayraç ve kesme işareti*) yeterince kazandırılmaması önemli bir sorundur.

İlkokul 4. sınıf öğrencilerinin noktalama işaretlerinin kullanımındaki sorunlarının çözülebilmesi için öğretmenlere büyük görev düşmektedir. Öğretmenler ders esnasında, öğrencilerin yazılarını daha iyi takip edip daha hızlı bir şekilde düzeltmeleri yapabilirler. Öğrencilerin noktalama işaretlerindeki hatalarının düzeltilmesi diğer derslerle de bağlantılıdır. Eğitim-Öğretim bir bütün olarak düşünüldüğü zaman Türkçe dersinde öğrendiği bir noktalama işaretini, örneğin; Hayat Bilgisi dersinde uygulayan bir öğrenci bu noktalama işaretini daha iyi kazanacaktır. Bundan dolayı ilkokulda, sınıf öğretmenleri, noktalama işaretleri ile ilgili hataları diğer derslerde de takip edebilecektir. İlkokulda yeterince kazanılmayan noktalama işaretlerinin ileriki yıllarda kazanılması daha zor olmaktadır. Doğan’ın⁹⁰ araştırmasında, Türkçe öğretmenliği birinci sınıfta okuyan öğrenciler üzerinde yaptığı bir çalışmada, öğrencilerin noktalama işaretleri konusunda bilgi ve beceri eksikliklerinin olduğunu göstermektedir.

---

⁹⁰ Yusuf DOĞAN, ‘*Türkçe Öğretmenliği Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okuma ve Yazma Becerileri*’, Türklük Bilimi Araştırmaları, 2003, S. XIII, s. 191.

Yapılan bazı araştırmalar da ilkokulda yeterince kazanılamayan noktalama işaretlerinin ileriki yıllarda kazanılmasının daha zor olduğunu göstermektedir (Arıcı ve Ungan⁹¹, Uludađ⁹² ve Karagöl⁹³). Bundan dolayı noktalama işaretlerinin kazandırılmasında sınıf öğretmenlerinin önemli görevleri bulunmaktadır. Öğretmenlerin eğitim ve öğretim çalışmalarını içerisindeki önemi ile ilgili Oğuz'un⁹⁴ yaptığı bir araştırmada şu sonuca ulaşılmıştır: "Eğitim – Öğretim faaliyetlerinde öğretmenin ön planda olduğu görölmüştür."

İlkokul 4. sınıf öğrencilerine bazı noktalama işaretlerinin kazandırılmaması çalışma kitapları ile de ilgili olabilir. İncelenen çalışma kitaplarında bazı etkinlikler için ayrılan yerlerin yeterince rahat yazmaya elverişli olmadığı görölmüştür. Çalışma kitaplarında, öğrencilerin yazmaları gereken yazının, ayrılan etkinlik alanına yazmakta zorlandıkları görölmüştür. Öğrencilerin bazı etkinlikleri yaparken yazılarını sıkışık yazdığı, bunun ise noktalama hatalarının ortaya çıkmasına zemin hazırladığı söylenebilir. Özellikle ilkokul çalışma kitapları düzenlenirken, etkinliklerin yapılacağı alanların, öğrencilerin yazacakları yazılara elverişli olması gerekmektedir. Bu araştırmada Türkçe dersi çalışma kitabı-1'in bazı etkinlik alanlarının, öğrencilerin yazı yazmalarına elverişli olmadığı söylenebilir. Bazı etkinlik alanlarının öğrencilerin yazı yazmalarına elverişli hale getirilmesiyle öğrencilerin noktalama işaretleri ile ilgili hatalarının azalacağı söylenebilir.

Öğrencilerin Türkçe dersi çalışma kitaplarında noktalama hataları yapması çalışma kitaplarındaki etkinliklerin fazla olmasından ileri gelebilmektedir. İlkokul 4. sınıf Türkçe çalışma kitabı-1 incelendiğinde 127 tane etkinlik alanı olduğu görölmüştür.

---

⁹¹ Ali Fuat ARICI, Suat UNGAN, 'İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Yazılı Anlatım Çalışmalarının Bazı Yönlerden Değerlendirilmesi' Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 2008, S. 20, s. 321

⁹² Erdoğan ULUDAĞ, "İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Yazım ve Noktalama Kurallarını Uygulama Beceri Düzeyleri.", Erzincan Eğitim Fakóltesi Dergisi, 2002, C.4, S.1, s. 97

⁹³ Sedat KARAGÖL, 'İlköğretim 6-8. Sınıf Öğrencilerinin Türkçe Dersi Öğretim Programında Belirtilen Yazım ve Noktalama Kurallarını Uygulayabilme Düzeyi', Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı Türkçe Öğretmenliği Programı Yüksek Lisans Tezi, 2010, s. 268

⁹⁴ Fevzi OĞUZ, "İlköğretim 8. Sınıf Öğrencilerinin Yazım Kurallarını Uygulamada", s. 89

Bu etkinlik alanlarından başka 4. sınıf Türkçe çalışma kitabı-1’de öğrencilerin doldurması gereken yerler de vardır. Etkinliklerin fazla olması öğretmeni programı yetiştirmek konusunda zora soktuğu söylenebilir. Etkinliklerin fazla olması sebebiyle öğretmen, öğrencilerin yazılarının düzeltilmesine gerekli zamanı ayıramama ihtimali bulunmaktadır. Öğretmen öğrencilerin çalışma kitaplarında yaptığı yazım ve noktalama hatalarını yeterince düzeltemeyecektir.

Etkinliklerin fazla olması öğrencileri de zorlamaktadır. Etkinlikleri zamanında bitirme çabası öğrencileri daha çok noktalama ve yazım hatasına sürükleyecektir. Hataları zamanında düzeltilmeyen öğrencilerin noktalama işaretleri ile ilgili becerileri yeterince gelişmeyecektir. İncelenen çalışma kitaplarında özellikle son sayfalara doğru, boş bırakılan etkinlikler ve doldurulması gereken alanlar bize zamanın hem öğretmenlere hem de öğrencilere yetmediğini göstermektedir.

Noktalama işaretleri ile ilgili hatalarının ortaya çıkmasını engellemek veya en aza indirmek için öğretmen-aile iletişimi çok önemlidir. Okulda öğretmenler tarafından yapılan etkinlikler, evde aile tarafından takip edilirse noktalama işaretleri ile ilgili hatalar en aza indirilebilecektir. Yapılan bu araştırmada anne-baba eğitim düzeyinin yüksek olmasının noktalama ve yazım ile ilgili doğrularının çok olmasıyla ilişkili olduğu da bulunmuştur. Bu sebeple okul-aile iletişiminin sağlıklı olması öğrencilerin daha az yazım ve noktalama hatası yapmalarına neden olabilecektir.

2015 yılında hazırlanan Türkçe Dersi Öğretim Programında noktalama işaretleri ile ilgili verilen bazı kazanımları karşılayabilecek etkinliklere çalışma kitabı-1’de yer verilmemiştir. *Üç nokta, uzun çizgi ve kısa çizgi* 4. sınıf Türkçe dersi kazanımlarında yer verildiği halde çalışma kitabı-1’de öğrencilerin bu becerileri kazanabilecekleri etkinliklere yer verilmemiştir. Öğrencilerin *üç nokta, uzun çizgi ve kısa çizgi* ile ilgili tespit edilen doğru ve yanlışları diğer etkinlik alanlarında yazdıkları yazılara göre belirlenmiştir. *Üç nokta, uzun çizgi ve kısa çizgiye* 4. sınıf Türkçe dersi kazanımlarında yer verildiği halde çalışma kitabı-1’de öğrencilerin bu becerileri kazanabilecekleri etkinliklere yer verilmemesi, Türkçe Dersi Öğretim Programı ile çalışma kitabının uyumsuzluğundan kaynaklanabilir.

Yazım biçimleriyle ilgili genel tablo aşağıdadır:

Yazım Biçimleri	Kullanılan Beceriler	Kullanılmayan Beceriler	Gözlenemeyen Beceriler	Sonuç
Soru Eki	SE2	SE1, SE3		Bu beceri kazanılmadı
Bağlaç olan ki	BOKİ2	BOKİ1		Bu beceri kazanıldı
Bağlaç olan da, de	BODA2, BODA3	BODA1		Bu beceri kazanıldı
Sayıların Yazılışı	SY1	SY2, SY3, SY4		Bu beceri kazanılmadı
Kısaltmalar		K1, K2		Bu beceri kazanılmadı
Büyük Harflerin Yazılışı	BHY1, BHY2, BHY4, BHY7, BHY8, BHY9, BHY14, BHY15, BHY17, BHY22, BHY27, BHY29, BHY34	BHY5, BHY11, BHY12, BHY13, BHY16, BHY19, BHY20, BHY21, BHY23, BHY25, BHY28, BHY31, BHY32, BHY33	BHY3, BHY6, BHY10, BHY18, BHY24, BHY26, BHY30	Bu beceri kazanılmadı

Tablo 24: Yazım Biçimleri ile İlgili Kazanımların Sonuçları

Yapılan bu araştırmanın bir diğer sonucu da, öğrencilerin çalışma kitaplarında yaptıkları yazım hatalarını tespit etmektir. Çalışma kitaplarında yazım biçimlerinden *soru eki mi, mı, mu, mü, sayıların yazılışı, kısaltmaların yazılışı ve büyük harflerin yazılışı* ile ilgili becerileri kullanan öğrencilerin, bu yazım biçimleri ile ilgili becerileri yeterince kazanamadıkları görülmektedir. Çalışma kitaplarında yazım biçimlerinden *bağlaç olan ki* ve *bağlaç olan da, de*'yi kullanan öğrencilerin bu yazım biçimleri ile ilgili becerileri yeterince kazandıkları görülmektedir. Yazım biçimlerinden altı farklı

başlığın, dört tanesinde istenen becerilerin kazanılamaması önemli bir problemdir. Erzincan ili merkez ilkokul 4. sınıfta öğrenim gören öğrencilerin yazım biçimleri ile ilgili becerilerinin daha fazla geliştirilmesi gerekmektedir.

Erzincan ili merkez ilkokullarından alınan 4. sınıfa ait 58 adet Türkçe dersi çalışma kitabı-1 incelenmiştir. İncelenen çalışma kitaplarında bazı öğrencilerin çalışma kitaplarını bitişik eğik yazı ile bazı öğrencilerin çalışma kitaplarını ise dik temel harfler ile yazdığı görülmüştür. İncelenen çalışma kitaplarında bazı öğrencilerin aynı sayfada hem bitişik eğik yazıyı, hem de dik temel harfleri kullandıkları da tespit edilmiştir. Yazı birliği sağlanamayan çalışma kitaplarında öğrencilerin yazım hatalarının artacağı söylenebilir.

Özellikle bitişik eğik yazıyı kullanan bazı öğrencilerin yazıları okunaksızdır. Okunaksız yazılar hem öğretmenler için hem de öğrenciler için olumsuz bir durumdur. Bazen kendi yazdığı yazıları bile okuyamayan öğrencilerin kendi yazım hatalarını düzeltmeleri zor olacaktır. Öğrencilerinin yazılarını tam olarak okuyamayan öğretmen de öğrencilerinin yazılarını düzeltmede sıkıntı yaşayacaktır. Yazım yanlışları kendileri veya öğretmenleri tarafından düzeltilmeyen öğrencilerin yazım hataları daha da fazla artabilecektir. Türk Eğitim Sisteminin benimsediği sürece dayalı yazma modeli, yazı becerisinin geliştirilmesinde sürecin önemli olduğu belirtilmektedir. Yazılarını kendisi, öğretmenleri veya akranları okuyamayan öğrencilerin sürece dayalı yazma modelini etkili olarak kullanamayacağı söylenebilir. Bu da öğrencilerin yazım hatalarının artmasına sebep olabilecektir.

Öğrencilerin, sürece dayalı yazma modelinin etkili olarak kullanabilmesi için akranlar arasındaki iletişim önemli olmaktadır. Konu ile ilgili olarak Dölek'in⁹⁵ yaptığı araştırmanın bir sonucu şu şekildedir: "...Yazım ve noktalama işaretlerine uyma gibi kazanımların elde edilmesi ve geliştirilmesinde akranlar arası dönütün, rehberliğin, koçluğun, kısaca etkileşimin önemli olduğu görülmüştür."

---

⁹⁵ Onur DÖLEK, "Akran Etkileşimine Dayalı Yazma Etkinliklerinin, s. 60.

Yapılan birtakım araştırmalarda bitişik eğik yazının öğrenciler için bazı olumsuz yönlerini ortaya koyan sonuçlar bulunmaktadır. Bu araştırmalardan bazıları şunlardır: Durna⁹⁶, Arslan ve Ilgın⁹⁷, Bektaş⁹⁸, Özcan, Özcan⁹⁹, Bayraktar¹⁰⁰, Memiş, Harman-kaya¹⁰¹.

Çalışma kitaplarındaki bazı etkinliklerin kitapta yazılan şekliyle boş bırakılan alanlara yazılması öğrencilerden istenmiştir. Öğrencilerin yazdıkları yazılar, matbu yazılar gibi olmadığı için öğrenciler, istenen yazı alanlarına kendi yazılarını bazen tam olarak yerleştirememektedir. Bu da yazıları satırlara sığdıramama sorununu oluşturmaktadır. Satıra sığmayan yazılar da yazım hatalarına sebep olabilmektedir. Örneğin: Sayfa 29: 10. ve 11. etkinlikler ve sayfa 53: 10. etkinliğin son maddesi gibi. Özellikle bu yazım alanlarında öğrencilerin birçok yazım hatası yaptığı görülmüştür.

2015 yılında hazırlanan Türkçe Dersi Öğretim Programında yazım biçimleri ile ilgili verilen bazı kazanımları karşılayabilecek etkinliklere çalışma kitabı-1’de yer verilmemiştir. *Bağlaç olan ki* ve *kısaltmalara* 4. sınıf Türkçe dersi kazanımlarında yer verildiği halde çalışma kitabı-1’de öğrencilerin bu beceriyi kazanabilecekleri etkinliklere yer verilmemiştir. Öğrencilerin *bağlaç olan ki* ve *kısaltmalara* ile ilgili tespit edilen doğru ve yanlışları diğer etkinlik alanlarında yazdıkları yazılara göre belirlenmiştir.

---

⁹⁶ Yahya DURNA, “2012-2013 Eğitim-Öğretim Yılında 60-66 Ay Arasında ve 66. Ay Üzerinde Okula Kayıt Yaptıran 1.Sınıf Öğrencilerinin İlk Okuma Yazma Dersi Öğretim Programı Kazanımları ile Okul Yaşantıları Sürecinin Performans Yönünden Öğretmen Görüşlerine Dayalı Olarak Karşılaştırılması (Erzincan Örneği)”, Yüksek Lisans Tezi, Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2014, s. 128

⁹⁷ Derya ARSLAN ve Havva ILGIN, “Öğretmen ve Öğrencilerin Bitişik Eğik Yazı ile İlgili Görüşleri”, İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 2010, C. 11 S. 2, s. 86

⁹⁸Abdülbaki BEKTAŞ, “*Ses Temelli Cümle Yöntemiyle*”, s.86

⁹⁹ Aysel F. ÖZCAN ve Ali O. ÖZCAN, “İlk Okuma Yazma Öğrenmede Çocukların Yaşadıkları Güçlükler, Nedenleri ve Çözüm Önerileri: Nitel Bir Araştırma”, İstanbul Gelişim Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 2016, S. 1, s. 82

¹⁰⁰ Özlem BAYRAKTAR, “İlköğretim Birinci Sınıf Öğrencilerinin Bitişik Eğik Yazıda Yaptıkları Hatalar”, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı, 2006, s. 135

¹⁰¹ Aysel MEMİŞ, Tuğba HARMANKAYA, “İlköğretim Okulu 1. Sınıf Öğrencilerinin Bitişik Eğik El Yazısı Hataları İle Görsel Algı Düzeylerinin İncelenmesi”, Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi, 2012, S. 19, s. 138

Bu durum Türkçe Dersi Öğretim Programı ile çalışma kitabının uyumsuzluğu ile ilintilidir. Çalışma kitabı-1’de, öğrencilere *bağlaç olan ki’yi* kazandırmak için herhangi bir etkinlik olmadığı halde, bu yazım biçiminin öğrenciler tarafından kazanıldığı görülmüştür. Bunun kazanımın sebebi olarak da, öğretmenlerin sınıfta bu yazım biçimini kazandıracak bazı etkinlikler yapmış olabileceği söylenebilir.

Noktalama işaretleri ve yazım biçimleri ile ilgili, çalışma kitaplarında en çok doğruyu yapan 5 ve en az doğruyu yapan 5 öğrenci tespit edilmiştir. Tespit edilen öğrencilerin, kişisel bilgilerine göre en çok ve en az doğru yapma oranları değerlendirilmiştir. Değerlendirilen bu oranların sonuçları şu şekildedir:

İncelenen çalışma kitaplarında noktalama ve yazım becerilerini kazanma yönünden kızların erkeklere göre daha başarılı olduğu söylenebilir. Alan yazında bulunan bu sonuç ile aynı doğrultuda olan sonuçlar vardır. Yılmaz¹⁰², Arıcı ve Ungan¹⁰³ ve Bağcı’nın¹⁰⁴ bulduğu sonuç yapılan bu araştırmanın sonuçları ile aynı doğrultudadır denilebilir. Özkara ve İzci’nin¹⁰⁵ yapmış olduğu araştırmada ise noktalama işaretlerini, kız öğrencilerin daha başarılı bir şekilde kullandıklarını göstermektedir. Çetin’in¹⁰⁶, Kırbas’ın¹⁰⁷ bulduğu sonuca göre ise cinsiyetin yazım ve noktalama kurallarını uygulama üzerine bir farklılığı yoktur.

Öğrencilerin sosyo-ekonomik düzeyinin düşük veya orta olmasının yazım ve noktalama üzerine etkisinin az olduğu söylenebilir. Buna göre öğrencilerin sosyo-ekonomik düzeylerinin yüksek olmasının yazım ve noktalama ile ilgili becerileri doğru

---

¹⁰² Oğuzhan YILMAZ, “6, 7, 8. Sınıftaki Yüz Öğrenciye s. 110

¹⁰³ Ali Fuat ARICI, Suat UNGAN, ‘İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Yazılı Anlatım Çalışmalarının Bazı Yönlerden Değerlendirilmesi’ Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 2008, S. 20, s. 323

¹⁰⁴ Hasan BAĞCI, ‘İlköğretim 8. Sınıf Öğrencilerinin Noktalama İşaretleri ile Yazım Kurallarını Uygulayabilme Düzeyi’ International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic, 2011, Cilt 6/1, s. 701

¹⁰⁵ Yasin ÖZKARA, Gülden İZCİ, ‘İlköğretim 5. Sınıf Öğrencilerinin Okumaya Yönelik Tutumları İle Noktalama İşaretlerini Uygulama Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi’, Cumhuriyet International Journal of Education, 2013, Cilt 2, s. 6.

¹⁰⁶ Ayşe ÇETİN, “İlkokul 4. Sınıf Öğrencilerinin Yazım ve Noktalama s. 68

¹⁰⁷ Belhan KIRBAŞ, “Yeni Türkçe Ders Programına Göre s. 111

yapmaları üzerine etkisi genel itibariyle azdır. Bu araştırma Erdem'in¹⁰⁸ araştırmasıyla paralellik göstermektedir. Burada bulunan sonuç Çetin'in¹⁰⁹ ve Yılmaz'ın¹¹⁰ bulduğu sonuç ile çelişmektedir.

Öğrencilerin babalarının eğitim düzeyinin yüksek olmasının onların yazım ve noktalama ile ilgili doğrularını artıracığı söylenebilir. Okulda öğretmenler tarafından kazandırılmak istenen beceriler, evde aile tarafından takip edilirse öğrencilerin yazım ve noktalama ile ilgili kazanımları daha da artacaktır. Babaların eğitim düzeyinin yüksek olması çocuklarına noktalama ve yazım konusu ile ilgili becerileri kazandırmalarında etkili olabilecektir. Bu sonuç Yılmaz'ın¹¹¹, Çetin'in¹¹² ve Kırbaş'ın¹¹³ yaptıkları araştırmaların sonuçları ile benzerlik göstermektedir. Bu sonuç Erdem'in¹¹⁴ araştırmasının bu konuyla ilgili sonucuyla çelişmektedir.

Öğrencilerin annelerinin eğitim düzeyinin yüksek olması onların yazım ve noktalama ile ilgili doğrularını artıracığı söylenebilir. Okulda öğretmenler tarafından kazandırılmak istenen beceriler, evde anne tarafından takip edilirse öğrencilerin yazım ve noktalama ile ilgili kazanımları daha da artacaktır. Annelerin eğitim düzeyinin yüksek olması çocuklarına noktalama ve yazım konusu ile ilgili becerileri kazandırmalarında etkili olabilecektir. Bu sonuç Yılmaz'ın¹¹⁵, Çetin'in¹¹⁶ ve Kırbaş'ın¹¹⁷ yaptıkları araştırmaların sonuçları ile benzerlik göstermektedir. Erdem'in¹¹⁸ araştırmasının bu konuyla ilgili sonucuyla çelişmektedir araştırması ile de çelişmektedir

---

¹⁰⁸ Hilal ERDEM, 'Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Yazım Ve Noktalama Kurallarına Ulaşma Düzeyi', Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Ortaöğretim Sosyal Alanlar Eğitimi Ana Bilim Dalı, 2007, s. 48.

¹⁰⁹ Ayşe ÇETİN, "İlkokul 4. Sınıf Öğrencilerinin Yazım ve Noktalama s. 69.

¹¹⁰ Oğuzhan YILMAZ, "6, 7, 8. Sınıftaki Yüz Öğrenciye s. 113

¹¹¹ Oğuzhan YILMAZ, "6, 7, 8. Sınıftaki Yüz Öğrenciye s. 112

¹¹² Ayşe ÇETİN, "İlkokul 4. Sınıf Öğrencilerinin Yazım ve Noktalama s. 69.

¹¹³ Belhan KIRBAŞ, "Yeni Türkçe Ders Programına Göre, s. 114

¹¹⁴ Hilal ERDEM, 'Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Yazım Ve Noktalama Kurallarına, s. 48

¹¹⁵ Oğuzhan YILMAZ, "6, 7, 8. Sınıftaki Yüz Öğrenciye s. 112

¹¹⁶ Ayşe ÇETİN, "İlkokul 4. Sınıf Öğrencilerinin Yazım ve Noktalama s. 69.

¹¹⁷ Belhan KIRBAŞ, "Yeni Türkçe Ders Programına Göre, s. 118

¹¹⁸ Hilal ERDEM, 'Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Yazım Ve Noktalama Kurallarına, s. 48

Öğrencilerin Türkçe dersi başarı puanlarının yüksek olması onların noktalama işaretleri ve yazım biçimleri ile ilgili becerileri doğru yapmalarında etkili olabilmektedir. Bu sonuçtan hareketle öğrencilerin notalama işaretleri ve yazım biçimleri ile ilgili becerilerde istenilen seviyeye çıkmaları için onların Türkçe dersine gereken önemin verilmesi gerekecektir. Buradan elde edilen sonuç Yılmaz'ın¹¹⁹ yaptığı araştırmanın sonucuyla paralellik göstermektedir. Konu ile ilgili olarak Babayiğit ve Erkuş'un¹²⁰ yaptığı araştırmada şöyle bir sonuç çıkmıştır: 4. sınıf öğrencilerinden Türkçe dersi karne notu 5 olan grubun dikte becerisi, Türkçe dersi karne notu 2 olan grubun dikte becerisinden daha olumlu olduğu belirlenmiştir.

Öğrencilerin okul öncesi eğitim alması onların yazım biçimleri ve noktalama işaretleri ile ilgili becerileri doğru yapmalarında oldukça etkili olduğu söylenebilir. Öğrencilerin birinci sınıfa başlamadan önce okul öncesi eğitim almaları onların yazım biçimleri ve noktalama işaretleri ile ilgili becerileri kazanmalarında etkili olabilmektedir.

Çalışma kitaplarında en çok doğru yapan 5 tane öğrencinin verilerine bakıldığında yazı yazmaktan hoşlanmalarının yazım biçimleri ve noktalama işaretleri üzerinde doğrudan etkisi olduğu söylenebilir. Ancak en az doğru yapan 5 öğrencinin verilerine bakıldığında ise yazı yazmaktan hoşlanmanın yazım biçimleri ve noktalama işaretlerini doğru yapmada tek başına yeterli olmadığı görülmektedir. Öğrencilere yazı yazmayı sevdirmek ile beraber yazım biçimleri ve noktalama işaretleri ile ilgili becerileri kazandırmada okul içi veya okul dışında farklı etkinlikler yapılabilir.

Öğrencilerin kitap okumaları onların yazım ve noktalama ile ilgili becerileri kazanmalarında etkili olabilmektedir. Öğrencilere kitap okutmak için etkinlikler yapılması onların yazım ve noktalama ile ilgili becerilerine olumlu etki edecektir.

Öğrencilerin günlük kitap okumaları onların yazım ve noktalama işaretleri kullanma becerilerini artıracaktır. Kırbaş'ın¹²¹ yaptığı araştırmada da öğrencilerin kitap

---

¹¹⁹ Oğuzhan YILMAZ, "6, 7, 8. Sınıftaki Yüz Öğrenciye s. 113

¹²⁰ Özgür BABAYİĞİT, Bahattin ERKUŞ, "İlkokul 4. Sınıf Öğrencilerinin, s. 132.

¹²¹ Belhan KIRBAŞ, "Yeni Türkçe Ders Programına Göre, s. 122.

okuma sıklığının artırılması onların yazım ve noktalama ile ilgili becerileri kazanmalarında etkili olabilecektir. Yılmaz'ın¹²² yaptığı araştırmanın bir sonucuna göre de öğrencilerin son bir yılda okuduğu kitap sayısının onların yazılı anlatım becerilerine olumlu etki ettiği bulunmuştur.

Yapılan bu araştırmanın bir diğer sonucuna göre öğrencilerin günlük gazete okumalarının onların yazım biçimleri ve noktalama işaretleri ile ilgili becerileri kazanmalarında çok fazla etkili olamadığı söylenebilir. Araştırmanın bu sonucu Yılmaz'ın¹²³ yaptığı araştırmanın sonucu ile çelişmektedir. Yılmaz'ın yaptığı araştırmanın bir sonucu şu şekildedir: “Evlerine gazete alan öğrencilerin planlama, anlatım ve yazılı anlatım becerileri evlerine gazete almayan öğrencilere nazaran daha yüksektir.”

Bu araştırmada ulaşılan bir diğer sonuç da şu şekildedir: Öğrencilerin kendilerine ait bir imla (yazım) kılavuzunun olması onların yazım biçimleri ve noktalama işaretleri ile ilgili becerileri yeterince kazanmalarında etkili olabilecektir. Ergin¹²⁴ yaptığı araştırmada imla kılavuzlarının Türkçe öğretimi için önemli bir araç olduğunu belirtmiştir.

Öğrencilerin çalışma odasına sahip olması, onların yazım ve noktalama becerilerini kazanmalarında etkili olabilmektedir. Öğrencilerin çalışma odasına sahip olması ailedeki birey sayısı ve ailenin sosyo-ekonomik durumu ile de ilgili olabilmektedir. Ailedeki birey sayısı fazla olan veya ailesinin sosyo-ekonomik durumu düşük olan öğrencilerin ayrı bir çalışma odasına sahip olması ihtimali az olmaktadır.

Öğrencilerin ailelerindeki birey sayısının onların yazım biçimleri ve noktalama işaretleri ile ilgili becerileri kazanmalarına etkisinin az olduğu söylenebilir.

Yapılan bu araştırmaya göre Erzincan merkez ilkokullarında okuyan öğrencilerin genel itibarıyla noktalama işaretleri ve yazım biçimleri ile ilgili becerileri yeterince kazanamadıkları görülmüştür. Türkçe Dersi Öğretim Programı ile çalışma kitabının

---

¹²² Oğuzhan YILMAZ, “6, 7, 8. Sınıftaki Yüz Öğrenciye, s. 112

¹²³ Oğuzhan YILMAZ, “6, 7, 8. Sınıftaki Yüz Öğrenciye, s. 111

¹²⁴ Sevgi ERGİN, “İlköğretim 8. Sınıf Öğrencilerinin Noktalama, s. 152

arasında uyumsuzluğun olduğu göze çarpmaktadır. 4. sınıf Türkçe dersi çalışma kitabı-1’de yer alan bazı etkinlik alanlarının öğrencilerin yazı yazmalarına elverişli olmadığı görülmüştür.

V.2. Öneriler

1. Noktalama ve yazım biçimleri hatalarının en aza indirilebilmesi için öğretmen-öğrenci-aile-okul idaresinin arasındaki ilişkinin incelendiği nitel veya nicel çalışmalar yapılabilir.

2. İlkokullarda öğretim programı ile çalışma kitaplarının uyumunun incelendiği nitel veya nicel çalışmalar yapılabilir.

3. İlkokul 4. sınıf öğrencilerine yazıya teşvik edici ödüllerin verilmesi veya eğitim ortamında modern yöntem ve tekniklerle anlatılan derslerin noktalama işaretleri ve yazım biçimlerine etkisinin incelendiği nitel veya nicel çalışmalar yapılabilir.

4. İlkokul 4. sınıf öğrencilerinde yazı birliğinin sağlanmasının noktalama işaretleri ve yazım biçimleri üzerine etkisinin incelendiği araştırmalar yapılabilir.

5. 4. sınıf Türkçe dersi çalışma kitabı-1’de yer alan etkinlik alanlarının ders saatleri içerisinde yetiştirilip yetiştirilemediğine dair çalışmalar yapılabilir.

6. İlkokul 4. sınıf öğrencilerinin gazete okuma sıklığının noktalama işaretleri ve yazım biçimleri üzerine etkisinin incelendiği araştırmalar yapılabilir.

7. Öğrenci çalışma kitaplarında yer alan etkinliklerin noktalama işaretleri ile ilgili becerileri kazandırmada nitelik ve nicelik yönünden yeterli olup olmadığına dair çalışmalar yapılabilir.

8. Öğrenci çalışma kitaplarında yer alan etkinliklerin yazım biçimleri ile ilgili becerileri kazandırmada nitelik ve nicelik yönünden yeterli olup olmadığına dair çalışmalar yapılabilir.

9. İlkokullarda görev yapan öğretmenlerin noktalama işaretleri ve yazım biçimleri ile ilgili becerileri öğrencilere kazandırmalarında sadece çalışma kitaplarına bağlı kalmayıp farklı materyaller de kullanabilirler.

10. Öğretmenler, Türkçe Dersi Öğretim Programı kazanımlarında yer verildiği halde çalışma kitaplarında etkinlik alanı bulunmayan noktalama işaretleri ve yazım biçimleri ile ilgili becerilerin kazandırılmasında sınıf içi/dışı etkinlikler yapabilirler.

KAYNAKÇA

- AKBABA, Rabia Sena ve YALÇIN, Süleyman Kaan, “6. Sınıf Öğrencilerinin Yazma Becerilerinde Görülen Hataların Sınıflandırılması”, Uluslar Arası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi, 2016, S. 5\3.
- AKSAN, Doğan, “Her Yönüyle Dil Ana Çizgileriyle Dilbilim”, Türk Dil Kurumu, Ankara, 2003.
- ARSLAN, Derya ve ILGIN, Havva, “Öğretmen ve Öğrencilerin Bitişik Eğik Yazı ile İlgili Görüşleri”, İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 2010, C. 11 S. 2.
- AKTAŞ, Şerif ve GÜRBÜZ, Osman, “Yazılı ve Sözlü Anlatım Okuma-Dinleme Konuşma-Yazma”, Akçağ Basım Yayım Pazarlama, Ankara, 2013, 17. Baskı.
- AKYOL, Hayati, “Türkçe İlk Okuma Yazma Öğretimi”, 6. bs. Pegem Yayıncılık, Ankara, 2007.
- AKYOL, Hayati, “Türkçe Öğretim Yöntemleri”, Pegem Akademi, Ankara, 2011, 4. Baskı.
- ALYILDIZ, Aslıhan, “Ses Temelli Cümle Yöntemi ile İlkokuma Yazma Öğretiminde Öğrenci Hatalarının İncelenmesi”, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü İlköğretim Anabilim Dalı Sınıf Öğretmenliği Bilim Dalı, 2011.
- ARICI, Ali Fuat ve UNGAN Suat, ‘İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Yazılı Anlatım Çalışmalarının Bazı Yönlerden Değerlendirilmesi’ Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 2008, S. 20.
- AŞIKCAN, Mehmet ve PİLTEN Gülhiz, “Sınıf Öğretmenlerinin Yazılı Anlatım Çalışmalarının Süreç Temelli Yazma Modeli Odaklı Değerlendirilmesi”, Turkish Studies International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic, 2016, S. 11\3, ISSN: 1308-2140.
- BABAYİĞİT, Özgür ve ERKUŞ, Bahattin, “İlkokul 4. Sınıf Öğrencilerinin Dikte Becerilerinin Değerlendirilmesi”, Uluslar Arası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, 2014, Y.2, S.2.

- BAĞCI, Hasan, “İlköğretim 8. Sınıf Öğrencilerinin Noktalama İşaretleri ile Yazım Kurallarını Uygulayabilme Düzeyi”, International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic, 2011, Cilt 6/1.
- BAYAT, Nihat, “Sürece Dayalı Yazma Yaklaşımının Yazma Başarısı ve Kaygısı Üstündeki Etkisi”, Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri • Educational Sciences: Theory & Practice, 2014, C.14 (3).
- BAYRAKTAR, Özlem, “İlköğretim Birinci Sınıf Öğrencilerinin Bitişik Eğik Yazıda Yaptıkları Hatalar”, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı, 2006.
- BEKTAŞ, Abdulbaki, “Ses Temelli Cümle Yöntemiyle Gerçekleştirilen İlk Okuma-Yazma Öğretiminin Değerlendirilmesi”, Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2007.
- CEYHAN, Nejla Gezmiş, “Süreç-Odaklı Yazma Yaklaşımının Yazma Dersindeki Yeri ve Etkisi”, Dil Dergisi, 2014, S, 163.
- ÇETİN, Ayşe, “İlkokul 4. Sınıf Öğrencilerinin Yazım ve Noktalama Kurallarını Uygulama Düzeyleri”, Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü İlköğretim Anabilim Dalı, 2013.
- DEMİR, Gülşen Koçak, “İlköğretim Birinci ve İkinci Kademe Öğrencilerinin Yazım Hataları ve Öğretmen Görüşleri”, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü İlköğretim Bölümü Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı, 2003.
- DURAN, Erol, “Bitişik Eğik Yazı Öğretimi Çalışmalarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi”, Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 2009.
- DURNA, Yahya, “2012-2013 Eğitim-Öğretim Yılında 60-66 Ay Arasında ve 66. Ay Üzerinde Okula Kayıt Yaptıran 1.Sınıf Öğrencilerinin İlk Okuma Yazma Dersi Öğretim Programı Kazanımları ile Okul Yaşantıları Sürecinin Performans Yönünden Öğretmen Görüşlerine Dayalı Olarak Karşılaştırılması (Erzincan Örneği)”, Yüksek Lisans Tezi, Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2014.

- DOĞAN, Yusuf, ‘*Türkçe Öğretmenliği Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okuma Ve Yazma Becerileri*’, Türklük Bilimi Araştırmaları, 2003, S. XIII.
- DÖLEK, Onur, “Akran Etkileşimine Dayalı Yazma Etkinliklerinin 7. Sınıf Öğrencilerinin Yazılı Anlatım Becerileri Üzerindeki Etkisi”, Yüksek Lisans Tezi Gaziantep Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı, 2016.
- ERDEM, Hilal, “Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Yazım Ve Noktalama Kurallarına Ulaşma Düzeyi”, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Ortaöğretim Sosyal Alanlar Eğitimi Ana Bilim Dalı, 2007.
- ERGİN, Muharrem, “Türk Dil Bilgisi”, Bayrak Basım Yayım Tanıtım, İstanbul, 2007.
- ERGİN, Sevgi, “İlköğretim 8. Sınıf Öğrencilerinin Noktalama İşaretlerini Kullanma Becerileri”, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı, 2009.
- GÖÇER, Ali, “Süreç Temelli Yazma Yaklaşımının Grup Çalışması Tekniğiyle Uygulanabilirliği ve Etkililiği”, International Journal of Language Academy ISSN: 2342-0251, Cilt 3/2, 2015.
- GÖÇER, Ali, “Türkçe Öğretiminde Yazma Eğitimi”, Uluslar Arası Sosyal Araştırmalar Dergisi, S.3, 2010.
- GÜNEŞ, Firdevs, “Türkçe Öğretiminde Günümüz Gelişmeleri ve Yapılandırıcı Yaklaşım”, Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, S.11, 2009.
- GÜNEŞ, Firdevs, “Türkçe Öğretimi ve Zihinsel Yapılandırma”, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, 2007.
- KAPLAN, Işıl, “İlkokul 4. Sınıf Öğrencilerinin Noktalama İşaretlerini Kullanmadaki Yeterlilikleri Üzerine Araştırma”, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İlköğretim Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı İlköğretim Sınıf Öğretmenliği Programı, 2016.

- KARA, Ebru, “Yazım, Noktalama ve Dil Bilgisel Becerileri Kazandırma Bakımından 6.,7., 8. Sınıf Öğrenci Çalışma Kitaplarının İncelenmesi”, Yüksek Lisans Tezi, Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2010.
- KARAGÜL, Sedat, “İlköğretim 6-8. Sınıf Öğrencilerinin Türkçe Dersi Öğretim Programında Belirtilen Yazım ve Noktalama Kurallarını Uygulayabilme Düzeyi”, Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı Türkçe Öğretmenliği Programı Yüksek Lisans Tezi, 2010.
- KARAHİSAR, Tüba, ‘Dijital Nesil, Dijital İletişim ve Dijitalleşen (!) Türkçe’, Online Academic Journal of Information Technology, 2013, C.4, S. 12,
- KARATAY, Halit, “4+1 Planlı Yazma ve Değerlendirme Modelinin Öğretmen Adaylarının Yazılı Anlatım Tutumlarını ve Yazma Becerilerini Geliştirmeye Etkisi”, International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic, 2011, C. 6/3.
- KAVCAR, Cahit ve OĞUZKAN, Ferhan ve AKSOY Özlem, “Yazılı ve Sözlü Anlatım”, 6. Baskı, Anı Yayıncılık, Ankara, 2007.
- KESKİNKILIÇ, Kadir ve KESKİNKILIÇ, S. Bilge, “Türkçenin Temel Becerileri ve(Dinleme, okuma, konuşma, yazma, görsel okuma ve görsel sunu) Ses Temelli Cümle Yöntemi ile İlkokuma Yazma Öğretimi”, Asil Yayın, Ankara, 2. baskı, 2005.
- KIRBAŞ, Belhan, “Yeni Türkçe Ders Programına Göre İlköğretim Yedinci Sınıf Öğrencilerinin Yaratıcı Yazma Çalışmalarının Yazım Noktalama ve Planlama Açısından Değerlendirilmesi”, Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı, 2010.
- KULA, Selen ve BUDAK, Yusuf ve TAŞDEMİR, Mehmet, “İlkokul 4. Sınıf Öğrencilerinin Noktalama Kurallarının Öğrenme Düzeyi”, Uluslar Arası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi, 2015, Yıl. 6, C.6, S.18.
- MADEN, Aslı, “Aktif Öğrenme Tekniklerinin 6. Sınıf öğrencilerinin Yazım ve Noktalama Kuralları Başarısı ve Derse Karşı Tutumlarına Etkisi”, Yüksek Lisans

Tezi, Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı, 2013.

MALTEPE, Saadet, “Türkçe Öğretiminde Yazılı Anlatım Uygulamaları İçin Bir Seçenek: Yaratıcı Yazma Yaklaşımı”, Dil Dergisi, 2006, S.132.

MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, “İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzu(1-5. Sınıflar)”, Devlet Kitapları Müdürlüğü Basım Evi, Ankara, 2009.

MEMİŞ, Aysel ve SEVER, Esra, “ Süreç Temelli Yazma Modellerinin İlkokul Dördüncü Sınıf Öğrencilerinin Yazılı Anlatım ve Yaratıcı Yazma Becerilerine Etkisi”, Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi, 2014, C.3, S. 10.

MEMİŞ, Aysel ve HARMANKAYA, Tuğba, “İlköğretim Okulu 1. Sınıf Öğrencilerinin Bitişik Eğik El Yazısı Hataları İle Görsel Algı Düzeylerinin İncelenmesi”, Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi, 2012, S. 19.

ODABAŞI, Neslihan, “Öğretmenlerin Görüşlerine Göre 4. Sınıf Türkçe Öğrenci Çalışma Kitabı Etkinliklerinin Kazanımları Gerçekleştirme Düzeyi (Nevşehir İli Örneği)”, Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı, 2007.

OĞUZ, Fevzi, “İlköğretim 8. Sınıf Öğrencilerinin Yazım Kurallarını Uygulamadaki Sorunları ve Bunların Nedenleri Üzerine Bir Araştırma (Afyonkarahisar İli Bolvadin İlçesi Örneği)”, Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı, 2012.

ÖZATALAY, Hülya, “İlköğretim I. Kademe Türkçe Öğretim Programında Öğrencilere Kazandırılması Hedeflenen Temel Becerilerin Ders Kitaplarında Kullanılmasına İlişkin Durum Çalışması”, Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü İlköğretim Anabilim Dalı Sınıf Öğretmenliği Bilim Dalı, 2007.

- ÖZCAN, Aysel F. ve ÖZCAN, Ali O., “İlk Okuma Yazma Öğrenmede Çocukların Yaşadıkları Güçlükler, Nedenleri ve Çözüm Önerileri: Nitel Bir Araştırma”, İstanbul Gelişim Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 2016, S. 1.
- ÖZKARA, Yasin ve İZCİ, Gülden, “İlköğretim 5. Sınıf Öğrencilerinin Okumaya Yönelik Tutumları İle Noktalama İşaretlerini Uygulama Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi”, Cumhuriyet International Journal of Education, 2013, Cilt 2.
- ŞAHİN, İsmet, “Yeni İlköğretim 1. Kademe Türkçe Programının Değerlendirilmesi”, İlköğretim Online Dergi, 2007, S. 6(2).
- TABAK, Gürkan ve GÖÇER, Ali, “6-8. Sınıflar Türkçe Dersi Öğretim Programının Ürün ve Süreç Odaklı Yazma Yaklaşımları Çerçevesinde Değerlendirilmesi”, Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi, 2013, C. 14, S. 2.
- TİMURTAŞ, Faruk Kadri, Hazırlayan: Mustafa ÖZKAN, “Diller ve Türkçemiz”, Alfa Basım Yayım Dağıtım, İstanbul, 1996.
- TOKER, Tuğba, “İlkokuma Yazma Yöntemleri ve Okuduğunu Anlamaya Etkisi”, Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İlköğretim Anabilim Dalı, 2006.
- ULUDAĞ, Erdoğan, “İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Yazım ve Noktalama Kurallarını Uygulama Beceri Düzeyleri.”, Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi, 2002, C.4, S.1.
- UNGAN, Suat, “Yazma Becerisinin Geliştirilmesi ve Önemi”, Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, S. 23, 2007.
- YAMAN, Havva ve ERDOĞAN, Yavuz, ‘İnternet Kullanımının Türkçeye Etkileri: Nitel Bir Araştırma’ Journal of Language and Linguistic Studies, 2007, C. 3, S. 2.
- YILDIRIM, Ali ve ŞİMŞEK, Hasan, “Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri”, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2016, 10. Baskı.
- YILMAZ, Oğuzhan, “6, 7, 8. Sınıftaki Yüz Öğrenciye Ait Çalışma Kitabından Hareketle Öğrencilerin Yazılı Anlatım Becerilerinin İncelenmesi”, Yüksek Lisans

Tezi, Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türkçe Eğitimi Bölümü,
2009.

www.tdk.gov.tr

EKLER

Ek (1) Kişisel Bilgi Formu:

KİŞİSEL BİLGİ FORMU

Sevgili Öğrenciler;

Aşağıda boş bırakılan bazı yerleri, size göre uygun ifadelerle doldurmanızı rica ediyorum. Sizin bu kişisel bilgileriniz, araştırmacı tarafından hiçbir kimse veya kurum ile paylaşılmayacaktır. Bu bilgiler tamamıyla bilimsel araştırmalar için kullanılacaktır. Şimdiden verdiğiniz bilgiler için teşekkür ederim.

1- Doğum tarihiniz:

2- Okulunuz:

3- Cinsiyetiniz: Kız ( ) Erkek ( )

4- Ailenizin sosyo-ekonomik düzeyi: Düşük ( ) Orta ( ) Yüksek ( )

5- Babanızın eğitim durumu: İlkokul ( ) Ortaokul ( ) Lise ( ) Yükseköğrenim ( ) Hiçbiri ( )

6- Annenizin eğitim durumu: İlkokul ( ) Ortaokul ( ) Lise ( ) Yükseköğrenim ( ) Hiçbiri ( )

7- Türkçe başarı puanınız: 0-44 ( ) 45-54 ( ) 55-69 ( ) 70-84 ( ) 85- 100 ( )

8- Okul öncesi eğitim alma durumu: Evet ( ) Hayır ( )

9- Yazı yazmaktan hoşlanırsınız mı? Evet ( ) Hayır ( )

10- Kitap okuma sıklığınız: Günlük ( ) Haftada bir ( ) Ayda bir ( ) Yılda birdir ( ) Diğer (Belirtiniz)(...

11- Gazete okuma alışkanlığınız: Günlük ( ) Haftada bir ( ) Ayda bir ( ) Diğer (Belirtiniz)(...

12- Kişisel imla (yazım) kılavuzu kitabınız var mı? Evet ( ) Hayır ( )

13- Evinizde ayrı bir çalışma odanız var mı? Evet ( ) Hayır ( )

14- Siz dâhil ailenizdeki birey sayısı: İki ( ) Üç ( ) Dört ( ) Beş ( ) Altı ve üstü ( )

Ek (2) Noktalama İşaretleri ve Yazım Biçimleri Kontrol Listesi:

Noktalama İşaretleri ve Yazım Biçimleri Kontrol Listesi	
1. Noktalama İşaretleri	İstenen Beceriler
1. Nokta(.)	1. Cümlelerin sonuna konur.
	2. Bazı kısaltmaların sonuna konur.
	3. Sayılardan sonra sıra bildirmek için konur.
	4. Dört ve dörtten çok rakamlı sayılar sondan sayılmak üzere üçlü gruplara ayrılarak yazılır ve araya nokta konur.
	5. Bir yazının maddelerini gösteren rakam veya harflerden sonra konur.
	6. Tarihlerin yazılışında gün, ay ve yılı gösteren sayıları birbirinden ayırmak için konur.

	7. Saat ve dakika gösteren sayıları birbirinden ayırmak için konur.
2. Virgöl (,)	1. Birbiri ardınca sıralanan eş görevli kelime ve kelime gruplarının arasına konur.
	2. Sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için konur.
	3. Cümle içinde ara sözleri veya ara cümleleri ayırmak için ara sözlerin veya ara cümlelerin başına ve sonuna konur.
	4. Anlama güç kazandırmak için tekrarlanan kelimeler arasına konur.
	5. Tırnak içinde olmayan alıntı cümlelerinden sonra konur.
	6. Konuşma çizgisinden sonraki alıntı cümlesinin bitimine konur.
	7. Edebî eserlerde konuşma bölümünden önceki ifadenin sonuna konur.
	8. Kendisinden sonraki cümleye bağlı olarak ret, kabul ve teşvik bildiren kelimelerden sonra konur.
	9. Bir kelimenin kendisinden sonra gelen kelime veya kelime gruplarıyla yapı ve anlam bakımından bağlantısı olmadığını göstermek ve anlam karışıklığını önlemek için kullanılır.

	10. Hitap için kullanılan kelimelerden sonra konur.
3. Noktalı Virgöl (;)	<p>1. Cümle içinde virgüllerle ayrılmış tür veya takımları birbirinden ayırmak için konur.</p> <p>2. Öğeleri arasında virgül bulunan sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için konur.</p>
4. İki Nokta (:)	<p>1. Kendisiyle ilgili örnek verilecek cümlenin sonuna konur.</p> <p>2. Kendisiyle ilgili açıklama verilecek cümlenin sonuna konur.</p>
5. Üç Nokta (...)	<p>1. Anlatım olarak tamamlanmamış cümlelerin sonuna konur.</p> <p>2. Sözün bir yerde kesilerek geri kalan bölümün okuyucunun hayal dünyasına bırakıldığını göstermek veya ifadeye güç katmak için konur.</p>
6. Soru İşareti (?)	<p>1. Soru eki veya sözü içeren cümle veya sözlerin sonuna konur.</p> <p>2. Soru bildiren ancak soru eki veya sözü içermeyen cümlelerin sonuna konur.</p> <p>3. Bilinmeyen, kesin olmayan veya şüpheyle karşılanan yer, tarih vb. durumlar için kullanılır.</p>

7. Ünlem İşareti (!)	1. Sevinç, kıvanç, acı, korku, şaşma gibi duyguları anlatan cümle veya ibarelerin sonuna konur.
	2. Seslenme, hitap ve uyarı sözlerinden sonra konur.
8. Kısa Çizgi (-)	1. Satıra sığmayan kelimeler bölünürken satır sonuna konur.
	2. Heceleri göstermek için kullanılır.
9. Uzun Çizgi (—)(Konuşma Çizgisi)	1. Yazıda satır başına alınan konuşmaları göstermek için kullanılır.
	2. Oyunlarda uzun çizgi konuşanın adından sonra da kullanılabilir.
10. Eğik Çizgi (/)	1. Tarihlerin yazılışında gün, ay ve yılı gösteren sayıları birbirinden ayırmak için konur.
	2. Adres yazarken apartman numarası ile daire numarası arasına ve semt ile şehir arasına konur.
11. Tırnak İşareti (“ ”)	1. Başka bir kimseden veya yazıdan olduğu gibi aktarılan sözler tırnak içine alınır.
	2. Özel olarak vurgulanmak istenen sözler tırnak içine alınır.

12. Denden İşareti (")	1. Bir yazıdaki maddelerin sıralanmasında veya bir çizelgede alt alta gelen aynı sözlerin, söz gruplarının ve sayıların tekrar yazılmasını önlemek için kullanılır.
13. Yay Ayraç ( )	1. Cümledeki anlamı tamamlayan ve cümlenin dışında kalan ek bilgiler için kullanılır. 2. Tiyatro eserlerinde ve senaryolarda konuşanın hareketlerini, durumunu açıklamak ve göstermek için kullanılır.
14. Kesme İşareti (')	1. Özel adlara getirilen iyelik, durum ve bildirme eklerini kesme işaretiyle ayrılır. 2. Kişi adlarından sonra gelen saygı ve unvan sözlerine getirilen ekleri ayırmak için konur. 3. Kısaltmalara getirilen ekleri ayırmak için konur. 4. Sayılara getirilen ekleri ayırmak için konur. 5. Belirli bir tarih bildiren ay ve gün adlarına gelen ekleri ayırmak için konur.
2. Yazım Biçimleri	İstenen Beceriler

1. Soru Eki mı / mi / mu / mü'nün Yazılışı	1. Bu ek gelenekleşmiş olarak ayrı yazılır ve kendisinden önceki kelimenin son ünlüsüne bağlı olarak ünlü uyumlarına uyar.
	2. Soru ekinden sonra gelen ekler, bu eke bitişik olarak yazılır.
	3. Soru ekin sorudan başka görevlerde kullanıldığında da ayrı yazılır.
2. Bağlaç Olan ki'nin Yazılışı	1. Bağlaç olan ki ayrı yazılır.
	2. Birkaç örnekte ki bağlacı kalıplaşmış olduğu için bitişik yazılır: belki, çünkü, hâlbuki, mademki, meğerki, oysaki, sanki.
3. Bağlaç Olan da / de'nin Yazılışı	1. Bağlaç olan da, de ayrı yazılır ve kendisinden önceki kelimenin son ünlüsüne bağlı olarak büyük ünlü uyumuna uyar.
	2. Ayrı yazılan da / de ta / te biçiminde yazılmaz.

	<p>3. da / de bağlacı kendisinden önceki kelimedden kesme ile ayırmak yanlıştır.</p>
4. Sayıların Yazılışı	<p>1. Sayılar harflerle de yazılabilir.</p>
	<p>2. Saatler ve dakikalar metin içinde yazıyla da yazılabilir.</p>
	<p>3. Dört veya daha çok basamaklı sayıların kolay okunabilmesi amacıyla içinde geçen bin, milyon, milyar ve trilyon sözleri harfle de yazılabilir.</p>
	<p>4. Birden fazla kelimedden oluşan sayılar ayrı yazılır.</p>
5. Kısaltmalar	<p>1. Kuruluş, ülke, kitap, dergi ve yön adlarının kısaltmalarını her kelimenin ilk harfinin büyük olarak yazılmasıyla yapılır.</p>
	<p>2. Ölçü birimlerinin uluslar arası kısaltmaları kullanılır.</p>
	<p>1. Cümle büyük harfle başlar.</p>
	<p>2. Cümle içinde tırnak veya yay ayraç içine alınan cümleler büyük harfle başlar ve sonlarına uygun noktalama işaretini (nokta, soru, ünlem vb.) konur.</p>
	<p>3. Tabela, levha ve levha niteliğindeki yazılarda geçen kelimeler büyük harfle başlar.</p>
	<p>4. İki noktadan sonra gelen cümleler büyük harfle başlar.</p>

6. Büyük Harflerin Yazılışı	
	5. Rakamla başlayan cümlelerde rakamdan sonra gelen kelime özel ad değilse büyük harfle başlamaz.
	6. Örnek niteliğindeki kelimelerle başlayan cümlede de ilk harf büyük yazılır.
	7. Dizeler büyük harfle başlar.
	8. Özel adlar büyük harfle başlar.
	9. Kişi adlarıyla soyadları büyük harfle başlar.
	10. Takma adlar büyük harfle başlar.
	11. Kişi adlarından önce ve sonra gelen unvanlar, saygı sözleri, rütbe adları ve lakaplar büyük harfle başlar.
	12. Cümle içinde özel adın yerine kullanılan makam veya unvan sözleri büyük harfle başlar.
	13. Saygı bildiren sözlerden sonra gelen ve makam, mevki, unvan bildiren kelimeler büyük harfle başlar.
	14. Hayvanlara verilen özel adlar büyük harfle başlar.
	15. Millet, boy, oymak adları büyük harfle başlar.

	16. Dil ve lehçe adları büyük harfle başlar.
	17. Devlet adları büyük harfle başlar.
	18. Din ve mezhep adları ile bunların mensuplarını bildiren sözler büyük harfle başlar.
	19. Din ve mitoloji ile ilgili özel adlar büyük harfle başlar.
	20. Gezegen ve yıldız adları büyük harfle başlar.
	21. Düşünce, hayat tarzı, politika vb. anlamlar bildirdiğinde doğu ve batı sözlerinin ilk harfleri büyük yazılır.
	22. Yer adları (kıta, bölge, il, ilçe, köy, semt vb.) büyük harfle başlar.
	23. Yer adlarında ilk isimden sonra gelen ve deniz, nehir, göl, dağ, boğaz vb. tür bildiren ikinci isimler büyük harfle başlar.
	24. Mahalle, meydan, bulvar, cadde, sokak adlarında geçen mahalle, meydan, bulvar, cadde, sokak kelimeleri büyük harfle başlar.
	25. Saray, köşk, han, kale, köprü, kule, anıt vb. yapı adlarının bütün kelimeleri büyük harfle başlar.

	<p>26. Yer bildiren özel isimlerde kısaltmalı söyleyiş söz konusu olduğunda, yer adının ilk harfi büyük yazılır.</p>
	<p>27. Kurum, kuruluş ve kurul adlarının her kelimesi büyük harfle başlar.</p>
	<p>28. Ulusal, resmî ve dinî bayramlarla anma ve kutlama günlerinin adları büyük harfle başlar.</p>
	<p>29. Kurum, kuruluş, kurul, merkez, bakanlık, üniversite, fakülte, bölüm, kanun, tüzük, yönetmelik ve makam sözleri asılları kastedildiğinde büyük harfle başlar.</p>
	<p>30. Kitap, dergi, gazete ve sanat eserlerinin (tablo, heykel, beste vb.) her kelimesi büyük harfle başlar.</p>
	<p>31. Belirli bir tarih bildiren ay ve gün adları büyük harfle başlar.</p>
	<p>32. Yer, millet ve kişi adlarıyla kurulan birleşik kelimelerde sadece özel adlar büyük harfle başlar.</p>
	<p>33. Tarihî olay, çağ ve dönem adları büyük harfle başlar.</p>
	<p>34. Kitap, bildiri, makale vb.nde ana başlıktaki kelimelerin tamamı, alt başlıktaki kelimelerin ise yalnızca ilk harfleri büyük olarak yazılır.</p>

Ek (3) Çalışma İçin Gerekli Araştırma İzini:

T.C.
ERZİNCAN VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 77629021-604.01.01-E.6763749
Konu : Araştırma İzni

03.04.2018

MÜDÜRLÜK MAKAMINA

İlgi : a) Millî Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğünün 12.09.2017 tarihli ve 2017/25 numaralı Genelgesi.
b) Erzurum Üniversitesi Rektörlüğü Personel Daire Başkanlığının 16.02.2018 tarih ve 63579008-302.08.01-E.9377sayılı yazıları

Erzurum Üniversitesi Temel Eğitim Anabilim Dalı 157701102 numaralı öğrencisi Ali Mürsel AKMUNGAN'ın "İlkokul 4.Sınıf Öğrencilerinin Çalışma Kitaplarında Yaptıkları Yazım ve Noktalama Hatalarının Tespiti (Erzurum Örneği)" konulu anket çalışmalarını yapmak istediklerine ilişkin, ilgi (b) yazı ve eki araştırma çalışması ilişikte sunulmuştur.

İlgi (a) Genelge esaslarına göre "İl Millî Eğitim Anket-Araştırma-Tez Çalışmalarını Değerlendirme Komisyonu" tarafından incelenen ilgililerin anket çalışmalarını ilimiz Hayrettin Paşa İlkokulu, Mimar Sinan İlkokulu, İnönü İlkokulu Osmangazi İlkokulu, Melikşah İlkokulu, Salih Erkan İlkokulu, 13 Şubat İlkokulu, Gazi İlkokulu, Akşemseddin İlkokulu, Ziya Gökalp İlkokulu, M. Akif Ersoy İlkokulu, Bahçelievler İlkokulu, Zeynep Mustafa Han İlkokulu, öğrencilerine uygulamaları Müdürlüğümüzce yerinde görülmektedir. Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde; onaylarınıza arz ederim.

Yıldız ERTUNÇ
Şube Müdürü

OLUR
03.04.2018

Aziz GÜN
İl Millî Eğitim Müdürü

EKLER:
-Komisyon Kararı (1-sayfa)
-Yazı ve Ekleri (13-sayfa)

Mengüceli Mah. Kamu Lojmanları 1311. Sokak-ERZİNCAN
Elektronik Ağ::http://erzurum.meb.gov.tr
e-posta: arge24@meb.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için: Hasan GÜNEŞ-Şube Müdürü
Tel: (0 446) 214 20 73-12 45
Faks: (0 446) 214 11 85

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden f2f1-b40e-31a7-8831-2e25 kodu ile teyit edilebilir.

**Ek (4) İncelenen 4. Sınıfa Ait 58 Adet Türkçe Dersi Çalışma Kitabı-1’de
Noktalama İşaretleri ve Yazım Biçimleri ile İlgili Öğrencilerin Yaptıkları Toplam
Doğrular**

Tablodaki bazı kısaltmalar:

N.D.K. : Noktanın Doğru Kullanımı

V.D.K. : Virgülün Doğru Kullanımı

N. V. D.K. : Noktalı Virgülün Doğru Kullanımı

İ. N. D. K. :İki Noktanın Doğru Kullanımı

Ü. N. D. K. : Üç Noktanın Doğru Kullanımı

S. İ. D. K. : Soru İşaretinin Doğru Kullanımı

Ü. İ. D. K. : Ünlem İşaretinin Doğru Kullanımı

K. Ç. D. K. : Kısa Çizginin Doğru Kullanımı

U. Ç. D. K. : Uzun Çizginin Doğru Kullanımı

E. Ç. D. K. : Eğik Çizginin Doğru Kullanımı

Öğ rn.	N.D .K.	V.D .K.	N.V. D.K	İ.N. D.K.	Ü.N. D.K.	S.İ.D .K.	Ü.İ. D.K.	K.Ç. D.K.	U.Ç. D.K.	E.Ç. D.K.
1	145	55	0	4	0	6	4	12	0	2
2	68	31	0	6	0	7	4	30	0	0
3	67	1	0	0	0	0	3	0	0	0
4	35	0	0	3	0	1	0	0	0	0
5	28	9	0	4	0	3	1	4	0	0
6	188	44	1	6	0	6	2	7	0	0
7	73	6	0	0	1	2	2	3	0	0
8	209	39	1	5	0	8	2	12	0	2
9	17	11	0	2	0	6	1	9	0	2

10	35	8	0	4	0	3	2	1	0	0
11	246	64	1	0	0	5	1	58	0	0
12	408	76	1	5	0	6	0	19	0	0
13	202	72	1	6	0	8	2	69	0	2
14	236	78	1	0	0	8	3	95	0	2
15	379	76	0	11	0	12	2	15	0	1
16	166	91	0	4	0	4	1	14	0	2
17	19	32	0	6	0	7	3	1	0	2
18	340	94	0	0	0	9	4	11	0	2
19	331	66	0	3	0	8	1	22	0	2
20	244	65	3	5	0	8	1	0	0	0
21	122	29	0	0	0	3	2	1	0	0
22	18	26	0	4	0	7	2	7	0	0
23	19	1	0	0	0	2	1	0	0	0
24	25	45	0	0	0	2	2	6	0	0
25	203	28	0	0	0	9	3	1	0	0
26	41	2	0	0	0	2	1	2	0	0
27	108	86	0	0	0	5	3	7	0	0
28	52	28	0	0	0	4	1	10	0	0
29	212	17	0	4	0	3	2	7	0	0
30	67	21	0	2	0	7	4	1	0	0
31	141	13	0	4	0	3	2	8	0	0
32	62	36	0	1	0	4	2	29	0	0
33	290	84	0	8	0	4	2	80	0	0
34	223	76	1	14	0	5	3	58	0	0
35	195	17	0	7	0	3	2	5	0	0
36	231	39	0	9	0	0	4	71	0	0
37	129	33	1	3	0	12	2	8	0	0
38	15	27	0	6	0	3	2	14	0	0
39	75	29	0	5	0	1	1	27	0	0

40	343	58	1	13	0	11	2	4	0	0
41	203	26	1	13	0	8	6	13	0	2
42	17	16	0	3	0	0	0	7	0	0
43	267	36	0	5	1	8	1	1	0	2
44	112	20	0	1	0	2	3	19	0	0
45	325	75	0	5	0	11	6	48	0	2
46	307	75	1	3	0	10	6	76	0	2
47	8	10	0	0	0	2	0	6	0	0
48	372	110	1	7	0	12	5	39	0	2
49	87	11	0	5	0	1	11	27	0	0
50	194	6	0	4	0	1	6	12	0	0
51	128	16	0	0	0	3	4	4	0	0
52	33	2	0	0	0	2	1	20	0	0
53	43	2	0	4	0	1	0	4	0	0
54	212	3	0	1	0	3	8	14	0	0
55	331	20	0	6	0	9	1	52	0	0
56	91	1	0	1	0	4	2	11	0	0
57	171	21	0	1	0	5	0	22	0	0
58	232	25	0	9	0	2	8	36	0	0

Tablo 25: Noktalama İşaretleri ve Yazım Biçimleri ile İlgili Çalışma Kitaplarında Öğrencilerin Yaptığı Toplam Doğrular

Tablodaki bazı kısaltmalar:

T. İ. D. K. : Tırnak İşaretinin Doğru Kullanımı

DD. İ. D. K. : Denden İşaretinin Doğru Kullanımı

YA. İ. D. K. : Yay Ayraç İşaretinin Doğru Kullanımı

K. İ. D. K. : Kesme İşaretinin Doğru Kullanımı

S. E. D. K. : Soru Ekinin Doğru Kullanımı

B.Kİ. D. K. : Bağlaç Olan ki'nin Doğru Kullanımı

B. DA. D. K. : Bağlaç Olan da, de'nin Doğru Kullanımı

S. Y. D. K. : Sayıların Yazılışının Doğru Kullanımı

K. D. K. : Kısaltmaların Doğru Kullanımı

B. H. D. K. : Büyük Harflerin Doğru Kullanımı

Öğ rn.	T.İ. D.K.	DD.İ. D.K	YA . İ.D. K.	K.İ. D.K.	S.E. D.K.	B.Kİ. D.K.	B.DA. D.K	S.Y. D.K.	K.D .K.	B.H. D.K.
1	5	0	1	3	3	6	36	2	2	356
2	4	0	0	15	2	1	12	1	0	170
3	0	0	0	0	0	9	0	0	0	128
4	0	0	0	0	1	0	0	3	0	296
5	0	0	0	0	2	3	6	2	0	293
6	4	4	0	17	2	2	18	2	1	307
7	0	0	0	0	1	3	3	2	0	85
8	5	0	0	28	4	6	33	2	1	399
9	0	8	0	5	1	1	6	1	0	298
10	0	0	0	3	0	7	0	1	0	230
11	2	0	2	17	1	6	12	2	1	475
12	3	0	0	26	1	5	39	5	1	611
13	3	0	1	21	3	0	27	3	3	460
14	1	0	0	17	3	6	24	0	1	428
15	6	0	3	18	5	8	9	3	0	504
16	5	0	0	32	2	6	6	0	0	439
17	0	0	0	7	0	3	3	0	0	161

18	0	0	0	14	2	3	33	6	0	480
19	1	0	0	23	5	14	3	1	0	434
20	2	0	0	14	0	3	6	0	0	348
21	0	0	0	1	2	5	9	0	0	403
22	0	0	4	2	2	1	3	1	0	137
23	0	0	0	0	0	2	0	1	0	109
24	1	0	1	14	1	2	0	2	0	380
25	0	0	4	2	3	7	15	1	0	333
26	0	0	4	2	3	5	6	0	0	161
27	1	0	0	13	0	3	9	2	1	488
28	0	0	0	0	1	1	0	5	0	323
29	2	0	0	0	1	3	0	1	0	318
30	1	0	0	2	3	3	12	1	0	194
31	2	0	0	3	1	8	18	4	0	55
32	0	0	0	14	2	5	15	5	0	269
33	1	0	0	25	1	10	21	6	0	318
34	5	0	0	21	4	15	30	7	0	263
35	0	0	0	4	2	8	24	2	0	291
36	1	0	0	14	0	5	9	4	0	276
37	0	0	0	14	5	6	6	2	0	311
38	1	0	0	6	1	8	9	2	2	208
39	3	0	0	8	1	2	0	0	7	364
40	3	0	2	14	3	12	12	2	0	499
41	0	0	0	10	4	6	9	1	0	352
42	0	0	0	6	0	3	0	0	3	289
43	2	0	3	13	5	2	15	2	2	439
44	0	0	0	1	0	6	3	2	0	136
45	4	0	2	29	1	8	27	1	0	512
46	2	0	0	24	3	12	36	2	0	544
47	0	0	0	3	1	7	6	1	0	111

48	0	0	4	27	2	6	54	6	0	566
49	1	0	0	1	1	3	6	3	0	316
50	0	0	0	1	0	5	9	1	0	341
51	0	0	0	3	1	2	0	0	0	337
52	0	0	0	1	1	7	6	2	0	257
53	0	0	0	1	1	1	0	0	0	192
54	0	0	0	0	2	6	0	0	0	339
55	0	0	0	21	2	5	0	1	0	430
56	2	0	0	2	0	11	6	1	0	339
57	4	0	0	13	3	5	9	0	0	295
58	0	0	0	9	1	8	18	2	0	305

Tablo 26: Noktalama İşaretleri ve Yazım Biçimleri ile İlgili Çalışma Kitaplarında Öğrencilerin Yaptığı Toplam Doğrular

Öğrn.	Top- lam
1	642
2	351
3	208
4	339
5	355
6	611
7	181
8	756
9	368
10	294
11	893
12	1206
13	883

14	903
15	1052
16	772
17	244
18	998
19	914
20	699
21	577
22	214
23	135
24	481
25	609
26	229
27	726
28	425
29	570
30	318
31	262
32	444
33	850
34	725
35	560
36	663
37	532
38	304
39	523
40	979
41	654
42	344
43	804

44	305
45	1056
46	1103
47	155
48	1213
49	473
50	580
51	498
52	332
53	249
54	588
55	878
56	471
57	549
58	655

Ek (5) 4. Sınıf Türkçe Dersi Çalışma Kitabı-1'den Örnekler:

Atatürk sanatçıları ve sanatı konusunu

4 durumuna 2 merkezi 1 başkent 3 sanat 5 geldi

Başkent + merkezi sanat durumuna geldi

4 çalışmaları 2 desteklerdi 1 Atatürk 2 sanatla 1 ilgili geldi

Atatürk sanatla ilgili çalışmalarını destekledi

10. ETKİNLİK

Aşağıdaki cümleleri düzelterek noktalı yerlere yazınız.

Atatürk, türkülerini söylerdi Rumeli.

Atatürk, Rumeli türkülerini söylerdi +

Atatürk değer verirdi çok sanatçılara.

Atatürk, sanatçılara çok değer verirdi +

Atatürk açıyor, provaları seyrediyordu sergiler.

Atatürk, provaları seyrediyordu sergilerin sergilerinde +

Atatürk, batı sanatın ülkelerinin düzeyine istiyordu ulaşmasını.

Atatürk, batı sanatının diğer ülkelerin düzeyine ulaşmasını istiyordu +

durumuna

merkezi

başkent

sanat

geldi

Başkent sanat merkezi durumuna geldi.

çalışmaları

desteklerdi

Atatürk

sanatla

ilgili

Atatürk sanatla ilgili çalışmalarını destekledi.

10. ETKİNLİK

Aşağıdaki cümleleri düzelterek noktalı yerlere yazınız.

Atatürk, türkülerini söylerdi Rumeli.

Atatürk Rumeli türkülerini söylerdi.

Atatürk değer verirdi çok sanatçılara.

Atatürk sanatçılara çok değer verirdi.

Atatürk açıyor, provaları seyrediyordu sergiler.

Atatürk provalarını seyrediyor sergileri açıyor.

Atatürk, batı sanatın ülkelerinin düzeyine istiyordu ulaşmasını.

Atatürk batı ülkelerinin sanat düzeyine ulaşmasını istiyordu.

10. ETKİNLİK

a. Aşağıdaki paragrafta yanlış yazılan "de"lerin altını çiziniz.

Balkon da kitap okuyordum. Kapı çalındı. Kapıyı açtım, karşımda yeni komşum duruyordu. Utana sıkıla "Ev de hiç süt kalmamış, çocukda aç. Bir bardak süt verir misiniz?" diye sordu. Hemen dolaba koştum, bir şişe süt kapıp komşuma uzattım. Çok sevindi, bana da teşekkür etti. "Çocukda çok sevinecek. Sana da bir şey lazım olursa sende bana gel." dedi.

b. Yanlış yazılan "de"leri düzelterek paragrafı aşağıdaki noktalı yerlere yeniden yazınız.

Balkonda kitap okuyordum. Kapı çalındı. Kapıyı açtım, karşımda yeni komşum duruyordu. Utana sıkıla "Evde hiç süt kalmamış, çocukda aç. Bir bardak süt verir misiniz?" diye sordu. Hemen dolaba koştum, bir şişe süt kapıp komşuma uzattım. Çok sevindi, bana da teşekkür etti. "Çocukda çok sevinecek. Sana da bir şey lazım olursa sende bana gel." dedi.

11. ETKİNLİK

Aşağıdaki cümleleri olay sırasına koyunuz. Verilen kutucuğa bir paragraf şeklinde yazınız.

- Yuvadaki ağaçların bağını çözmüş.
  - Anne kunduz canını zor kurtarmış.
  - Herkes uykuya dalınca anne kunduz, sessizce yeni komşunun yuvasına gitmiş.
  - Ne olduysa o zaman olmuş.
  - Fakat yuvası ve çocukları onun kadar şanslı değilmiş.
  - Koca koca odun parçaları yürümüş üzerine.
- Bir de barajdaki sular hücum etmesin mi?

Herkes uykuya dalınca anne kunduz sessizce yeni komşunun yuvasına gitmiş. Yuvadaki ağaçların bağını çözmüş. Ne olduysa o zaman olmuş. Koca koca odun parçaları yürümüş üzerine. Anne kunduz canını zor kurtarmış. Fakat yuvası ve çocukları onun kadar şanslı değilmiş.

10. ETKİNLİK

a. Aşağıdaki paragrafta yanlış yazılan "de"lerin altını çiziniz.

Balkon da kitap okuyordum. Kapı çalındı. Kapıyı açtım, karşımda yeni komşum duruyordu. Utana sıkıla "Ev de hiç süt kalmamış, çocukda aç. Bir bardak süt verir misiniz?" diye sordu. Hemen dolaba koştum, bir şişe süt kapıp komşuma uzattım. Çok sevindi, bana da teşekkür etti. "Çocukda çok sevinecek. Sana da bir şey lazım olursa sende bana gel." dedi.

b. Yanlış yazılan "de"leri düzelterek paragrafı aşağıdaki noktalı yerlere yeniden yazınız.

Balkonda 'kitap okuyordum. Kapı çalındı. Kapıyı açtım, karşımda yeni komşum duruyordu. Utana sıkıla "Evde hiç süt kalmamış, çocukda aç. Bir bardak süt verir misiniz?" diye sordu. Hemen dolaba koştum, bir şişe süt kapıp komşuma uzattım. Çok sevindi, bana da teşekkür etti. Çocuk da çok sevinecek. Sonunda bir şey lazım olursa sende bana gel." dedi.

11. ETKİNLİK

Aşağıdaki cümleleri olay sırasına koyunuz. Verilen kutucuğa bir paragraf şeklinde yazınız.

- ✓ Yuvadaki ağaçların bağını çözmüş.
- Anne kunduz canını zor kurtarmış.
- ✓ Herkes uykuya dalınca anne kunduz, sessizce yeni komşunun yuvasına gitmiş.
- ✓ Ne olduysa o zaman olmuş.
- Fakat yuvası ve çocukları onun kadar şanslı değilmiş.
- ✓ Koca koca odun parçaları yürümüş üzerine.
- ✓ Bir de barajdaki sular hücum etmesin mi?

Herkes uykuya dalınca anne kunduz sessizce yeni komşunun yuvasına gitmiş. Yuvada ki ağaçların bağını çözmüş. Koca koca odun parçaları yürümüş üzerine. Bir de barajdaki sular hücum etmesin mi? Ne olduysa o zaman...

10. ETKİNLİK

a. Aşağıdaki paragrafta yanlış yazılan "de"lerin altını çiziniz.

Balkon da kitap okuyordum. Kapı çalındı. Kapıyı açtım, karşımda yeni komşum duruyordu. Utana sıkıla "Ev de hiç süt kalmamış, çocukda aç. Bir bardak süt verir misiniz?" diye sordu. Hemen dolaba koştum, bir şişe süt kapıp komşuma uzattım. Çok sevindi, bana da teşekkür etti. "Çocukda çok sevinecek. Sana da bir şey lazım olursa sende bana gel." dedi.

b. Yanlış yazılan "de"leri düzelterek paragrafı aşağıdaki noktalı yerlere yeniden yazınız.

Balkonda kitap okuyordum. Kapı çalındı. Kapıyı açtım, karşımda yeni komşum duruyordu. Utana sıkıla "Evde hiç süt kalmamış, çocukda aç. Bir bardak süt verir misiniz?" diye sordu. Hemen dolaba koştum, bir şişe süt kapıp komşuma uzattım. Çok sevindi, bana da teşekkür etti. "Çocukda çok sevinecek. Sana da bir şey lazım olursa sende bana gel." dedi.

11. ETKİNLİK

Aşağıdaki cümleleri olay sırasına koyunuz. Verilen kutucuğa bir paragraf şeklinde yazınız.

- Yuvadaki ağaçların bağını çözmüş.
  - Anne kunduz canını zor kurtarmış.
  - Herkes uykuya dalınca anne kunduz, sessizce yeni komşunun yuvasına gitmiş.
  - Ne olduysa o zaman olmuş.
  - Fakat yuvası ve çocukları onun kadar şanslı değilmiş.
  - Koca koca odun parçaları yürümüş üzerine.
- Bir de barajdaki sular hücum etmesin mi?

Herkes uykuya dalınca anne kunduz sessizce yeni komşunun yuvasına gitmiş. Yuvadaki ağaçların bağını çözmüş. Ne olduysa o zaman olmuş.

9. ETKİNLİK

Aşağıda verilen kelimelerden cümleler oluşturup noktalı yerlere yazınız.

izlerdi Atatürk tiyatro oyunları izlerdi

ve korurdu sanatı sanatçıları Atatürk
ATATÜRK Sanatı ve sanatçıları korurdu

durumuna merkezi başkent sanat geldi

başkent sanat merkezi durumunu aldı.

çalışmaları desteklerdi Atatürk sanatla ilgili

ATATÜRK Sanatla ilgili çalışmaları desteklerdi

10. ETKİNLİK

Aşağıdaki cümleleri düzelterek noktalı yerlere yazınız.

Atatürk, türküleri söylerdi Rumeli.

ATATÜRK Rumeli türkülerini söylerdi

Atatürk değer verirdi çok sanatçılara.

ATATÜRK Sanatçılara çok değer verirdi

Atatürk açıyor, provaları seyrediyordu sergiler.

ATATÜRK Sergiler açıyor Provaları seyrediyordu

Atatürk, batı sanatın ülkelerinin düzeyine istiyordu ulaşmasını.

ATATÜRK Sanatın batı ülkelerinin düzeyine ulaşmasını istiyordu

9. ETKİNLİK

Aşağıda verilen kelimelerden cümleler oluşturup noktali yerlere yazınız.

izledi

Atatürk

tiyatrosu

oyunları

Atatürk tiyatrosu oyunlarını izledi.

ve

korurdu

sanatı

sanatçıları

Atatürk

Atatürk sanatçıları ve sanatı korurdu.

durumuna

merkezi

başkent

sanat

geldi

Başkent sanat merkezi durumuna geldi.

çalışmaları

desteklerdi

Atatürk

sanatla

ilgili

Atatürk sanatla ilgili çalışmalarını destekledi.

10. ETKİNLİK

Aşağıdaki cümleleri düzelterek noktali yerlere yazınız.

Atatürk, türkülerini söylerdi Rumeli.

Atatürk Rumeli türkülerini söylerdi.

Atatürk değer verirdi çok sanatçılara.

Atatürk sanatçılara çok değer verirdi.

Atatürk açıyor, provalarını seyrediyordu sergileri.

Atatürk provalarını seyrediyordu sergilerini.

Atatürk, batı sanatının ülkelerinin düzeyine istiyordu ulaşmasını.

Atatürk sanatın batı ülkelerinin düzeyine ulaşmasını istiyordu.

İ olay sırasına koyunuz. Verilen kutucuğa yazınız.

Herkes uykuya dalınca
anne kunduz sessizce
yeni kampanın yurasına
gitmiş. Ne olduysa o zaman
almış. Yuvadaki ağaçların
bağını çözmüş Anne
Kunduz eanni zerkurtarmış
Koca koca odun parçaları
yürümüş, üzermiş. Birde
barajta sular hücum etmesin
mi

5. Yukarıdaki şiire başka hangi başlık konabilirdi? Başlık önerinizi ve neden bu başlığı önerdiğinizi noktalı yerlere yazınız.

Başlık önerim

Bu başlığı seçme nedenim

6. Şiirin aşağıdaki dördlüğünü düz yazıya çevrip yandaki kutucuğa yazınız.

İyi beslen, sağlıklı ol,
Süt iç, meyve ye bol bol.
Yeme içmede her zaman
Temizliktir en doğru yol

7. Aşağıda şiirde geçen bazı kelimeler ve kelime grupları verilmiştir. Bu kelimeleri anlamlarına uygun olarak birer cümlede kullanınız. Cümlelerinizi noktalı yerlere yazınız.

abur cubur

sofra

yufka

zahmetsiz

öte beri

lokma

Aşağıda verilen yere çevre sorunlarıyla ilgili bir şiir yaz
de anlattığınız duyguları uygun bir resim çizerek destekle

Çevre

yerlere çöp
Atmamalıyı
Daha Pisleni
her insan

baş ken beşeler
okulda yazık
Çevreyle çöp
Atmamak

her yeri
temiz tutmak
her yer temiz
olmalı

12. ETKİNLİK

a. Beslenme alışkanlığı konusunda yemek yemeyen çocuğun düşünceleri ile kendi düşüncelerinizi sıralayarak yazınız.

Yemek Yemeyen Çocuğun Düşünceleri

1. Ben Şekerle Bağlılığa
2. Şekerli Şekerim
3. Çikolata yiyorum
4. Çikolata
5. Olsun

Benim Düşüncelerim

1. Yemekli Şekerim
2. Yemekli Şekerim
3. Yemekli Şekerim
4. Yemekli Şekerim
5. Yemekli Şekerim

b. Yemek yemeyen çocuğun düşünceleri ile sizinkileri karşılaştırınız. Benzer ve farklı yönlerinizi yazınız.

Benzer yönlerim: Ben de çocuğum A, Kampa

Farklı yönlerim: A, Kampa Şeker Şekerim Ben Şekerim

13. ETKİNLİK

Aşağıdaki cümleleri olay sırasına koyunuz ve noktalı yerlere yazınız.

1. Böylece erkenden kalktım.
2. Annem beni öperek uyandırdı.
3. Okul kıyafetlerimi giyindim.
4. Elimi, yüzümü yıkadım; dişlerimi fırçaladım.
5. Okul servisinin gelmesini bekledim.
6. Çantamı kontrol ettim.

1. ETKİNLİK

Aşağıda verilen anahtar kelimeleri kullanarak bir dördlük yazınız.

Şeker Dünyası

Bir çocuk vardı, çok şeker ve çikolata
yiyordu. Kahvaltıda şekerli yemek
yenezdi hep şeker ve çikolata
yiyordu.

2. ETKİNLİK

Anahtar kelimeleri birer cümlede kullanınız. Cümlelerinizi noktalı yerlere yazınız.

Bir çocuk şeker yemiştir.

Bir arkadaşım çikolata yemiştir.

Bir kahvaltıda çok şekerli yemek yemiştir.

Bir yemeğin de şekerli.

3. ETKİNLİK

Başlık ve görseller size metinde hangi konunun anlatıldığını düşündürdü? Noktalı yerlere tahminlerinizi yazınız.

Metinde küçük bir çocuk şekerli yemekler
yemiştir.

5. Şiire uygun bir başlık bulup aşağıdaki noktalı yere yazınız.

_____

6. Şiirin konusunu ve ana duygusunu bulup noktalı yerlere yazınız.

Şiirin konusu → Atatürk

Şiirin ana duygusu → _____

7. Şiirde geçen aşağıdaki kelimelerin eş anlamlılarını altlarındaki noktalı yerlere yazınız.

mektep <u>Mektep</u>	vatan <u>insan</u>	öğretmen _____	millet <u>insan</u>
-------------------------	-----------------------	-------------------	------------------------

8. Şiirde geçen "el" kelimesini farklı anlamlara gelecek şekilde cümlelerde kullanınız.

el Abi Eline Elme ALDI

el ELİ KESİLDİ

9. Şiirden isimleri bulup aşağıdaki noktalı yerlere yazınız.

_____

_____

_____

10. Aşağıdaki terimlerden bir grup oluşturulsa hangisi dışarıda kalır?

- A) cümle   B) isim   C) paragraf   D) sahne

11. ETKİNLİK

a. Aşağıdaki noktalı yerlere, yazınızda ele alacağınız ana fikri yazınız.

Atatürk Sokakları ve Diğer Sokakları

b. Ana fikri desteklemek için yararlanacağınız yardımcı fikirleri sıralayınız.

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

12. ETKİNLİK

Metinden yeni öğrendiğiniz kelimeleri kullanarak Atatürk'ün sanata ve sanataçıya verdiği değeri anlatan bir yazı yazınız.

Atatürk Sanatçıları ve Sanatçıları
Türk Kültürü Sanatçıları ve Sanatçıları
Türkiye

3. ETKİNLİK

a. Aşağıdaki kelimelerin anlamlarını tahmin edip karşlarına yazınız. Türkçe Sözlük'e bakarak tahminlerinizi kontrol ediniz. Doğru tahmin ettiğiniz kelimelerin yanındaki $\triangle$ işaretini renkli kalemle boyayınız.

işgal:	Diş gücüyle tarlatma	$\triangle$
egemenlik:	Bir devletin bir bölgeyi yönetme hakkı	$\triangle$
vatandaş:	Bir devletin vatandaşları	$\triangle$
demokratik:	Devletin işleri halkın eliyle yürütülmesi	$\triangle$
tamim:	Yaklaşık olarak	$\triangle$
eser:	Sanatçı tarafından yapılmış ve değer taşıyan eserler	$\triangle$
emanet etmek:	Şeyi başkasına emanet etme	$\triangle$
muhafız:	Bir şeyi koruma	$\triangle$

b. Anlamlarını öğrendiğiniz kelimeleri birer cümlede kullanınız. Cümlelerinizi aşağıdaki noktalı yerlere yazınız.

- İşgal: Diş gücüyle tarlatma
- Egemenlik: Bir devletin bir bölgeyi yönetme hakkı
- Vatandaş: Bir devletin vatandaşları
- Demokratik: Devletin işleri halkın eliyle yürütülmesi
- Tamim: Yaklaşık olarak

8. Aşağıdaki cümlelerden öznel yargılı olanların karşısındaki çiçekleri kırmızıya, nesnel yargılı olanları maviyle boyayınız.

Sağlıklı beslenmede temizlik kurallarına uymak önemlidir.

Spor yapmak, vücudumuzun sağlıklı kalmasına yardım eder.

Sabahları spor yapmaktan çok hoşlanırım.

Spor yaptığım zamanlar kendimi dinç hissedirim.

Meyve ve sebzeleri asla yıkamadan yemem.

9. Aşağıdaki cümlelerin sonunda uygun noktalama işaretlerini kullanınız.

1. Sakın ha, terliyken su içme (!)
2. Annesinin sağlığında bir düzeltme oldu mu (?)
3. Çevreye zarar verenleri uyarıyor musunuz (?)
4. Parklardaki ve bahçelerdeki çiçekleri koparmayın (!)
5. Birden yağdan aşağıya doğru bir sel inmesin mi (-)

10. Noktalı yerlere verilen kelimeleri yazarak cümleleri tamamlayınız.

fakat

ama

ancak

yalnuz

1. Çevremizde bulunan doğal kaynaklardan yararlanmalıyız. ....ama..... doğayı da korumayı unutmamalıyız.
2. Spor yapmalıyız. fakat..... kendimizi de aşırı yor-
mamalıyız.
3. Hasta olduğumuzda hastaneye gitmeliyiz. ancak..... dok-
torları da fazla meşgul etmemeliyiz.
4. İlaç israfından kaçınmalıyız. fakat..... ilaçlarımızı da
ihmal etmemeliyiz.

12. ETKİNLİK

a. Beslenme alışkanlığı konusunda yemek yemeyen çocuğun düşünceleri ile kendi düşüncelerinizi sıralayarak yazınız.

Yemek Yemeyen Çocuğun Düşünceleri

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....

Benim Düşüncelerim

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....

b. Yemek yemeyen çocuğun düşünceleri ile sizinkileri karşılaştırınız. Benzer ve farklı yönlerinizi yazınız.

Benzer yönlerim: .....

Farklı yönlerim: .....

13. ETKİNLİK

Aşağıdaki cümleleri olay sırasına koyunuz ve noktalı yerlere yazınız.

1. Böylece erkenden kalktım.
2. Annem beni öperek uyandırdı.
3. Okul kıyafetlerimi giyindim.
4. Elimi, yüzümü yıkadım; dişlerimi fırçaladım.
5. Okul servisinin gelmesini bekledim.
6. Çantamı kontrol ettim.

İP BACAĞI UZAYLI ÇOCUK

1. ETKİNLİK

Aşağıda verilen anahtar kelimeleri kullanarak noktalı yerlere bir dörtlük yazınız.

ZEMEK

Zemek zemenen çocuk salıksız zemenin
çikolata zersen sağlıksız olur

2. ETKİNLİK

Anahtar kelimeleri birer cümlede kullanınız. Cümlelerinizi noktalı yerlere yazınız.

çikolata doğrudur ketelimi

Sağlıklı beslenmeden sağlıksızdır

Bu çocuk zemek yemi zol. mizani

Zemek zol. mizani

3. ETKİNLİK

Başlık ve görseller size metinde hangi konunun anlatıldığını düşündürdü? Noktalı yerlere tahminlerinizi yazınız.

Sağlıklı olup zemek zemenin ziz lvelizim zemek
Sarmemeli

TEMİZLİK KURALLARINA DİKKAT EDELİM

1. ETKİNLİK

Aşağıdaki anahtar kelimelerle insanların dikkatini temizlik kurallarına çekecek üç slogan yazınız.

vücut temizliği

diş

sabun

diş fırçası

mikrop

Diş Sağlığımız Önemli

Elimizi 2 kere Sabunla Zekamalıyız

Vücut temizliğine özen göstermeliyiz

2. ETKİNLİK

"Temizlik Kurallarına Dikkat Edelim" metnini dinlerken ve okurken verilen zihin haritasını metne uygun biçimde tamamlayınız.

Temizlik Kurallarında temiz alma tertipli
Olma e ve gelince enoz 2 kere elimizi
Sabunla tika odanı temiz tut zarlere çöp
atma

TEMİZLİK KURALLARINA DİKKAT EDELİM

Çöp

OKULUM

1. ETKİNLİK

a. Aşağıda harfleri karıştırılarak verilen anahtar kelimeleri düzenleyip noktalı yerlere yazınız.

KLOU

İLGBİ

DSEB

ÇMKAIŞLA

Okul

Bile

Den

Çalışmak

b. Bulduğunuz anahtar kelimeleri kullanarak aşağıdaki noktalı yerlere İlköğretim Haftası'yla ilgili bir haber yazınız.

Okuluma gittim öğretmenimi
görülüm sonra derçalıştı. Eve
gittim kitabı yerleştim ödev
yaptım

2. ETKİNLİK

"Okulum" metni için dinleme, okuma ve görsel okuma amacınızı belirleyiniz. Bu amacı niçin belirlediğinizi aşağıdaki noktalı yerlere yazınız.

"Okulum" metnini dinleme ve okumadaki amacım:

Bu amacı belirleme nedenim:

TEMAYA HAZIRLIK

1. Toplumsal düzenin sağlanması için bireyler hangi kurallara uymalıdır? Bu kuralları sıralayınız.

1. Tıvavik kurallı
2. Akıllı kurallı
3. Sınırlı kurallı
4. İş kurallı
5. Ev kurallı
6. Mahalle kurallı
7. Kırmızı ışık kurallı
8. Okula erken gelmek
9. Sınıfta koşmamak
10. Sadece gıda alarak
11. Erken yatıp erken kalkmak
12. Dürüst davranmak

2. Birlik, beraberlik, dayanışma, yardımlaşma ifade eden atasözlerimizden bildiğiniz beş tanesini noktalı yerlere yazınız.

- Çağınan yere erime çağınmaya yerde sörumce
- Linson isonin şeytanıdır
- Bir kebalde toptadır
- Herkesin tenceresi kapağı kaynar

3. "Hoşgörü" ne demektir? Bir arada yaşarken hoşgörülü olmak ne gibi kolaylıklar sağlar? Düşüncelerinizi açıklayınız.

ki burluk kibor davranan nazik olan ve dürüst olan

Zahmetsiz lokma yutulmaz,
Yufkayı sarar da yerler.

Abur cubur yememeli,
Az fakat temiz yemeli.
Sağlığını seviyorsan
Lokmayı çok çiğnemeli.

Karını doyuramaz tek lokma.
Sofrada yemeği yerken
Hiç öteye beriye bakma.

İyi beslen, sağlıklı ol.
Süt iç, meyve ye bol bol.
Yeme içmede her zaman
Temizliktir en doğru yol.

Ali Osman ATAK

Çocuk ve Gençlik Şiirleri Antolojisi

(Aşağıdaki ilk yedi soruyu "İyi Beslenmek" şiirinden hareketle cevaplayınız.)

1. Şiirde geçen "Can boğazdan gelir." atasözü ile anlatılmak istenen düşünce nedir?

Eğer yaşamak istiyorsak mutlaka
yemek yenmelidir. yemek yemez
isek canımızdan olabiliriz.

2. Şair, "Zahmetsiz lokma yutulmaz." düşüncesini desteklemek için hangi örnekleri vermiştir?

etmeyi ki o anda yerler yufkayı,
sağında yerler

3. Yukarıdaki şiire göre nasıl beslenmeli, beslenmede nelere dikkat edilmelidir?

Doğru Beslenmeli. Tübetilmeli. besinleri
yabamadan yemek gerekir.

4. Şair, sağlıklı beslenme ile temizlik arasında nasıl bir ilişki kurmaktadır?

Besinlerin yemesi, yemek tiginin ana
Temizlik bunlarla da dikkat etmek
gerekir.

6. ETKİNLİK

Aşağıda verilen yere çevre sorunlarıyla ilgili bir şiir yazınız. Şiirde anlattığınız duyguları uygun bir resim çizerek destekleyiniz.

Çevremiz

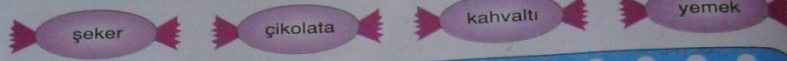
Çöplerimiz birikmesin
Sularımız kirlenmesin
Yakıtımız san takılsın
Temiz olsun her şeyimiz

ayrıyalım hepçosaalım
bu yandı Temiz tutalım

Sokağımızla caddemiz
Köyümüzle kentimiz
Temiz olsun hep çevremiz
Güzel olsun hep yöremiz

1. ETKİNLİK

Aşağıda verilen anahtar kelimeleri kullanarak noktalı yerlere bir dördlük yazınız.

Umutlu

Tüm çocuklar şekeri sever,
 Hele bir de çikolata bulabiliyorsa
 Suyla sula unutmazlar!
 Buraları kahvaltı ve yemekten sonra yazarı.

2. ETKİNLİK

Anahtar kelimeleri birer cümlede kullanınız. Cümlelerinizi noktalı yerlere yazınız.

Sak fazla şeker yemek ruhu için zararlıdır.

Çikolata, içinde çok fazla şeker bulunur.

Kahvaltı günün en önemli öğünüdür.

Anamız yemeklerine çok şeker kozar.

3. ETKİNLİK

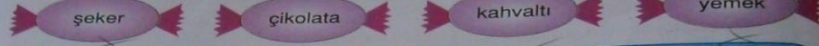
Başlık ve görseller size metinde hangi konunun anlatıldığını düşündürdü? Noktalı yerlere tahminlerinizi yazınız.

Bu metinde bir çocuk veya bir insanın ruhu şeker gibi çok şeker koşur ve bu şeker koşur ve bu şeker koşur ve bu şeker koşur.

İP BACAKLI UZAYLI ÇOCUK

1. ETKİNLİK

Aşağıda verilen anahtar kelimeleri kullanarak noktalı yerlere bir dördlük yazınız.

kahvaltı,
her sabah kahvaltıyı yapmalıyız
düzenli yemek yemeliyiz
çikolata yemeyeli.

2. ETKİNLİK

Anahtar kelimeleri birer cümlede kullanınız. Cümlelerinizi noktalı yerlere yazınız.

kahvaltı yapmalıyız.
şeker çok fazla yememeliyiz.
düzenli yemek yemeliyiz.
çikolata yememeliyiz.

3. ETKİNLİK

Başlık ve görseller size metinde hangi konunun anlatıldığını düşündürdü? Noktalı yerlere tahminlerinizi yazınız.

Çocukların daha az çikolata
ve şeker tüketilmesi.

BABAANNE VE İHLAMUR AĞACI

1. ETKİNLİK

a. "Babaanne ve İhlamur Ağacı" metnindeki anahtar kelimelerin anlamlarını noktalı yerlere yazınız.

ihlamur

koku

çay

yara

*İhlamur: bir ağacın türü, bu ağacın çiçeklerinden elde edilip, kullandığımız çay.
Koku: nesnelere yayılan küçük zerrelerin burunlarımızın üzerindeki özel sinirlerde uyandırdığı duyu.
Çay: çeşitli bitkilerin yapraklarından ve çiçeklerinden sıcak suya kaynatılarak elde edilen içecek.
Yara: kanlı veya ıncıncuca alması küçük kesikler*

b. Bu kelimelerden biriyle akrostiş yöntemini kullanarak bir dördlük yazınız.

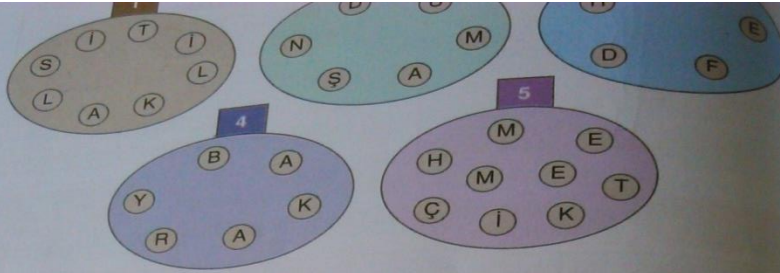
Koku
Kıy çiçekleri kokusu
Adama geliyor
Hınlardan bahçelerden
Usaklarda geliyor

2. ETKİNLİK

Dinleme ve okuma amacınıza uygun olarak aşağıdaki yöntemlerden birini seçiniz. Seçtiğiniz yöntemin baş tarafındaki kutucuğa X işareti koyunuz.

eleştirel dinleme ve okuma

1. İstiklal
2. Dişman
3. Hedef
4. Bayrak
5. Mehmetçik

2. ETKİNLİK

Anahtar kelimeleri kullanarak aşağıdaki noktalı yerlere bir dör-
lük yazınız.

İstiklal Savaşı

Hedef ilkemizdi, bu konuda istedikler.
Mehmetçik (dus) dedi dişmana Lancabakiyi geçme
İstiklal savaşını kazandı Mustafa Kemal
B. Bayrak dalgalanırken ilkeme herşey helal.

afikte Nasıl Güvende Olabiliriz?" metninin ana fikrini ve yardımcı fikirlerini aşağıdaki ilgili yerlere yazınız.

Yardımcı Fikirler

1. gürültü yapamada trafikle ilgili
2. Trafikle nasıl güvende olabiliriz?
3. Herkes trafik kurallarını uygulamalıdır.
4. Herkes trafik kurallarını uygulamalıdır.
5. Yayaların geçiş için aydınlan yerleri işaretlenmelidir.

Trafik işiği olmayan yerlerden geçmeyi

2. ETKİNLİK

Aşağıdaki kutucuklar içinde verilen anahtar kelimeleri cümlelerde kullanınız. Cümlelerinizi noktalı yerlere yazınız.

sincap

top

yemiş

paylaşmak

Sincap dallardan dalaşta oturuyor.

Bu gün bahçesinde top oynadım.

Okulda yemişin ne anlama geldiğini öğrendim.

Akademi ile benimle yemeğini paylaştı.

ETKİNLİK

Sizce metinde hangi konu anlatılmıştır? Bu yargıya varmak için hangi ipuçlarından yararlandınız? Düşüncelerinizi yazarak aşağıdaki ifadeleri tamamlayınız.

Bence bu metinde paylaş-
ma ve arkadaşlı-
ğın değeri anlat-
ılmaktadır.

Metinde anlatılan konuyu
bulmak için Başlık,
iki cümle ve son
cümle kullanıldım.

5. Yukarıdaki şiire başka hangi başlık konabilir?
başlığı önerdiğiniz noktaları yazınız.

Başlık önerim

Sağlık ve beslenme

Bu başlığı seçme nedenim

Bu şiirde beslenme ile sağlık arasında
kuvvetli bir ilişki vardır

6. Şiirin aşağıdaki dördlüğünü düz yazıya çevirip yandaki kutucuğa yazınız.

İyi beslen, sağlıklı ol,
Süt iç, meyve ye bol bol.
Yeme içmede her zaman
Temizliktir en doğru yol

7. Aşağıda şiirde geçen bazı kelimeler ve kelime grupları verilmiştir. Bu kelimeleri anlamlarına uygun olarak birer cümlede kullanınız. Cümlelerinizi noktalı yerlere yazınız.

abur cubur

sofra

yufka

zahmetsiz

öte beri

lokma

11. Kutucuklar içinde verilen kelimeleri kullanarak Kurtuluş Savaşı'nın nasıl geliştiğini anlatan bir paragraf yazınız.

- sonunda   özetle   kısaca   en sonunda

İçerisinde K.B.M.M açıldı. Böylece düşmanlı
ardı kurulu. Mustafa Kemal erolunun kapını açtı.
Özetle savaş kazanış oldu. En sonunda İtilaf Devletleri
vatanımızdan kovuldu.

12. Cumhuriyet yönetimi ile kazandığımız hak ve özgürlükler nelerdir? Bildiklerinizi aşağıdaki noktalı yerlere sıralayınız.

1. Seçim ve seçilme hakkı
2. Eğitim hakkı
3. İşgahat... Hürriyet...
4. Din ve vicdan özgürlüğü
5. Kişisel... hakları...
6. Dışişleri... hürriyeti...
7. İşsizler... hürriyeti...
8. Eğitim... hürriyeti...

13. Aşağıda verilen cümlelerden nesnel yargılı olanların karşısındaki kutucuğu kırmızıya, öznel yargılı olanlarınkini ise maviye boyayınız.

- Atatürk, Kurtuluş Savaşı'nı Samsun'dan başlattı.
- Atatürk ileri görüşlü, zeki, başarılı ve hoşgörülü bir liderdir.
- Kurtuluş Savaşı hikâyelerini dinlemek beni çok heyecanlandırıyor.
- Atatürk'ün düşünceleri, bugün bile birçok ulusa önderlik yapmaktadır.
- Çok çalışarak Atatürk'e saygımızı gösterebiliriz.

14. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde birden çok varlık karşılaştırılmıştır?

- (A) Atatürk, çağındaki diğer liderlerden barışçılığı ile ayrılır.
B) Atatürk, barışa ve kardeşliğe inanır.
C) E...

6. ETKİNLİK

...yazılan soruları öğretmeninizden dinlediğiniz anılardan yola çıkarak cevaplayınız.

• Birinci anıda Atatürk'ün hangi özelliği anlatılmıştır?

• İkinci anı Atatürk'ün kişiliğiyle ilgili hangi ipuçlarını ortaya koymaktadır?

• Dinlediğiniz anılardan yararlanarak Atatürk'ün nasıl bir önder olduğunu anlatınız.

TÜRKÇE 4. SINIF ÖĞRENCİ ÇALIŞMA KİTABI 51

3. ETKİNLİK

Aşağıda verilen altı çizili kelime grubunun anlamını cümleden yararlanarak bulunuz. Kelime grubunu bir cümlede kullanıp noktalı yerlere yazınız.

Baba, üstüne titriyordu.

Üstüne titremek: Marar gelince
diye itinalı davranış

Öğrencilerinin üstüne buyle titreyen bir öğretmen
olmaya başlamıştı.

4. ETKİNLİK

Metnin konusunu bulup noktalı yerlere yazınız.

Metnin konusu: Bu metinde Atatürk'ün çocukluğu
anlatılmaktadır.

5. ETKİNLİK

a. Okuduğunuz metne başka hangi başlıklar konabilirdi? Önerilerinizi yazınız.

Atatürk'ün hayatı

Atatürk'ün gençliği

Atatürk'ün ahlakı

b. Hangi ipuçlarından yararlanarak metne bu başlığı uygun gördüğünüzü açıklayınız.

Atatürk'ün hayatında ahlaklardan uygun gördükleri

6. ETKİNLİK

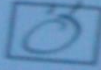
Aşağıda verilen bölümleri d
sonraki yönetim şeklini karşıla

Cumhuriyetten önce

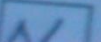
Yönetim seldi saltanat
yani kahlizaklıktı. Halk
yönetimde etdili değildi.

7. ETKİNLİK

a. Aşağıdaki cümlelerin ba
yazarak öznel ve nesnel yargı

Kadınların seçme ve seçilme hakkını

Yok